

KANADA a SLOVENSKO

Prvých 30+ ROKOV

Pavol Demeš

CANADA and SLOVAKIA

The First 30+ YEARS

Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku bola založená v auguste 1993 ako otvorené nestranícke diskusné fórum o medzinárodných otázkach a zahraničnej politike. Je najstarším zahraničnopolitickým think tankom na Slovensku. Jej hlavným cieľom je poskytovať priestor na otvorenú výmenu názorov o zahraničnej politike prostredníctvom seminárov, workshopov, konferencií a publikácií. SFPA publikovala stovky odborných textov, štúdií, komentárov, policy paperov či neperiodických publikácií.

The Slovak Foreign Policy Association (SFPA), founded in August 1993, is an independent, nonpartisan and non-profit organisation. It is the oldest foreign policy think tank in Slovakia. Throughout its program of meetings, seminars, workshops and publications, the SFPA disseminates information about international relations. It has published hundreds of opinions, expert studies, policy briefs, policy papers and books.

Za prípravu rozšíreného vydania (prvé vydanie vyšlo v roku 2018) tejto publikácie vďačím predovšetkým slovenským a kanadským diplomatom, Kancelárii prezidenta SR, Tlačovej agentúre Slovenskej republiky (TASR), agentúre SARIO a viacerým kanadským Slovákom z rôznych sfér života, ktorí mi pomohli cennými informáciami a fotografiami vysklaďať túto mozaiku. Za poznámky k rukopisu dăkujem diplomatom Johnovi von Kaufmannovi, Cheryl Cruzovej, Mateovi Barneymu, Jane Švecovej, Dušanovi Pastorekovi, Vítovi Koziakovi, Vieri Grigovej, historikovi Mariánovi Markovi Stolárikovi a reverendovi Dušanovi Tóthovi.

Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku dăkujem za vydanie tejto publikácie a kandskej ambasáde som vďačný za finančnú podporu tohto projektu.

I owe gratitude for the preparation of the expanded edition of this publication (the first edition being published in 2018), primarily to: Slovak and Canadian diplomats, the Presidential Office of the Slovak Republic, the News Agency of the Slovak Republic (TASR), the Agency SARIO and several Canadian Slovaks from various walks of life who helped me with valuable information and photos to assemble this mosaic. I thank: the diplomats John von Kaufmann, Cheryl Cruz, Mateo Barney, Jana Švecová, Dušan Pastorek, Vít Koziak, Viera Grigová; historian M. Mark Stolarik and Reverend Dušan Tóth for their comments on the manuscript.

I thank the Slovak Foreign Policy Association for publishing this book and I am grateful to the Canadian Embassy for financially supporting this project.

Pavol Demeš

Kanada a Slovensko: Prvých 30+ rokov / **Canada and Slovakia:** The First 30+ Years

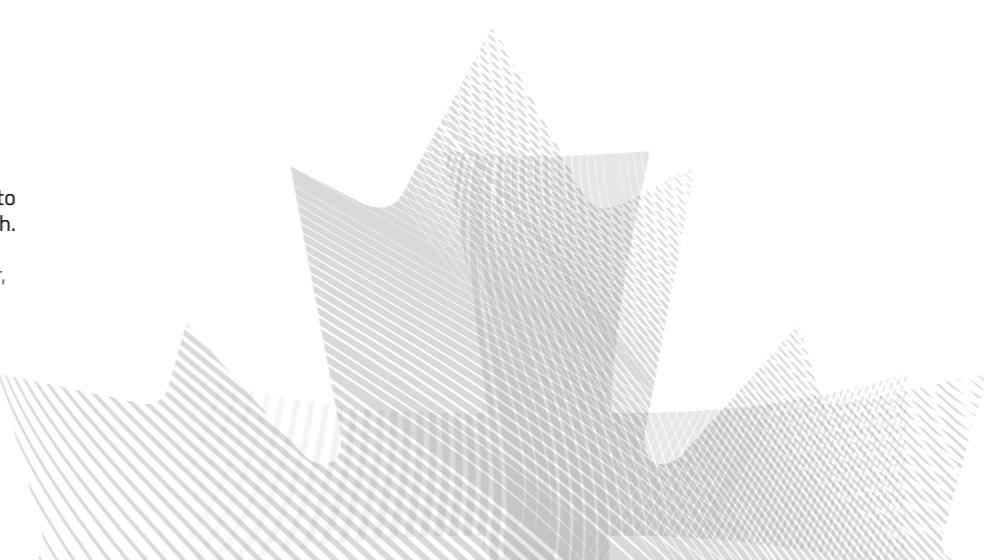
© Pavol Demeš a Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku / Slovak Foreign Policy Association
Preklad do anglického jazyka / Translation to English — Paul Hacker, Pavol Demeš, Michal Bróška
Jazyková úprava / Copy Editing — Lenka Motúzová, Stanislav Dzurjanin and Guy Bailey

Grafický dizajn / Graphic Design © Zuzana Chmelová

ISBN 978-80-974480-3-5

Veľvyslanectvo Kanady na Slovensku finančne podporilo vydanie tejto publikácie, pretože ponúka dôležitý pohľad na tri dekády spolupráce medzi Kanadou a Slovenskom. Avšak názory uvedené v tejto publikácii sú iba autorove a Veľvyslanectvo Kanady na Slovensku nenesie zodpovednosť za ich obsah.
/ The Embassy of Canada to Slovakia financially supported this publication because it offers

a valuable information on the three decades of cooperation between Canada and Slovakia. However, the views expressed in this publication are those of the author and do not necessarily represent the views of the Embassy of Canada.

KANADA a SLOVENSKO

Prvých 30+ ROKOV

Pavol Demeš

CANADA and SLOVAKIA

The First 30+ YEARS

It is my honour and pleasure to write the foreword to the latest edition of *Canada and Slovakia: The First 30+ Years* as Canada's first resident Ambassador to the Slovak Republic. I am likewise proud to lead the new Embassy of Canada in Slovakia, which was officially established nearly a year ago, on Canada Day in 2023, during the 30th anniversary of diplomatic relations between our two beautiful countries.

Aside from the status of Canada's mission in Slovakia, much has changed since the initial publication of *Canada and Slovakia: The First 25 Years* in late 2018. Tragically, Russia's illegal invasion of Ukraine in February 2022 has changed the security landscape throughout Europe and beyond. Canada will continue to stand with Ukraine throughout this brutal and illegal war, and in the many years of rebuilding in peace and prosperity to follow. Likewise, we continue to be extremely grateful to Slovakia and its people for standing by neighbouring Ukraine in providing almost every kind of support conceivable—from housing thousands upon thousands of Ukrainians, many of whom are women and children; to military and humanitarian assistance; cooperation in critical fields like energy and infrastructure; and sharing of reform and transformational experiences on the path to EU accession.

At such a critical moment for European and Transatlantic security, we are more grateful than ever that Slovakia made the important step of joining NATO, the most successful security alliance in history, and is celebrating the twentieth anniversary of its NATO accession this year. As Slovakia's friend, partner and NATO Ally, we are deeply committed to promoting security and stability in Slovakia and the region. We are also extremely proud that Canada and Slovakia continue to stand shoulder-to-shoulder to bolster NATO's deterrence capabilities along our Alliance's eastern flank, as part of NATO's Forward Land Forces in Latvia.

Our two countries are also staunch supporters of open, transparent, inclusive, and rules-based trade, which encourages innovation, growth and long-term prosperity for our citizens. Slovakia clearly demonstrated its commitment to open and rules-based trade when it ratified the Canada–European Union Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) in September 2019. Since the provisional entry into force of CETA in 2017, two-way trade between Canada and Slovakia has grown by 105% (as of 2023), and

there is enormous potential for further growth, including in green energy and green technologies. Additionally, Canada stands ready to be a medium and long-term energy partner for Slovakia, including in the nuclear energy sector, which will continue to play a pivotal role in both our countries now and in the future.

I would be remiss if I didn't mention the ever-growing people-to-people ties and cultural linkages between Canada and Slovakia, especially through our shared love of the sport of hockey. Many Canadians first come to know Slovakia as one of a handful of elite hockey nations that Team Canada meets regularly on the international stage, and as a country that produces hockey legends who make their mark in the NHL—Stastny, Hossa, Chara, Bondra, Gaborik, Handzus, and so many others. And, today, the next generation of Slovak hockey players are making their name in Canada, including the highest-drafted Slovak player in NHL history, Juraj Slafkovsky, who was drafted first overall by the Montreal Canadiens in 2022. We rejoiced when Canadian hockey coach Craig Ramsay quietly and effectively led Slovakia's Men's National Team to its first ever Olympic medal in hockey, winning bronze at the 2022 Winter Olympics. And I am proud, during my short time as ambassador, to have been able to facilitate a new partnership between Slovakia's Ice Hockey Federation and Hockey Canada on promoting the sport of hockey for women and girls. We very much hope to see Slovakia's women and girls playing hockey at the highest levels on the world stage in the near future.

My enormous thanks to the indefatigable Pavol Demeš and to the Slovak Foreign Policy Association for their excellent cooperation over the years on this important publication, which has helped us to tell the world about the enduring friendship and partnership between Canada and Slovakia.

Je mi čťou a potešením, že ako prvá rezidentná veľvyslankyňa Kanady v Slovenskej republike môžem napísť predstavu k najnovšiemu vydaniu knihy *Kanada a Slovensko: Prvých 30+ rokov*. Rovnako som hrdá na to, že môžem viesť nové veľvyslanectvo Kanady na Slovensku, ktoré bolo oficiálne zriadené približne pred rokom, na Deň Kanady v roku 2023, keď sme si pripomenuli 30. výročie nadviazania diplomatických vzťahov medzi našimi dvoma krásnymi krajinami.

Od prvého vydania publikácie *Kanada a Slovensko: Prvých 25 rokov* koncom roka 2018 sa okrem štatútu kanadského zastúpenia na Slovensku veľa zmenilo. Nezákonná invázia Ruska na Ukrajinu vo februári 2022 tragicky zmenila bezpečnostné prostredie v celej Európe i mimo nej. Kanada bude aj nadálej stáť na strane Ukrajiny počas tejto brutálnej a nezákonnej vojny, ako aj počas mnohých nasledujúcich rokov obnovy v mieri a prosperite. Rovnako sme nadálej nesmierne vďační Slovensku a jeho obyvateľom za to, že stoja pri susednej Ukrajine a poskytujú jej takmer všetky možné druhy podpory – od ubytovania tisícov Ukrajincov, z ktorých mnohé sú ženy a deti, cez vojenskú a humanitárnu pomoc, spoluprácu v kritických oblastiach, ako je energetika a infraštruktúra, až po zdieľanie reformných a transformačných skúseností na ceste do EÚ.

V takejto kritickej chvíli pre európsku a transatlantickú bezpečnosť sme viac ako kedykoľvek predtým vďační, že Slovensko urobilo dôležitý krok a vstúpilo do NATO, najúspešnejšej bezpečnostnej aliancie v histórii, a tento rok oslavuje dva desiatky výročie svojho vstupu do NATO. Ako priateľ, partner a spojenec Slovenska v NATO sme hlboko odhadnutí podporovať bezpečnosť a stabilitu na Slovensku a v regióne. Sme tiež nesmierne hrdí na to, že Kanada a Slovensko nadálej stojí bok po boku pri posilňovaní kapacít odstraňenia NATO na východnom krídle našej Aliancie ako súčasť predstavu pozemných síl NATO v Lotyšsku.

Naše dve krajinysú tiež presvedčenými zástancami otvoreného, transparentného, inkluzívneho a na pravidlách založeného obchodu, ktorý podporuje inovácie, rast a dlhodobú prosperitu našich občanov. Slovensko jasne preukázalo svoj záväzok k otvorenému obchodu založenému na pravidlach, keď v septembri 2019 ratifikovalo Komplexnú hospodársku a obchodnú dohodu (CETA) medzi Kanadou a Európskou úniou. Od začiatku predbežného uplatňovania dohody CETA v roku 2017 vzrástol do roku 2023 dvostranný obchod medzi

Kanadou a Slovenskom o 105 % a existuje obrovský potenciál ďalšieho rastu, a to aj v oblasti zelenej energie a zelených technológií. Okrem toho je Kanada pripravená byť strednodobým a dlhodobým partnerom Slovenska v oblasti energetiky vrátane sektora jadrovej energetiky, ktorý bude nadálej zohrávať kľúčovú úlohu v oboch našich krajinách v súčasnosti aj v budúcnosti.

Bola by som povrchná, keby som nespomenula stále sa rozvíjajúce medziľudské väzby a kultúrne prepojenia medzi Kanadou a Slovenskom najmä prostredníctvom našej spoločnej lásky k hokeju. Mnohí Kanaďania spoznávajú Slovensko spočiatku ako jednu z hŕstky elitných hokejových krajín, s ktorými sa kanadský národný tím pravidelne stretáva na medzinárodnej scéne, a ako krajinu, ktorá produkuje hokejové legendy, ktoré sa presadili v NHL – Štastný, Hossa, Chára, Bondra, Gáborík, Handzuš a mnohí ďalší. A dnes sa v Kanade presadzuje nová generácia slovenských hokejistov vrátane najvyššie draftovaného slovenského hráča v histórii NHL Juraja Slafkovského, ktorého v roku 2022 draftoval z prvého miesta Montreal Canadiens. Radovali sme sa, keď kanadský hokejový tréner Craig Ramsay potichu a efektívne doviadol mužský slovenský národný tím k historicky prvej olympijskej medaile v hokeji, keď na zimných olympijských hrách 2022 získal bronz. A som hrdá na to, že som počas svojho krátkeho pôsobenia vo funkcii veľvyslankyne mohla sprostredkovať nové partnerstvo medzi Slovenským zväzom ľadového hokeja a kanadskou hokejovou federáciou Hockey Canada v oblasti podpory hokeja pre ženy a dievčatá. Veľmi dúfame, že v blízkej budúcnosti uvidíme slovenské ženy a dievčatá hrať hokej na najvyššej svetovej úrovni.

Moja obrovská vďaka patrí neúnavnému Pavlovi Demešovi a Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku za ich dlhorocnú vynikajúcu spoluprácu na tejto dôležitej publikácii, ktorá nám pomáha informovať svet o trvalom priateľstve a partnerstve medzi Kanadou a Slovenskom.

It is an honor and a pleasure for me to write a few introductory lines to this updated publication by Pavol Demeš on Slovak–Canadian relations. I remember the creation of its first edition, which was published in 2018 and mapped the first 25 years of Slovak–Canadian relations. I would like to thank Pavol for his tireless energy and great attention to detail in the processing of similar publications, which are an invaluable aid to all of us who deal with or are interested in foreign relations.

I took up the post of Ambassador of the Slovak Republic in Ottawa only recently—in August 2023. However, my less than a year in office has been extremely intense and rich in events. That is also why I am glad that this book documenting what has happened, supplemented by a lot of new factual data and photographs, is being published.

Last year we commemorated 30 years since the establishment of diplomatic relations between the Slovak Republic and Canada. This round anniversary, together with Constitution Day and the 79th anniversary of the Slovak National Uprising, were also the leitmotif of the first events that we organized at the embassy after my arrival. This was followed by the "Slovak Cultural Autumn in Canada"—a series of cultural and presentation activities that culminated in the gala program of the Vranovčan ensemble in Ottawa.

However, the real highlight came at the end of January 2024 in the form of the state visit of the President of the Slovak Republic Zuzana Čaputová to Canada. For all of us who prepared it, as well as for the partners and Slovak compatriots who were a part of it, the visit was truly a "generational" event and a lifetime experience. The previous and only state visit of the Slovak head of state to Canada took place in June 2002, when the then President Rudolf Schuster visited the country of the maple leaf. You can read more about all these events and see the rich photo documentation, in the pages of this book.

The meeting between President Zuzana Čaputová and Canadian Prime Minister Justin Trudeau confirmed that Canada is a valued, political and economic partner, friend and ally for Slovakia. Canada, even though geographically distant, can be considered the most "European" non-European country. We are united by the common values of democracy, rule of law, human rights, and freedoms, as well as solidarity

and help towards Ukraine suffering from the Russian aggression. Our common interest is the preservation of the rules based world order, as well as the transatlantic bond and the strengthening of the alliance not only within the framework of the North Atlantic Alliance (NATO), but also in relations between the EU and Canada. There is considerable potential between Slovakia and Canada for the development of trade and economic relations, created by the Strategic Partnership Agreement (SPA) and the Comprehensive Economic and Trade Agreement between the EU and Canada (CETA). All this was the subject of the visit of the President of the Slovak Republic, who was accompanied by a large group of innovative Slovak entrepreneurs with a separate program, including a business forum in Toronto, attended by more than 100 entrepreneurs from Slovakia and Canada.

The most important element of our mutual relationship are people, including ten thousand Canadian Slovaks, who, even after many years spent overseas, still speak the Slovak language and cherish the Slovak culture. According to the last population census in 2021, 68,210 people claimed Slovak origin in Canada, whilst another 33,135 people identified their origin as "Czechoslovak". Unofficial estimates speak of a higher number, which exceeds one hundred thousand people. It is very emotional to experience the real "Slovak party (zábava)" in Canada, where all generations dance together—from grandmothers and great-grandmothers to granddaughters, or to participate in the Slovak mass in the middle of a large Canadian city. In Canada, we have world-renowned scientists and artists who were born in Slovakia and spread the good name of both countries around the world.

For several years, the agreement on youth mobility has been working well, allowing young people from both countries to work and study in the other country while getting to know the world and another culture. Slovaks and Canadians alike are proud of our hockey players playing for Canadian NHL clubs—recently especially Juraj Slafkovský in Montreal and Martin Pospíšil in Calgary. All these stories create a rich mosaic of our mutual relationships and strengthen our bonds. Therefore, in addition to political and economic diplomacy, I consider building people-to-people relations between Slovakia and Canada, as well as the expatriate community and their homeland in Slovakia, to be one of my priorities.

Je pre mňa čtom a potešením napísť zopár úvodných riadkov k tejto aktualizovanej publikácii Pavla Demeša o slovensko-kanadských vzťahoch. Pamätám si aj na tvorbu jej prvého vydania, ktoré vyšlo v roku 2018 a zmapovalo prvých 25 rokov slovensko-kanadských vzťahov. Rada by som podakovala Pavlovi za jeho neúnavnú a činorodú energiu a zmysel pre detail pri spracúvaní podobných publikácií, ktoré sú neoceniteľnou pomôckou pre všetkých nás, ktorí sa zaobráme zahraničnými vzťahmi alebo sa zaujímame o ne.

Na miesto veľvyslankyne Slovenskej republiky v Ottawe som nastúpila len nedávno – v auguste 2023. Môj necelý rok vo funkcii však bol mimoriadne intenzívny a bohatý na udalosti. Aj preto som rada, že vychádza táto kniha dokumentujúca, čo sa udialo, doplnená o množstvo nových faktografických údajov a fotografií.

Minulý rok sme si pripomenuli 30 rokov od nadviazania diplomatických stykov medzi Slovenskou republikou a Kanadou. Toto okrúhle výročie spolu s Dňom Ústavy a 79. výročím Slovenského národného povstania boli aj leitmotívom prvých podujatí, ktoré sme na veľvyslanectve usporiadali po mojom príchode. Nasledovala *Slovenská kultúrna jeseň v Kanade* – séria kultúrnych a prezentačných aktivít, ktorá vyvrcholila galaprogramom súboru Vranovčan v Ottawe.

Skutočný vrchol však prišiel na konci januára 2024 v dobe štátnej návštevy prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej v Kanade. Návšteva bola pre všetkých nás, ktorí sme ju pripravovali, ako aj pre partnerov a slovenských krajanov, ktorí boli jej súčasťou, skutočne „generačnou“ udalosťou a zážitkom na celý život. Predchádzajúca a jediná štátna návšteva slovenskej hlavy štátu v Kanade sa konala v júni 2002, keď krajinu favorového listu navštívil vtedajší prezident Rudolf Schuster. O všetkých týchto podujatiach, doplnených o bohatú fotodokumentáciu, si môžete podrobnejšie prečítať na stránkach tejto knihy.

Rokovania prezidentky Zuzany Čaputovej s kanadským premiérom Justinom Trudeau potvrdili, že Kanada je pre Slovensko hodnotovým, politickým a ekonomickým partnerom, priateľom a spojencom. Aj keď je geograficky vzdialená, možno ju vnímať ako „najeurópskejšiu“ neeurópsku krajinu. Spájajú nás spoločné hodnoty demokracie, právneho štátu, ľudských práv a slobôd či solidarita a pomoc voči ruskou agresiou sužovanej Ukrajine. Naším spoločným záujmom je

zachovanie svetového poriadku založeného na dodržiavaní dohodnutých pravidiel, ako aj transatlantickej väzby a posilnenie spojenectva nielen v rámci Severoatlantickej aliancie, ale aj vo vzťahoch medzi EÚ a Kanadou. Naše krajinu majú značný potenciál na rozvoj nielen obchodno-ekonomických vzťahov, vytvorený Dohodou o strategickom partnerstve (SPA) medzi EÚ a Kanadou a Komplexnou hospodárskou a obchodnou dohodou (CETA) medzi Kanadou a EÚ. Všetko toto bolo predmetom návštevy prezidentky SR, ktorú sprevádzala aj veľká skupina slovenských inovatívnych podnikateľov so samostatným programom vrátane biznis fóra v Toronte, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 100 podnikateľov zo Slovenska a Kanady.

Najdôležitejším prvkom našich vzájomných vzťahov s Kanadou sú konkrétni ľudia vrátane desaťtisícov kanadských Slovákov, ktorí sa aj po mnohých rokoch strávených za oceánom stále hlásia k slovenskému jazyku a kultúre. Podľa posledného sčítania obyvateľstva z roku 2021 sa k slovenskému pôvodu v Kanade prihlásilo 68 210 osôb, ďalších 33 135 ľudí označilo svoj pôvod ako „československý“. Neoficiálne odhady hovoria o vyššom počte, ktorý presahuje stotisíc osôb. Je to silný pocit zažiť pravú „slovenskú zábavu“ v Kanade, na ktorej spolu tančujú všetky generácie – od babičiek a prababičiek po vnučky, či zúčastniť sa na bohoslužbách v slovenskom jazyku uprostred kanadského veľkomesta. V Kanade máme svetovo uznávaných vedcov aj umelcov, ktorí sa narodili na Slovensku a šíria dobré meno oboch krajín vo svete.

Už viaceré rokov dobre funguje dohoda o mobilite mladých, ktorá umožňuje mladým ľuďom z oboch krajín pracovať a študovať v druhej krajine a pritom spoznávať svet a inú kultúru. Veľkú radosť Slovákom aj Kanadánom robia naši hokejisti hrajúci v kanadských kluboch NHL – v poslednej dobe najmä Juraj Slafkovský v Montreale a Martin Pospíšil v Calgary. Všetky tieto príbehy vytvárajú bohatú mozaiku našich vzájomných vzťahov a zosilňujú naše putá. Preto za jednu zo svojich priorit popri politickej a ekonomickej diplomacii považujem práve budovanie medziludských prepojení medzi občanmi Slovenska a Kanady, ako aj medzi komunitou krajanov a ich domovinou na Slovensku.

Quick Reaction of the Canadian Government

The Canadian government's cooperation with Czechoslovakia started immediately after the fall of Communism in 1989 and continued after the division of the federation in 1993 with both of the new republics. It was part of a wider project – *The Task Force on Central and Eastern Europe*, which started after the fall of the Berlin Wall and the ending of the bipolar division of the world. At first, the program was managed by the Department of Foreign Affairs and International Trade, and from 1995 by the Canadian International Development Agency, CIDA.

The assistance efforts of the Canadian government focused on three areas: the promotion of democratic development and good governance, support for the transition to a market-based economy, and increasing Canadian trade and investment with Slovakia. The program was coordinated by the Canadian Embassy in Prague, which in 1994 opened an office in Bratislava. It was carried out in cooperation with other foreign donors operating in Slovakia: USAID, the British Know-How Fund, the Dutch MATRA program, the Delegation of the European Commission in Slovakia, the International Monetary Fund (IMF), the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), UNDP and UNIFEM.

The Canadian aid program in Slovakia was flexible, unbureaucratic, based on partnerships, and considered the needs and requests of local actors. Both state and non-state organizations, as well as individuals, benefited from the program during this time of social transformation and the integration of Slovakia into Western organizations. Canadian assistance in particular focused on the modernization of state administration, the development of civil society, the protection of human and minority rights, health, education and agriculture.

Canadian development specialists worked closely with Slovak partners. In the areas of state and public institutions, these were the Ministry of the Interior, the Ministry of Justice, the Ministry of Agriculture, the Ministry of the Environment, the Ministry of Education, the Ministry of Health, the Ministry of Labour, Social Affairs and Family, the Office of the Government of the Slovak

Rýchla reakcia kanadskej vlády

Kanadský vládny program spolupráce s Československom sa začal bezprostredne po politických zmenách v roku 1990 a pokračoval po rozdelení federácie v roku 1993 s oboma republikami. Bol súčasťou nového širšieho projektu *Task Force on Central and Eastern Europe* (Pracovná skupina pre strednú a východnú Európu), ktorý sa naštartoval po páde Berlínskeho múra a ukončení bipolárneho rozdelenia sveta. Spočiatku bol program manažovaný ministerstvom zahraničných vecí a medzinárodného obchodu (Department of Foreign Affairs and International Trade) a od roku 1995 Kanadskou agentúrou pre medzinárodný rozvoj (Canadian International Development Agency - CIDA).

Asistenčné úsilie kanadskej vlády sa sústredilo na tri oblasti: ustanovenie a rozvoj demokracie, rozvoj trhovej ekonomiky a nadviazanie ekonomických a finančných väzieb s Kanadou. Program bol koordinovaný kanadskou ambasádou so sídlom v Prahe, ktorá si od roku 1994 otvorila svoju kanceláriu v Bratislave. Kanada sa opierala o súčinnosť s ďalšími medzinárodnými donor-skými organizáciami, ktoré pôsobili na Slovensku: Agentúra Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID), britský Know-How Fund, holandský program MATRA, Delegácia Európskej komisie na Slovensku, Me-dzinárodný menový fond (IMF), Európska banka pre rekonštrukciu a rozvoj (EBRD), UNDP a UNIFEM.

Kanadský program na Slovensku bol flexibilný, nebyrokratický a založený na partnerstve a požiadavkách lokálnych aktérov. Z programov profitovali štátne i neštátne subjekty, ako aj jednotlivci v čase náročnej sociálnej transformácie a integrácie krajinu do západných štruktúr. Kanadská asistencia sa sústredila predovšetkým na modernizáciu štátnej správy, rozvoj občianskej spoločnosti, ochranu ľudských práv, zdravotníctvo, vzdelávanie a poľnohospodárstvo.

Kanadskí rozvojoví špecialisti úzko spolupracovali so slovenskými partnermi. Zo štátnych a verejných inštitúcií to boli hlavne: ministerstvo vnútra, ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo pôdohospodárstva, ministerstvo životného prostredia, ministerstvo školstva, ministerstvo zdravotníctva, ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad vlády SR, Prezídium Policajného zboru,

Republic, the Presidium of the Police Force, the Union of Towns and Municipalities of Slovakia, the Union of Towns and Villages, and the Slovak power utility [Slovenské elektrárne]. Among non-governmental organizations there were: Partners for Democratic Change, The Slovak Academic Information Agency (SAIA), Integra, Alliance of Women of Slovakia, The Centre for Economic Development of the Slovak Republic and Transparency International Slovakia.

CIDA relied on the help of many Canadian specialists. These included George Fodor (Health), Dušan Berka (Energy), Tibor Frank (State Administration) and Erik Bauer (Police Reform).

Between 1990 and 2002, Canada supported 151 projects in various parts of Slovakia for an overall amount of CAD 16 million. The Canadian assistance program contributed to Slovakia joining NATO and the EU in 2004, at which time it came to an end. A detailed overview of the supported projects and an assessment of their effectiveness are contained in two publications from 2004 prepared by CIDA – *Canada and the Slovak Republic: Partners in Transition* and *Panorama 2001-2003: Canadian Cooperation Program with the Slovak Republic*.

Canadian Slovaks Fly to Slovakia

The fall of Communism and the removal of the Iron Curtain were a turning point for the expatriate community (an estimated 70,000–120,000 persons as of 2018). Slovak-Canadians enthusiastically welcomed freedom for and the possibility of open communication with their homeland. In addition, the end of the communist regime allowed a new wave of Slovak immigration to Canada.

Directly following the democratic watershed in Czechoslovakia at the end of 1989, Slovak-Canadians began to intensively consider how to strengthen contacts with the homeland and to help Slovakia to accelerate its political and economic development after four decades of communist dictatorship and self-imposed isolation.

In Canada, strong Slovak diaspora organizations not only worked to maintain national traditions and community life, but also to promote their visions for the future of Slovakia. For the most part, this was an independent and

Združenie miest a obcí Slovenska, Únia miest a obcí a Slovenské elektrárne. Spomedzi mimovládnych organizácií šlo najmä o: Partners for Democratic Change, SAIA, Integra, Aliancia žien Slovenska, Centrum pre hospodársky rozvoj SR a Transparency International Slovakia.

CIDA sa vo svojej práci operala o mnohých kanadských špecialistov. Patrili medzi nich George Fodor (zdravotníctvo), Dušan Berka (energetika), Tibor Frank (štátnej správy) a Erik Bauer (reforma polície).

V rokoch 1990 až 2002 Kanada podporila v rôznych častiach Slovenska 151 projektov v celkovej sume 16 miliónov kanadských dolárov. Kanadský program významne prispel k vstupu Slovenska do NATO a EÚ v roku 2004, keď sa ukončil. Podrobny prehľad podporených projektov a posúdenie ich efektívnosti zachytávajú dve publikácie pripravené agentúrou CIDA – *Canada and the Slovak Republic: Partners in Transition* a *Panorama 2001 - 2003: Canadian Cooperation Program with the Slovak Republic*.

Kanadskí Slováci priletajú na Slovensko

Pád komunizmu a odstránenie Železnej opony boli pre početnú krajanskú komunitu (podľa odhadov môže mať 75- až 120-tisíc členov) zlomovou udalosťou. Kanadskí Slováci s nadšením privítali slobodu a možnosť otvorenej komunikácie s vlastou ich pôvodu. Navyše pád komunizmu umožnil novú emigráciu Slovákov do Kanady.

Bezprostredne po demokratickom zlome v Československu koncom roka 1989 začali krajania intenzívne premýšľať, ako nadviazať kontakty s domovinou a pomôcť s politickým a ekonomickým rozvojom po štyroch dekádach izolácie.

V Kanade pôsobili silné slovenské krajanské organizácie, z ktorých viaceré mali okrem udržiavania národných tradícií a spolkového života aj politické ambície s vyprofilovanou predstavou o budúcnosti Slovenska. Tá sa väčšinovo spájala s nezávislou demokratickou štátnosťou, ku ktorej by Slováci mali dospieť na základe sebaurčovacieho práva. Takto premýšľali krajania vo vplyvnej Kanadskej slovenskej lige (založenej v roku 1932), ale aj vo Svetovom kongrese Slovákov, ustanovenom v roku 1970 v New Yorku a oficiálne založenom o rok neskôr v Toronte. V tomto kanadskom meste mal hlavný stan a viedol ho významný veľkopodnikateľ Štefan Roman, rodák z východného Slovenska, až do svojej náhlej smrti v roku 1988.

democratic Slovakia. This was the thinking in the influential Canadian Slovak League (founded in 1932), but also in the Slovak World Congress (SWC) established in 1970 in New York and officially founded a year later in Toronto. It was headquartered in this Canadian city and led by the very successful mining entrepreneur Stephen (Štefan) Roman, a native of eastern Slovakia who immigrated to Canada in 1937, until his untimely death in 1988.

The Secretary General of the Slovak World Congress (SWC), the Lutheran Pastor and cultural worker Dušan Tóth (who fled after the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia in 1968) paid a visit from Canada to Slovakia during the revolution and on 9 December 1989 addressed a mass demonstration in Bratislava.

At the beginning of February 1990, Speaker of the Slovak National Council Rudolf Schuster (later President of Slovakia 1999–2004) met with a delegation of the Canadian Slovak League, led by its President, Štefan Kovačič. This was the first delegation of foreign Slovaks to be received at the invitation of the leadership of the Slovak Parliament. Mr. Schuster and Slovak Prime Minister Milan Čiž then also received a delegation of the SWC, led by Dušan Tóth. The latter then transmitted to the highest state representatives an invitation to the General Assembly of the SWC in Toronto in May 1990.

After the democratic changes, the hockey legends—the brothers Marián Šťastný (as Vice President of the SWC he was the author of the idea of the Candle Demonstration for religious freedom and human rights in Bratislava in 1988) and Peter Šťastný (who had fled communist Czechoslovakia for Canada in 1980 to play in the NHL) travelled to Bratislava. From the beginning, they were politically involved. Marián was president of the SWC from 1991 to 1993, and advocated for the independence of Slovakia. Peter Šťastný was later elected as a member of the European Parliament from 2004–2014 for the Slovak Democratic and Christian Union–Democratic Party [SDKÚ], where he played a key role in supporting the negotiation of the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement. The Hockey Hall of Famer is currently the honorary Chair of the Canadian Council of AmCham Slovakia, a group interested in strengthening trade and investment with Canada.

Representatives of the Slovak-Canadian diaspora community gradually made many contacts with Slovak political, social, and religious circles.

Generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov (SKS), evanjelický kňaz a kultúrny pracovník Dušan Tóth (emigroval v roku 1968) zavítal z Kanady na Slovensko ešte počas revolučných dní a vystúpil 9. decembra 1989 na tribúne v Bratislave.

Už začiatkom februára 1990 prijal predseda Slovenskej národnej rady Rudolf Schuster delegáciu Kanadskej slovenskej ligy, ktorú viedol jej predseda Štefan Kovačič. Išlo všobec o prvú delegáciu zahraničných Slovákov, ktorá bola prijatá na pozvanie vedenia slovenského parlamentu. Rudolf Schuster a predseda vlády SR Milan Čiž následne prijali i delegáciu SKS, ktorú viedol Dušan Tóth. Ten zároveň tlmočil našim najvyšším predstaviteľom pozvanie na májové generálne zhromaždenie SKS v Toronte.

Do Bratislavu pricestovali po demokratizačných zmenách i hokejové legendy – bratia Marián Šťastný (ako podpredseda SKS bol autorom myšlienky Sviečkovej manifestácie za náboženskú slobodu a ľudské práva v roku 1988) a Peter Šťastný, ktorí emigrovali pred takmer desiatimi rokmi do Kanady (Peter a Anton v roku 1980 a Marián o rok neskôr). Od začiatku sa angažovali i politicky.

- Generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov Dušan Tóth z Toronto vystúpil počas revolučných dní 9. decembra 1989 na Námestí SNP v Bratislave.
Foto: archív TASR →

- Secretary General of the Slovak World Congress Dušan Tóth from Toronto addressed a crowd at the Slovak National Uprising Square in Bratislava during the Velvet Revolution on 9 December 1989.
Photo: archive of TASR

- Predseda SNR Rudolf Schuster prijal 12. februára 1990 delegáciu Kanadskej slovenskej ligy, ktorú viedol jej predseda Štefan Kovačič. Zlava Mária Klasová sa zdraví s R. Schusterom. Druhý zlava Š. Kovačič.
Foto: Peter Brenkus – ČSTK →

- Speaker of the Slovak Parliament Rudolf Schuster received a delegation of the Canadian Slovak League led by its President Štefan Kovačič, 12 February 1990. From left, Maria Klas shakes hands with R. Schuster. Second the left is Š. Kovačič.
Foto: Peter Brenkus — ČSTK

- Predseda Kanadskej slovenskej ligy Štefan Kovačič (vľavo) počas prijatia u predsedu vlády SR Milana Čiža (vpravo) 12. februára 1990.
Foto: Peter Brenkus – ČSTK ↑

- President of the Canadian Slovak League Štefan Kovačič (left) during his meeting with the Prime Minister of Slovakia Milan Čiž (right) on 12 February 1990.
Foto: Peter Brenkus — ČSTK

John Hasek and Volunteers from Education for Democracy

Among the first Canadians who visited after the fall of the Iron Curtain was the post-war emigrant John Hasek, who was born in 1938 in Prague and died in 1994. This former Canadian Armed Forces officer and later freelance journalist came to Prague from Toronto in December of 1989 with the idea of helping to teach English, then greatly in demand, which was the basis for the re-establishment of communications with the West. His idea—to recruit and send from Canada volunteer teachers to Czechoslovakia who would teach English conversation at schools and various other institutions—was presented to the representatives of student organizations and the Ministries of Education of the Czech and Slovak Republics. His idea was accepted, and Hasek on 5 January 1990 in Toronto founded the voluntary organization *Education for Democracy* (EFD). The then-Ambassador of the Czechoslovak Socialist Republic in Canada, Ján Janovic, in a letter to John Hasek of 3 January 1990, expressed his appreciation and support.

The EFD program inspired the creation of independent organizations in the United States of America and the United Kingdom. Enthusiastic volunteer lecturers came from Canada beginning in February of 1990, and from the U.S.A. in March (thanks to Ann Gardner from Mobile, Alabama, who started and managed the U.S. program). In Slovakia, the EFD was coordinated by the Department of International Cooperation at the Ministry of Education of the Slovak Republic, under Director Pavol Demeš, later by SAIA, which became independent from it. This challenging project was managed by Katarína Košťálová. By the mid-nineties, hundreds of volunteer lecturers had come to Slovakia and to the Czech Republic, paying their own travel expenses, with the host organization responsible for their lodging and local expenses. John Hasek and his activities were formally recognized at the end of 1990 by the new ambassador of the ČSFR (Czech and Slovak Federative Republic) in Canada, Rudolf Schuster.

The EFD program lasted roughly for five years and within its framework almost 1500 lecturers (mostly from the U.S.A.) came to teach English in Slovakia and the Czech Republic. Among those who came to Slovakia in 1992 was Tom Nicholson (he was initially placed in the Hotel School in Piešťany), who later became a well-known investigative journalist in Slovakia. He returned to Canada at the beginning of 2018.

After 1991, Hasek handed over coordination of the EFD to other colleagues and again dedicated himself to journalism. As a reporter, covering the conflict

Marián sa stal v roku 1991 predsedom SKS (v tejto funkciu bol do roku 1993) a zasadzoval sa za emancipáciu Slovenska. Peter Šťastný sa stal v rokoch 2004 – 2014 poslancom v Európskom parlamente za SDKÚ a zohral dôležitú úlohu pri podpore rokovania o Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohode (CETA) medzi Kanadou a EÚ. Tento známy člen Hokejovej siene slávy je v súčasnosti čestným predsedom kanadského výboru v AmCham, ktorý podporuje obchod a investície v Kanade.

Predstavitelia kanadských krajanov postupne nadviazali množstvo vzťahov so slovenskými politickými, spoločenskými a cirkevnými kruhmi.

John Hasek a dobrovoľníci Education for Democracy

Medzi prvými Kanadčanmi, ktorí zavítali po páde Železnej opony do Československa, bol aj povojnový emigrant John Hasek, ktorý sa narodil v roku 1938 v Prahe. Tento bývalý kanadský dôstojník a neskôr novinár v slobodnom povolaní prišiel z Toronto do Prahy v decembri 1989 s myšlienkou pomôcť s mimoriadne žiadoucou výučbou angličtiny, ktorá bola predpokladom pre nadviazanie prerušenej komunikácie so Západom. Svoju predstavu získať a vyslať z Kanady do Československa dobrovoľných lektorov angličtiny, ktorí by vyučovali anglickú konverzáciu na školách a rôznych inštitúciách, predostrel zástupcom študentských organizácií a ministerstiev školstva Českej a Slovenskej republiky. Jeho myšlienka sa ujala a John Hasek založil 5. januára 1990 v Toronte dobrovoľnícku organizáciu *Education for Democracy* (EFD). Vtedajší veľvyslanec Československej socialistickej republiky v Kanade Ján Janovic vyslovil v liste z 3. januára 1990 Johnovi Hasekovi uznanie a podporu.

Program EFD inšpiroval vznik samostatných organizácií v USA a Veľkej Británii. Už vo februári 1990 a z USA v marci (vdaka Ann Gardnerovej z Alabamy, ktorá program v USA začala a celý čas manažovala) začali prichádzať entuziastickí dobrovoľní lektori angličtiny. Na Slovensku EFD koordinoval Odbor medzinárodnej spolupráce Ministerstva školstva SR (riaditeľ Pavol Demeš), neskôr Slovenská akademická informačná agentúra (SAIA), ktorá sa od neho oddelila. Organizačne náročný projekt manažovala Katarína Košťálová. V priebehu roka 1990 prišli na Slovensko a do Českej republiky stovky dobrovoľných lektorov, ktorí si zaplatili cestovné a hostiteľská organizácia bola zodpovedná za ich ubytovanie a bežné náklady. Johna Haseka a jeho aktivity formálne ocenil koncom roka 1990 aj nový veľvyslanec ČSFR v Kanade Rudolf Schuster.

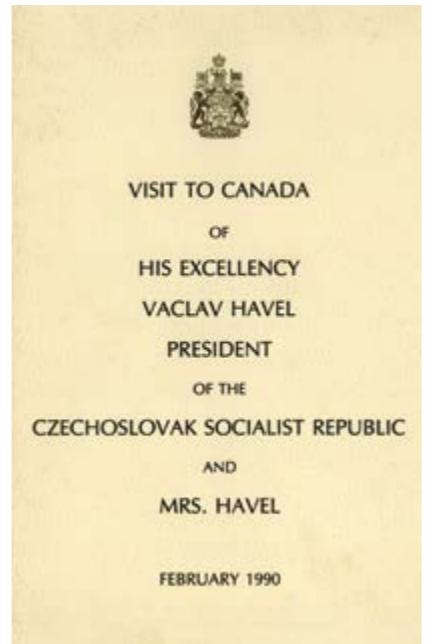
of the disintegration of Yugoslavia, he was severely wounded in Šibenik in Croatia, and after being medically evacuated to Prague – his birthplace – on 1 January 1994 he died of his injuries.

With Havel in the Clouds

This is how the Bratislava student leader Svetoslav Bombík referred to his report of the historic trip of Czech and Slovak personalities of political and social life to Canada (18–19 February 1990) and the U.S.A. The report was published in the magazine *Život*, illustrated with photographs by his colleague from Comenius University, Boris Strečanský, who, as the representative of the Union of University Students of Slovakia, accompanied the delegation led by newly-elected President of Czechoslovakia Václav Havel and Federal Prime Minister Marián Čalfa. In addition to Mr. Bombík and Mr. Strečanský, from Slovakia the official delegation included Milan Kňažko – counselor to the president, and Ján Budaj – chairman of the VPN (Public Against Violence) movement, which played a leading role in the Velvet Revolution in Slovakia,

- Vystúpenie prezidenta Václava Havla na Torontskej univerzite 19. februára 1990. Foto: archív Svetoslava Bombíka
- President Václav Havel addressing the audience at the University of Toronto on 19 February 1990. Photo: archive of Svetoslav Bombík

- Titulná strana brožúrky s programom prezidenta Václava Havla a jeho delegácie v Kanade.
- Title page of the programme brochure of President Václav Havel and his delegation during their visit to Canada.

Program EFD trval zhruba päť rokov a v rámci neho prišlo na Slovensko a do Českej republiky učiť angličtinu takmer 1500 lektorov (väčšina bola z USA). Zaujímavosťou je, že medzi kanadskými EFD dobrovoľníkmi prišiel na Slovensko v roku 1992 Tom Nicholson (bol umiestnený do hotelovej školy v Piešťanoch), ktorý sa neskôr stal naším známym investigatívnym novinárom. Do Kanady sa vrátil až začiatkom roka 2018.

John Hasek odovzdal po roku 1991 koordináciu programu iným kolegom a venoval sa opäť žurnalistickej práci. Ako reportér pokrývajúci konfliktný rozpad Juhoslávie sa v Chorvátsku pri Šibeniku tragicky zranil a po prevoze do Prahy – svojho rodiska – 1. januára 1994 zomrel.

S Havlom v oblakoch

Takto nazval svoju reportáž z historickej cesty českých a slovenských osobností politického a spoločenského života do Kanady (18. – 19. februára 1990) a USA bratislavský študentský líder Svetoslav Bombík. Reportáž publikovanú v časopise *Život* ilustroval fotografiami kolegu z Univerzity Komenského v Bratislave (UK) Borisa Strečanského, ktorý bol v sprievode oficiálnej delegácie novozvoleného prezidenta Václava Havla ako reprezentant Vysokoškolskej únie Slovenska. Okrem neho boli zo Slovenska v oficiálnej delegácii Milan Kňažko – poradca prezidenta, a Ján Budaj – predseda VPN, a v sprievodnej delegácii Miroslav Kusý – rektor UK, Norbert Frištacký – rektor Slovenskej vyskej školy technickej v Bratislave, a Viliam Gruska – predseda Výboru Matice slovenskej.

Delegácia navštívila Ottawu a Toronto a stretla sa so slovenskými a českými krajanmi a s politickými špičkami kanadskej a ontárijskej vlády. V Ottawe prezidenta privítal generálny guvernér Ray Hnatyshyn. Bývalý disident a politický väzeň, ktorý sa práve stal prezidentom slobodnej krajiny, prednesol v preplnenej konferenčnej sále Torontskej univerzity (asi 1500 ľudom) emotívny prejav. Predslovy prednesli Miloš Šuchma – prezentor Československého združenia v Kanade, Dušan Tóth – generálny tajomník Svetového kongresu Slovákov, a pražský rodák Otto Jelinek – kanadský minister financií. Po prejave si prezident Havel prevzal čestný doktorát York University, ktorý mu bol v neprítomnosti udelený už v roku 1982.

Svetový kongres Slovákov udelil prezidentovi Havlovi Národnú cenu. Udialo sa to na symbolickom mieste – v impresívnej gréckokatolíckej Katedrále premenenia Pána v Markhame nedaleko Toronto. Tú dal postaviť podľa vzoru

and the accompanying delegation included Miroslav Kusý – rector of Comenius University, Norbert Frištacký – rector of the Slovak Technical University, and Viliam Gruska – Chairman of the Board of the Matica slovenská, (Slovakia's scientific and cultural institution).

The delegation visited Ottawa and Toronto, where they met with members of the Canadian Slovak and Czech diaspora communities and with political leaders of the Canadian and provincial Ontario governments. In Ottawa, President Havel was greeted by Governor General Ray Hnatyshyn. Havel, the former dissident and political prisoner, who had just become president of a free country, gave an emotional speech to more than 1500 people who overflowed Convocation Hall of the University of Toronto on 19 February. Remarks were also made by Miloš Šuchma – president of the Czechoslovak Association in Canada, Dušan Tóth – Secretary General of the Slovak World Congress, and the Prague native Otto Jelinek – the Canadian Minister of National Revenue. After his speech, President Havel was presented with an Honorary Doctorate from York University that had been awarded to him in absentia in 1982.

- Helen Romanová (vľavo), dcéra Štefana Romana, a reverend Dušan Tóth (vpravo) vítajú 19. februára 1990 prezidenta Václava Havla v Katedrále premenenia Pána v Markhame nedaleko Toronto. Foto: archív Helen Romanovej

- Helen Roman (left), daughter of Stefan Roman, and Reverend Dušan Tóth (right) greeting President Václav Havel in front of the Cathedral of Transfiguration, Markham, near Toronto, 19 February 1990. Photo: archive of H. Roman

- Vystúpenie predsedu Verejnosti proti násiliu Jána Budaja na Torontskej univerzite 19. februára 1990. Stojaci vedľa neho Ján Langoš, Viliam Gruska a František Mikloško. Foto: archív Jána Budaja

- Chairman of the Public Against Violence Movement Ján Budaj addressing the audience at the University of Toronto on 19 February 1990. Standing to the left of him are three Slovak leaders – Ján Langoš, Viliam Gruska and František Mikloško. Photo: archive of Ján Budaj

chrámu vo svojom rodisku Veľkom Ruskove zakladateľ Svetového kongresu Slovákov, podnikateľ Štefan Roman. Katedrálu v roku 1984 osobne vysvätil pápež Ján Pavol II. Slávnosť organizovali dcéra Štefana Romana Helen Romanová a reverend Dušan Tóth.

Cesta slovenských politikov do Kanady

Začiatkom mája 1990 odletela na pracovnú návštěvu Kanady a USA delegácia Slovenskej národnej rady (vedená predsedom Rudolfom Schusterom) a vlády Slovenskej republiky (vedená premiérom Milanom Čičom), ku ktorej sa pridal i predseda Federálneho zhromaždenia ČSFR a legenda Pražskej jari Alexander Dubček. V Toronte sa jej členovia zúčastnili na generálnom zhromaždení Svetového kongresu Slovákov a uskutočnili množstvo stretnutí s krajanmi a s predstaviteľmi kanadského politického, ekonomickeho, akademického a kultúrneho života. Snahou politikov bolo predstaviť Slovenskú republiku a hľadať oblasti pre politickú a ekonomickú spoluprácu.

President Havel also received the Slovak World Congress Award in a symbolic location—in the impressive new Greek Catholic Cathedral of the Transfiguration in Markham, near Toronto. It was built on land donated by the founder of the Slovak World Congress, Stephen Roman, based on the church in Veľký Ruskov, Slovakia, his birthplace, and completed after his death in 1988. In 1984, the foundation of the cathedral was personally consecrated by Pope John Paul II. The celebration was organized by Helen Roman, the daughter of Stephen Roman, and Reverend Dušan Tóth.

Visit of Slovak Politicians to Canada

At the beginning of May 1990, a delegation of the Slovak National Council (led by Speaker Rudolf Schuster) and of the Government of the Slovak Republic (led by Prime Minister Milan Čič), joined by the Speaker of the Federal Assembly and the legend of the Prague Spring—Alexander Dubček—conducted a working visit to Canada and the U.S.A. In Toronto, its members took part in a General Assembly of the Slovak World Congress and carried out several meetings with members of the Slovak-Canadian diaspora and representatives of Canadian political, economic, academic and cultural life. The purpose of the visit was to raise awareness of the Slovak Republic and to look for areas for political and economic cooperation with Canada.

Deputy Prime Ministers Jozef Markuš and Vladimír Lexa, Minister of Finance Michal Kováč, Minister of Health and Social Affairs Stanislav Novák and Deputy Minister of Industry Ján Holčík participated in a working lunch with approximately 80 businessmen. The delegation also met with the “shoe king” Thomas J. Bata (his Czech father, Tomáš Baťa, who died in 1932, started the Bata shoe company in 1894 in Zlín, Austria-Hungary. The son moved to Canada in 1939 and expanded the company worldwide). The trip of the Slovak delegation continued in the U.S.A.

The Canadian Story of Rudolf Schuster

There is no modern Slovak politician whose fate was to be so intensively associated with Canada as Rudolf Schuster. In this country, he experienced a number of situations—from pleasant to complicated—and also connected with its nature through his travels, which the author has depicted in two photographic publications.

- Privítanie oficiálnej slovenskej delegácie chlebom a soľou pred vchodom do Katedrály premenenia Pána v Markhame pri Toronte v máji 1990. Sprava: predseda vlády SR Milan Čič, predseda Federálneho zhromaždenia ČSFR Alexander Dubček, predseda SNR Rudolf Schuster a Dušan Tóth. Foto: archív Rudolfa Schustera →
- *Bread and salt welcome of the official Slovak Delegation in front of the Cathedral of the Transfiguration, Markham, near Toronto in May 1990. From right: Prime Minister of Slovakia Milan Čič, Speaker of the Czech-Slovak Parliament Alexander Dubček, Speaker of the Slovak Parliament Rudolf Schuster and Dušan Tóth. Photo: archive of R. Schuster*

Na pracovnom obedu s asi 80 podnikateľmi sa zúčastnili aj podpredsedovia vlády Jozef Markuš a Vladimír Lexa, minister financií Michal Kováč, minister zdravotníctva a sociálnych vecí Stanislav Novák a námestník ministra priemyslu Ján Holčík. Delegácia sa stretla i s obuvníckym kráľom Tomášom Baťom. (Jeho otec Tomáš Baťa zomrel v roku 1932, založil v roku 1894 slávnu obuvnícku fabriku Baťa v Zlíne vo vtedajšom Rakúsko-Uhorsku. Jeho syn sa v roku 1939 prestahoval do Kanady a vybudoval globálnu firmu.) Cesta slovenskej delegácie pokračovala v USA.

Kanadský príbeh Rudolfa Schustera

Niet novodobého slovenského politika, ktorého by osud spojil s Kanadou tak intenzívne ako Rudolfa Schustera. Prežil v tejto krajine množstvo situácií – príjemných, komplikovaných, ale aj objavných, ktoré autorsky zachytil v dvoch knižných publikáciách.

Po ukončení pôsobenia v horúcom porevolučnom kresle predsedu SNR vystúpal 3. augusta 1990 na základe dohody politických aktérov za veľvyslanca ČSFR do Kanady. Deň pred odletom usporiadal na jeho počesť kanadský veľvyslanec v Prahe Barry Mawhinney rozlúčkový obed.

After the termination of his functions in the hot seat of post-revolutionary Speaker of the Slovak National Council, based on the agreement of the political actors, he departed on 3 August 1990 for Canada as Ambassador of the Czech and Slovak Federative Republic to Canada. One day before flying out, a farewell dinner was arranged in his honor by the Canadian Ambassador in Prague, Barry Mawhinney.

Schuster's diplomatic mission, however, was by no means smooth. Many vicissitudes of the ambassadorial post were related to personnel questions in the embassy and tense relations with the Ministry of Foreign Affairs in Prague, but above all to public attacks on him from some members of the diaspora community, who opposed President Havel's nomination of a former communist functionary to Canada. Despite these obstacles, Ambassador Schuster worked to actively develop bilateral relations, to access the financial assistance programs of Canada, and to present the new Czech-Slovakia to Canadian society. He cooperated with the expatriate community, in which there prevailed deep divisions connected with the heated discussions on the constitutional structure of Czech-Slovakia. He soon gained respect in the diplomatic environment and among Canadian government officials. The periodical *Diplomat* placed Schuster among the top 10 ambassadors then working in Canada.

In this initial period of development of bilateral relations, there were visits to Canada of representatives of the federal government – Interior Minister Ján Langoš (March 1991) and Minister of Labour Petr Miller (May 1991). Minister of the Economy Vladimír Dlouhý and Minister of Foreign Trade Jozef Bakšay visited in February and March 1992, for which the Canadian-Czechoslovak Chamber of Commerce, which was headed by Thomas J. (Tomáš) Baťa, arranged seminars for potential business partners in selected provinces of Canada.

As far as the republic governments were concerned, there was a visit of Deputy Prime Minister of the Slovak Republic Jozef Kučerák (October 1990), Czech Prime Minister Petr Pithart (July 1991) and Slovak Minister of Industry Ján Holčík (August 1991).

The forerunners of our cultural diplomacy were the actors Milan Lasica, Július Satinský, Marián Labuda and others, who performed for expatriots in Ottawa. The Czechoslovak Association in Canada in November 1990 invited the Radošiná Naive Theatre, and Jitka Molavcová and Jiří Suchý performed in September of 1991.

Pôsobenie Rudolfa Schustera však nebolo zdaleka pokojné a hladké. Mnohé peripetie na veľvyslaneckom poste súviseli s personálnymi otázkami na ambasáde, napäťmi vzťahmi s vlastným ministerstvom zahraničných vecí v Prahe, ale najmä s verejnými útokmi na jeho osobu zo strany niekoľkých agilných krajánov, ktorým prekážalo, že Václav Havel vymenoval do Kanady bývalého komunistického funkcionára. Veľvyslanec Schuster sa napriek tomu snažil aktívne rozvíjať dvojstranné vzťahy, rozbiehať programy finančnej asistencie Kanady a predstavovať nové Česko-Slovensko kanadskej verejnosti. Spolupracoval s krajanskou komunitou, v ktorej panovali hlboké rozpory spojené s vášnivými diskusiami o štátoprávnom usporiadanií v Česko-Slovensku. V diplomatickom prostredí a u kanadských vládnych predstaviteľov si čoskoro získal rešpekt. Časopis *Diplomat* zaradil Rudolfa Schustera medzi top 10 veľvyslancov pôsobiacich v Kanade.

V tomto počiatokom období rozvoja bilaterálnych vzťahov zavítali do Kanady predstaviteľia federálnej vlády – minister vnútra Ján Langoš (september 1990), podpredseda vlády Pavel Rychetský spolu s predsedom Najvyššieho súdu ČSFR Otakarom Motejom a generálnym prokurátorom ČSFR Ivanom Gašparovičom (marec 1991), minister práce Petr Miller (máj 1991). Na prelome februára a marca 1992 pricestovali minister hospodárstva Vladimír Dlouhý a minister zahraničného obchodu Jozef Bakšay, pre ktorých Kanadsko-Československá obchodná komora, na čele ktorej stál Tomáš Baťa, usporiadala semináre pre potenciálnych obchodných partnerov vo vybraných provinciách Kanady.

Z republikových vlád išlo o návštenu podpredsedu vlády SR Jozefa Kučeráka (október 1990), predsedu vlády ČR Petra Pitharta (júl 1991) a ministra priemyslu SR Jána Holčíka (august 1991).

Priekopníkmi našej kultúrnej diplomacie boli herci Milan Lasica, Július Satinský, Marián Labuda a ďalší, ktorí mali v septembri 1990 v Ottawe vystúpenia pre krajanov. Československé združenie v Kanade pozvalo v novembri 1990 Radošinské naivné divadlo a v septembri 1991 účinkovali v Ottawе Jitka Molavcová a Jiří Suchý.

Po prijatí lustračného zákona musel Rudolf Schuster v apríli 1992 Kanadu opustiť vzhľadom na fakt, že bol v bývalom režime vo vysokých funkciách v Komunistickej strane Slovenska. Predčasné ukončenie svojho účinkovania znášal ťažko. Celé svoje pôsobenie v SNR a Kanade opísal v knižnej publikácii *Ultimatum*, do ktorej zaradil i obsiahly dokumentačný a fotografický materiál.

Following the adoption of the Lustration Law, in April 1992, Ambassador Schuster was recalled due to the fact that he had held a high position in the previous regime in the Communist Party of Slovakia. The premature termination of his assignment in Canada was difficult for him. He described his entire activity in the Slovak National Council and in Canada in the publication *Ultimatum*, in which he also included extensive documentary and photographic material.

The Canadian story of Rudolf Schuster did, however, have a happy ending. Ten years later, in June 2002, he was received in Canada with the highest honors as President (1999–2004) of the independent Slovak Republic, and a year later, during a working visit to Canada, he was awarded an honorary doctorate by the University of Ottawa.

Canada attracted Schuster even after his departure from political life. He returned there twice as a traveller and photographer. In 2008 he visited Hudson Bay and a year later published a book *Churchill Polar Bears*. Furthermore, in the summer of 2013 he carried out an almost month-long expedition across Canada, which he depicted in the photographic book *Canada, from Sea to Sea*.

Kanadský príbeh Rudolfa Schustera mal však napokon pozitívne vyústenie. O desať rokov neskôr v júni 2002 bol v Ottawe priyatý s najvyššími poctami ako prezident samostatnej Slovenskej republiky a rok nato si počas pracovnej cesty do Kanady prevzal na Ottawskej univerzite čestný doktorát.

Kanada priťahovala Rudolfa Schustera i po odchode z politického života. Vrátil sa sem dvakrát ako cestovateľ a fotograf. Z pobytu v Hudsonovom zálive v roku 2008 vydal knihu *Churchillské ľadové medvede* (vyšla v roku 2009). V lete 2013 uskutočnil takmer mesačnú expedíciu naprieč Kanadou, z ktorej sa v roku 2014 zrodila výpravná fotografická kniha *Kanada, od mora k moru. Canada, from Sea to Sea*.

Canada carefully followed developments in Czechoslovakia, and made it clear that if the division of the federation took place in a peaceful and constitutional manner, then it would recognize both new republics and establish diplomatic relations with them. This happened immediately on 1 January 1993 when the Slovak Republic became independent.

Slovakia's first ambassador to Canada was in place from the very beginning. The task was entrusted to the former Deputy of the Slovak National Council and writer Anton Hykisch, who travelled to Ottawa on 7 December 1992. His deputy was the young career diplomat (and today Vice-President of the European Commission) Maroš Šefčovič, who moved to Canada from the embassy in Zimbabwe on 30 December, literally in the last hours of the existence of Czechoslovakia. The emotion of the time is captured in Šefčovič's published memoir: "I will never forget how on New Year's Eve at midnight on 1 January 1993 we raised the Slovak flag on the flagpole before the embassy. There was a huge burst of emotion. At that time, we didn't know how everything would turn out. On the one hand there was the feeling of nostalgia for Czechoslovakia and on the other hand also defiance and pride in our country, and the feeling that we simply must succeed."

Anton Hykisch took part in the 1 January New Year's reception of the diplomatic corps in Ottawa, at which the Governor General of Canada, Ray Hnatyshyn, called on those present to form a corridor and welcomed the ambassador of the new state on the map of Europe—the Slovak Republic.

Beginnings

The tandem Hykisch-Šefčovič had to overcome the initial material and organizational difficulties of the embassy and above all to cope with the many tensions that arose from the internal political complications in both states. In Slovakia, it was the nationalist-populist era of Prime Minister Vladimír Mečiar, and in Canada, the tense situation connected with the passionate debate on the question of independence for the majority-French-speaking province of Quebec (the referendum of 30 October 1995 ended with a very small margin in

- Budova slovenskej ambasády v Ottawe, január 1993. Foto: archív Antona Hykischa
→
- Slovak Embassy in Ottawa, January 1993. Photo: archive of Anton Hykisch

Kanada veľmi pozorne sledovala vývoj v Česko-Slovensku a dala najavo, že ak sa rozdelenie federácie udeje pokojným a ústavným spôsobom, tak bez problémov uzná obe nové republiky a nadviaže s nimi diplomatické vzťahy. Stalo sa tak hned 1. januára 1993.

Slovensko malo v Kanade od začiatku svojho veľvyslanca. Stal sa ním bývalý poslanec SNR a známy spisovateľ Anton Hykisch, ktorý pricestoval do Ottawy 7. decembra 1992. Jeho zástupcom bol mladý kariérny diplomat a dnes podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič, ktorého rezort diplomacie presunul do Kanady z ambasády v Zimbabwe 30. decembra, doslova v posledných hodinách existencie Česko-Slovenska. Emotívnosť tejto doby zachytáva Šefčovičova publikovaná spomienka: „Nikdy nezabudnem, ako sme na Silvestra o polnoci na 1. januára 1993 vztyčovali slovenskú vlajku na stožiar pred veľvyslanectvom. Bol to obrovský zhľuk emócií. V tom čase sme nevedeli, ako to všetko dopadne. Na jednej strane bolo cítiť nostalgiu za Česko-Slovenskom a na druhej taký slovenský vzdor a hrdosť na svoju krajinu, že to predsa musíme zvládnut.“

KANADA A SLOVENSKO: PRVÝCH 30+ ROKOV

favour of remaining in the Canadian federation.) Negative articles appeared in the Canadian press about Slovakia as the “spoiler of the good Czecho-Slovak federation.” Ambassador Hykisch tried to present the new country in a positive light in speeches at different seminars, lectures at universities, and publications in the media.

Canadian Diplomatic Representation in Slovakia

The Government of Canada decided that the Slovak Republic would continue to be covered diplomatically from its embassy in Prague, which at the time of the division of the federation was led by Ambassador Paul Frazer, and from 1994–1997 by Ambassador Alain Dudoit. In April 1994, the embassy opened its office in Bratislava and took on as project manager the Slovak Magdaléna Čerňanská. She was responsible for supporting a wide spectrum of programs within the framework of Canadian development aid, which was managed from August of 1994 by Terrence Mooney—Counselor and Director of the Program for Technical Assistance (he was based in Prague but regularly visited

- Veľvyslanec SR v Kanade Anton Hykisch (vľavo) po odovzdaní poverovačích listín do rú generálneho guvernéra Raya Hnatyshyna v Quebecu vo februári 1993. Foto: archív Antona Hykischa
- Ambassador of Slovakia to Canada Anton Hykisch (left) after presenting his credentials to Governor General Ray Hnatyshyn in Quebec City in February 1993. Photo: archive of A. Hykisch
- Veľvyslanec Anton Hykisch (vľavo) na prijatí u kanadského premiéra Jeana Chrétiena v Ottawe, apríl 1994. Foto: archív Antona Hykischa
- Ambassador Anton Hykisch (left) welcomed by Prime Minister of Canada Jean Chrétien in Ottawa in April 1994. Photo: archive of A. Hykisch

Anton Hykisch sa zúčastnil 1. januára na novoročnej recepcii diplomatického zboru, na ktorej generálny guvernér Ray Hnatyshyn vyzval prítomných, aby utvorili koridor, a privolať si veľvyslanca nového štátu na mape sveta – Slovenskej republiky.

Neľahké začiatky

Tandem Hykisch – Šefčovič musel prekonávať počiatočné materiálne a organizačné ťažkosti novej ambasády, a najmä vyrovnávať sa s mnohými tenziami, ktoré vyplývali z vnútropolitickej komplikácií v oboch štátoch. Na Slovensku to bola nacionalisticko-populistická éra premiéra Mečiara a v Kanade napäť situácia spojená s vášnívou diskusiou o osamostatnení po francúzsky hovoriacej provincie Quebec (referendum z 30. októbra 1995 sa skončilo len veľmi tesnou väčšinou za zotrvanie provincie Quebec v kanadskej federácii). V kanadskej tlači sa začali objavovať negatívne články o Slovensku ako o „rozbíjačovi dobrej česko-slovenskej federácie“. Veľvyslanec Hykisch sa snažil popri iných aktivitách predstavovať novú krajinu vystúpeniami na rôznych seminároch, prednáškami na univerzitách a publikovaním v médiach.

KANADA A SLOVENSKO: PRVÝCH 30+ ROKOV

Bratislava). In the spring of 1994, Bratislava lawyer Pavol Erban became the Honorary Consul of Canada in Slovakia, and he continued in this function until 1998.

First Governmental Mission from Canada

Canada appreciated the peaceful and constitutional division of Czech-Slovakia and already in January 1993 decided to send to both new republics a trade and investment delegation led by Minister of National Revenue Otto Jelinek, who later became Ambassador of Canada to the Czech Republic. The delegation visited Prague and Bratislava from 23–29 January, where it carried out a series of negotiations at the ministerial level and also met with the highest government representatives—Czech Prime Minister Václav Klaus and Slovak Prime Minister Vladimír Mečiar.

First Official Visits to Canada from Slovakia

In February of 1993 the Czechoslovak-Canadian Chamber of Commerce was divided in Toronto. Thomas J. (Tomáš) Baťa and Minister Otto Jelinek, as well as Ambassador Hykisch spoke at the event. The Slovak-Canadian Chamber of Commerce was founded in November 1993. Already earlier, in September, a banking delegation visited Canada led by Governor of the National Bank of Slovakia Vladimír Masár. The result of the visit was the deletion of Slovakia from the group of “risk countries,” which facilitated mutual trade and technical assistance programs.

In the first year of Slovak independence, there were official visits to Canada by Attorney General Vojtech Bacho (August), Minister of Agriculture Peter Baco (September) and Speaker of the Slovak National Council (and later President of Slovakia from 2004 to 2014) Ivan Gašparovič (October). In 1994, visits were undertaken by deputies of the National Council of the Slovak Republic from the Committee for Defence and Security Ladislav Polka and Anton Hrnko (January), and the Minister of Foreign Affairs of the interim Moravčík Government, Eduard Kukan (April), who was received by Prime Minister Jean Chrétien and the Ministers of National Defence David M. Collenette and Foreign Affairs André Ouellet. In May 1994 Minister of Culture Ľubo Roman visited Canada, where in Toronto he visited many cultural sites and met with

Kanadské diplomatické zastúpenie na Slovensku

Kanadská vláda sa rozhodla, že Slovenskú republiku bude diplomaticky naďalej pokryvať zo svojho veľvyslanectva v Prahe, ktoré v čase rozdelenia federácie viedol veľvyslanec Paul Frazer a od roku 1994 do 1997 veľvyslanec Alain Dudoit. V apríli 1994 veľvyslanectvo otvorilo svoju kanceláriu v Bratislave a prijalo za projektovú manažérku Slovenku Magdalénu Čerňanskú. Mala na starosti podporu širokého spektra programov v rámci kanadskej rozvojovej pomoci, ktorú viedol do augusta 1998 Terrence Mooney – poradca a riaditeľ programu technickej pomoci (pôsobil v Prahe a pravidelne prichádzal do Bratislavu). Na jar 1994 sa stal honorárnym konzulom Kanady na Slovensku bratislavský advokát Pavol Erben, ktorý v tejto funkcii pôsobil do roku 1998.

Prvá vládna misia z Kanady

Kanada ocenila pokojné a ústavné rozdelenie Česko-Slovenska a rozhodla sa už v januári 1993 vyslať do oboch nových republík obchodno-investičnú delegáciu pod vedením ministra financií Otta Jelinka, ktorý sa neskôr stal veľvyslancom Kanady v Českej republike. Delegácia navštívila 23. – 29. januára Prahu a Bratislavu, kde mala sériu rokovania na ministerskej úrovni a stretla sa aj s najvyššími vládnymi predstaviteľmi – premiérom Václavom Klausom a Vladimírom Mečiarom.

Prvé oficiálne návštevy Kanady zo Slovenska

Vo februári 1993 sa v Toronte rozdelila Kanadsko-Československá obchodná komora. Na podujatí vystúpili Tomáš Baťa a minister Otto Jelinek, ako aj veľvyslanec Hykisch. Slovensko-kanadská obchodná komora bola založená v novembri 1993. Ešte predtým v septembri zavítala do Kanady banková delegácia vedená guvernérom Národnej banky Slovenska Vladimírom Masárom. Výsledkom návštevy bolo vyňatie Slovenska zo skupiny „rizikových krajín“, čo uvoľnilo vzájomný obchod a programy technickej pomoci.

V prvom roku nezávislého Slovenska navštívili Kanadu z oficiálnych predstaviteľov generálny prokurátor Vojtech Bacho (august), minister poľnohospodárstva Peter Baco (september) a predseda Národnej rady SR Ivan Gašparovič s delegáciou (október). V roku 1994 to boli poslanci z Výboru NR SR pre

Slovak expatriates. In September, Minister of National Defence Collenette discussed with Slovak Minister of Economy Peter Magvaši and major firms the possible restoration of the armaments industry in Slovakia. In April 1995, Slovak Minister of the Environment Jozef Zlocha and Minister of Defence Ján Sitek visited Canada. In July 1995 the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Cooperation in Europe took place in Ottawa, in which a Slovak parliamentary delegation composed of Augustín Marián Húška, Dušan Slobodník and Ján Čarnogurský participated.

Cooperation of the Armed Forces

Canada was instrumental in the development of the Slovak Armed Forces in the first years of the independent state. Already from 1993, Canada provided language and professional training for Slovak officers, including special courses for members of United Nations peacekeeping missions. In August 1994, Canadian Minister of National Defence David M. Collenette visited Slovakia. Under the Military Training Assistance Program (MTAP) of the Canadian Ministry of National Defence, from 1993–2007 412 Slovak military and civilian personnel underwent training in Canada. While subsidized training ceased as a result of Slovakia joining NATO, Slovak personnel remain eligible for training on a cost-recovery basis.

During February 1993, Canadian engineers under Col. David Harries quickly developed a proposal for the organizational structure of SLOVENGBAT (engineer battalion and required equipment), Slovakia's contribution to the UNPROFOR peace mission in the former Yugoslavia between 1993 and 1996. Canadian engineers and SLOVENGBAT closely cooperated in this mission.

obranu a bezpečnosť Ladislav Polka a Anton Hrnko (január), minister zahraničných vecí dočasnej Moravčíkovej vlády Eduard Kukan (apríl), ktorého prijali premiér Jean Chrétien a ministri obrany a zahraničných vecí. V máji zavítal do Kanady minister kultúry Ľubo Roman, ktorý v Toronte navštívil mnohé kultúrne stánky a stretol sa s krajanmi. V septembri rokoval s kanadským ministrom obrany Davidom M. Collenettom a s významnými firmami minister hospodárstva Peter Magvaši o možnom oživení zbrojárskeho priemyslu. V apríli 1995 navštívil Kanadu minister životného prostredia Jozef Zlocha a minister obrany Ján Sitek. V júli 1995 sa v Ottawe konalo Parlamentné zhromaždenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, na ktorom sa zúčastnila parlamentná delegácia NR SR v zložení Augustín Marián Húška, Dušan Slobodník a Ján Čarnogurský.

- Generálne zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov sa konalo v Koncertnej siene Slovenskej filharmonie v Bratislave 16. mája 1993. Asi sto delegátov z celého sveta pozdravil predsedu SKS Marián Šťastný z Kanady.
Foto: archív TASR
◀
- General Assembly of the Slovak World Congress at the Slovak Philharmonic Concert Hall in Bratislava on 16 May 1993. President of the SWC Marián Šťastný from Canada greeted about 100 delegates from all over the world.
Photo: archive of TASR

- Slovenská parlamentná delegácia v Ottawe, júl 1995. Zľava: Maroš Šefčovič, zástupca veľvyslance SR v Kanade, profesor M. Mark Stolárik, Dušan Slobodník, minister kultúry SR, pracovníčka ambasády, veľvyslanec Anton Hykisch, poslanci NR SR Augustín Marián Húška a Ján Čarnogurský. Foto: archív M. Marka Stolárika
→
- Slovak Parliamentary delegation in Ottawa, July 1995. From left: Maroš Šefčovič, Deputy Chief of Mission, Professor M. Mark Stolárik, Dušan Slobodník—Minister of Culture of the SR, Embassy employee, Ambassador Anton Hykisch, members of the Slovak Parliament Augustín Marián Húška and Ján Čarnogurský. Photo: archive of M. Mark Stolárik

On the Slovak side, the operation was coordinated by Lieutenant Colonel Miloslav Nad' (later he was Slovakia's ambassador in Iraq). Slovak engineers (from February 1994 up to 606 soldiers) significantly contributed to the mitigation of the consequences of the war in Bosnia and Herzegovina, where most bridges had been destroyed, by helping to repair them. Similarly, they helped in parts of Croatia affected by the war. This joint Canadian-Slovak peacekeeping operation was reported by the newspapers *Washington Post* and the *New York Times*.

On 9 April 1995, Slovak Minister of Defence Ján Sitek and Canadian Minister of National Defence Collenette signed in Toronto an Agreement between the Government of the Slovak Republic and the Government of Canada on military relations.

In addition to UNPROFOR, the Canadian and Slovak Armed Forces worked closely together in Kandahar, Afghanistan as part of the NATO-led International Security Assistance Force (ISAF). Close cooperation in the area of defence between our countries continues to this day, particularly in the NATO enhanced Forward Presence in the Baltics, in the Canada-led sector in Latvia, to which Slovakia contributed a deployment beginning in 2018.

- Veľvyslanec Anton Hykisch na stretnutí so slovenskými vojakmi na kanadskej vojenskej základni v Bordene, 1997. Foto: archív Antona Hykischa

- Ambassador Anton Hykisch meeting Slovak soldiers at the Canadian training base in Camp Borden, 1997. Photo: archive of A. Hykisch

Spolupráca ozbrojených síl

Kanada bola nápadomá pri rozvoji slovenských ozbrojených síl bezprostredne po vzniku samostatnej SR. Už od roku 1993 poskytovala pre našich dôstojníkov jazykové a odborné školenia vrátane špeciálnych kurzov pre príslušníkov mierových síl Organizácie Spojených národov (úzka spolupráca v oblasti obrany pretrváva medzi našimi krajinami do dnešných dní). V auguste 1994 navštívil Slovensko minister národnej obrany Kanady David M. Collenette.

V rámci Programu pomoci vo vojenskej príprave (MTAP) kanadského ministerstva národnej obrany sa v rokoch 1993 – 2007 v Kanade školilo 412 slovenských vojenských a civilných pracovníkov. Po vstupe Slovenska do NATO sa dotované odborné vzdelávanie ukončilo. Slovenský personál sa však za úhradu môže školiť i nadalej.

- Spolupráca slovenských a kanadských ženistov v Bosne a Hercegovine v rámci mierovej misie UNPROFOR. Podplukovník Miloslav Nad' (vľavo) a plukovník David Harries (vpravo), 1993. Foto: archív Miloslava Nada

- Cooperation between Slovak and Canadian engineers in Bosnia and Herzegovina within the peacekeeping mission UNPROFOR. Lieutenant Colonel Miloslav Nad' (left) and Col. David Harries (right) in 1993. Photo: archive of M. Nad'

- Kanadský major Aaron Corey (v strede) a slovenský kapitán Jozef Hraško (vpravo), veliteľa posilnejnej vojenskej prítomnosti NATO v Lotyšsku počas cvičenia mnohonárodnostných síl, august 2018. Foto: eFP BG ROTO 3 LATVIA Imagery, © 2018 DND-MDN Canada

- Canadian Major Aaron Corey (center) and Slovak Captain Jozef Hraško (right), NATO Enhanced Forward Presence Battle Group Latvia company commanders, during large-scale multinational exercises in Latvia, August 2018. Photo: eFP BG ROTO 3 LATVIA Imagery, © 2018 DND-MDN Canada

Cultural Diplomacy

The Slovak Embassy in Ottawa helped to support and organize a number of cultural events. In the times of the decline in prestige of Slovakia due to Mečiar's undemocratic acts, cultural diplomacy had particular significance. In November 1993, the *Canadian-Slovak Music Fund* was founded in Montreal (the initiator was the opera singer and organizer of musical events Alain Nonat). In November the opera singers Andrea Danková and Eva Blahová performed in Montreal and Ottawa. In May 1995, the Slovak actors Darina Laščiaková, Július Pantík and Stanislav Bachleda toured Canada with a program of poetry and songs, and a Slovak stand was included in the *Meet the World* exhibition in the Canadian Parliament. In November 1995 a gala benefit concert of Slovak music (Suchoň, Cikker, Hrušovský) was held in Montreal, performed by Angele Dubeau and Marián Lapšanský. In May 1996, the chamber music group *Musa ludens* held a concert at the Chateau Laurier hotel in Ottawa, and in June the Bratislava Children's Choir had a successful concert in St. Andrew's Church in Ottawa, after which there followed a month-long concert tour around Canada. At the same time, the Czechoslovak Association in Canada arranged a performance of the duo Lasica and Satinský. In August 1996, there was a ceremonial opening of the International Congress of Genealogical and Heraldic Sciences in Ottawa, with a separate extensive exposition from Slovakia. The well-known experts Zdenko Alexy and Ladislav Vrtel participated from Slovakia. Stanislav J. Kirshbaum (born in Bratislava) published in this period two books: *A History of Slovakia. The Struggle for Survival* (1995) and *Historical Dictionary of Slovakia* (1999).

- Z otvorenia výstavy Štefan Boleslav Roman – zakladateľ Svetového kongresu Slovákov vo Vlastivednom múzeu v Trebišove v deň jeho nedožitých 75. narodenín 17. apríla 1996 za účasti jeho dcéry Helen E. Romanovej-Barberovej z Toronto (v strede). Reverend Dušan Tóth (vľavo) a Mons. Ján Hirka, biskup Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku (vpravo).
Foto: archív TASR
- From the opening of the exhibition "Štefan Roman — Founder of the Slovak World Congress" in Trebišov Museum, Eastern Slovakia, on the occasion of what would have been his 75th birthday, 17 April 1996. His daughter Helen E. Roman-Barber from Toronto (center), Reverend Dušan Tóth (left) and Slovak Bishop of the Greek Catholic Church Ján Hirka (right).
Photo: archive of TASR

V priebehu februára 1993 kanadskí ženisti pod vedením plk. Davida Harriesa urýchlene vypracovali návrh organizačnej štruktúry (ženijný prápor a požadovaná technika). Kanadskí ženisti a SLOVENGBAT úzko spolupracovali v rokoch 1993 - 1996 v mierovej misii UNPROFOR v bývalej Juhoslávii. Za slovenskú stranu operáciu koordinoval pplk. Miloslav Nad' (neskôr bol veľvyslancom SR v Iraku). Slovenskí ženisti (od februára 1994 až 606 vojakov) prispeli veľkou mierou k zmierňovaniu následkov vojny v Bosne a Hercegovine, kde bola o. i. zničená väčšina mostov. Podobne pomáhal aj vo vojnou zasiahnutých častiach Chorvátska. O tejto kanadsko-slovenskej mierovej operácii sa zmienili aj deníky *Washington Post* a *New York Times*.

Deviateho apríla 1995 minister obrany SR Ján Sitek a minister národnej obrany Kanady David M. Collenette podpisali v Toronte Dohodu medzi vládou SR a vládou Kanady týkajúcu sa vojenských vzťahov.

Okrem misie UNPROFOR spolupracovali kanadské a slovenské ozbrojené sily v Kandahári v Afganistane ako súčasť Medzinárodných bezpečnostných asistenčných síl pod vedením NATO (ISAF). Úzka spolupráca v oblasti obrany medzi našimi krajinami pokračuje dodnes, najmä v rámci posilenej prítomnosti NATO v Pobaltí, v sektore vedenom Kanadou v Lotyšsku. Slovensko tam prispelo nasadením 152 vojakov od leta 2018.

Kultúrna diplomacia

Slovenská ambasáda sa snažila podporovať a organizovať početné kultúrne podujatia. V časoch prepadu prestíže Slovenska z dôvodov Mečiarovej nedemokratickej politiky mala kultúrna diplomacia obzvlášť veľký význam. V novembri 1993 bol v Montreale založený Kanadsko-slovenský hudobný fond (iniciátorom bol operný spevák a organizátor hudobného života Alain Nonat) a speváčka Eva Blahová mala dva úspešné koncerty klasickej hudby. V novembri v Montreale a Ottawe koncertovali operné speváčky Andrea Danková a Eva Blahová. V máji 1995 sa uskutočnil zájazd slovenských umelcov Dariny Laščiakovej, Júliusa Pántika a Stanislava Bachledu s programom poézie a piesní a na podujatí *Meet the World* v kanadskom parlamente bol slovenský stánok. V novembri 1995 bol v Montreale benefičný galakoncert slovenskej hudby (Suchoň, Cikker, Hrušovský) v interpretácii Angele Dubeau a Mariána Lapšanského. V máji 1996 umelecký súbor stredovekého umenia *Musa ludens* koncertoval v centre Ottawy v priestoroch hotela Chateau Laurier a v júni mal Bratislavský detský zbor úspešný koncert v Kostole svätého Andreja v Ottawе, po ktorom nasledovalo mesačné turné po Kanade. V tom istom termíne usporiadalo Československé združenie v Kanade vystúpenie Lasicu

To encourage a greater knowledge and understanding of Canada, the Government of Canada has supported since the mid-1990s academic cooperation with Slovakia through the Canadian Studies grant program (replaced in 2008 by the Understanding Canada Program). This initiative has offered many Slovak academic institutions, researchers, scholars, and students, commonly known as Canadianists, assistance in studying or conducting research on Canada, as well as developing courses and publications about Canada. The first and biggest Canadian studies centre was established in 1993 at Comenius University in Bratislava under the leadership of prof. Mária Huttová. There are also active Canadianists at other Slovak universities (Banská Bystrica and Ružomberok).

Honorary Consuls and Expatriots

In the vast country of Canada, work was started on the establishment of honorary consulates, headed by honorary consuls from the ranks of successful Slovak-Canadians. The first was the consulate in Calgary, established in 1993, until 2014 led by the world-renowned chemical engineer and inventor Ľudovít Zanzotto. Others were opened in 1994 in Toronto (John Vojtech-Stephens), Montreal (Mark Kmec), Vancouver (Stanislav Lišiak) and Winnipeg (Jozef Kiška).

The specific feature of the diplomatic mission in Canada was, and to a great extent remains, the extraordinarily active and diverse diaspora community, whose members often publicly promoted their views about Slovakia. Ambassador Anton Hykisch wrote in his memoirs: "The embrace of compatriots has a wide range – at one end are the Czechoslovakists [who underscore the commonalities of Czechs and Slovaks in one state], on the other hand, the "ne-oľudáci" [those who adhere to the memory of the WWII Slovak People's Party, advocating for an independent Slovakia] and added the same observation made by later Slovak diplomats in Canada: "you will easily become the target of attacks."

Several Slovaks who found a home in Canada had held important functions in the wartime Slovak Republic (1939–1945), a client state of Nazi Germany (for example Jozef M. Kirschbaum, Karol Murín and others).

Among well-known Slovak-Canadians at that time was the musician and publicist Peter Breiner, who emigrated to Canada in 1992 and settled in Toronto, where he lived until 2007, when he moved to New York. In addition to

a Satinského. V auguste 1996 bolo na ottawskej radnici slávnostné otvorenie Medzinárodného genealogického a heraldického kongresu so samostatnou obsiahlo expozíciou Slovenska. Zo Slovenska sa na ňom zúčastnili známi odborníci Zdenko Alexy a Ladislav Vrtel. Bratislavský rodák profesor Stanislav J. Kirschbaum z York University v Toronte vydal v tomto období dve knihy o dejinách Slovenska: *A History of Slovakia: The Struggle for Survival* (1995) a *A Historical Dictionary of Slovakia* (1999).

S cieľom rozšíriť znalosti o Kanade, jej hodnotách a kultúre kanadská vláda podporovala od polovice 90. rokov akademickú spoluprácu prostredníctvom grantového programu kanadských štúdií (ktorý bol v roku 2008 nahradený programom *Porozumieť Kanade*). Táto iniciatíva poskytla mnohým slovenským akademickým inštitúciám, výskumníkom, odborníkom a študentom, ktorí sú všeobecne známi ako kanadianisti, podporu pri štúdiu alebo výskume o Kanade a v Kanade, ako aj pri príprave kurzov a publikácií venovaných krajinej favorového listu. Prvé a najväčšie centrum kanadských štúdií vzniklo v roku 1993 pod vedením prof. Márie Huttovej na pôde Univerzity Komenského. Ďalší aktívni kanadianisti pôsobia na univerzitách v Banskej Bystrici a v Ružomberku.

Honorárni konzuli a krajania

V rozľahlej Kanade sa začali práce na zriaďovaní honorárnych konzulátov, na čele ktorých boli honorárni konzuli z radov úspešných krajanov. Prvým bol konzulát v Calgary, zriadený v roku 1993, ktorý viedol až do roku 2012 svetoznámy chemický inžinier a vynálezca Ľudovít Zanzotto. Ďalšie boli otvorené v roku 1994 v Toronte (Vojtech Stephens), Montreale (Mark Kmec), Vancouveri (Stanislav Lišiak) a Winnipegu (Jozef Kiška).

Špecifíkom diplomatickej misie v Kanade boli – a do značnej miery zostávajú dodnes – mimoriadne aktívni a rôznorodí krajania, ktorí často verejne presadzujú svoje pohľady na Slovensko. Literárne zdatný veľvyslanec Anton Hykisch spomína na krajanov v skratke takto: „Náručie krajanov má široké rozpätie – na jednom konci sú čechoslovakisti, na druhom konci neoľudáci,“ a dodal skúsenosť zhodnú aj so spomienkami neskorších slovenských diplomatov, „lahko sa stanete terčom útokov.“

V Kanade našli domov aj viacerí Slováci, ktorí zastávali v Slovenskej republike z rokov 1939 – 1945 dôležité politické funkcie (napríklad Jozef M. Kirschbaum, Karol Murín a ďalší).

presenting Canada to the Slovak public, he openly criticized socio-political developments in Mečiar's Slovakia. He performed in the popular TV political cabaret *An Evening of Milan Markovič* (1993–1994) and regularly contributed to Slovak media. His columns entitled *From the Other Riverbank* were published in the newspaper *SME*, and *Maple Leaves* in the weekly *Domino Forum*. In 1998 he published a successful book also called *Maple Leaves*. He still collaborates on many projects with Slovak musicians.

On 1 January 2018, President Andrej Kiska bestowed on Peter Breiner the Ľudovít Štúr award First Class for "Outstanding Merit for Development in the Field of Culture, Musical Art and the Promotion of the Good Name of the Slovak Republic Abroad".

Critical Perception of the Mečiar Government

In the first years of Slovak statehood, Canada was particularly sensitive about undemocratic steps and the undermining of the rule of law by the Mečiar government. As a key NATO country, it expressed serious reservations toward the autocratic practices of the Mečiar government. The Slovak ambassador was called into the Canadian Department of Foreign Affairs and International Trade for an unpleasant discussion, and instructions to defend the government and arrange high-level audiences in Canada could simply not be carried out. Interventions to request the abolition of the visa requirement for Slovak citizens to visit Canada were also unsuccessful, as this depended on fulfilling objective criteria established by the Canadian Ministry of Citizenship and Immigration that had not yet been met.

On 4 October 1996 in the session of the Atlantic Council in Ottawa, it was decided that Hungary, the Czech Republic, and Poland would be invited to join NATO. Slovakia was not to be included in the invitation due to the undemocratic actions of the Mečiar government. On 28 October 1996, Canada's Special Representative for NATO Enlargement Michael Bell confirmed that Slovakia would not be included in the first group of states invited to join NATO. At the beginning of 1997, Canada refused to accept a visit by Minister of Foreign Affairs Pavol Hamžík, thus sending a clear signal of displeasure to the Slovak government.

Ambassador Hykisch resigned and returned home in the summer of 1997. He refused to serve a government which in his words clearly damaged the

Spomedzi kanadských Slovákov bol v tomto období na Slovensku najviditeľnejší hudobný umelec a publicista Peter Breiner, ktorý do Kanady emigroval v roku 1992 a usadil sa v Toronte (kde žil do roku 2007, keď sa prešťahoval do New Yorku). Okrem približovania Kanady slovenskému publiku sa kriticky vyjadroval k spoločensko-politickej vývoju na Slovensku. Vystupoval v populárnom televíznom politickom kabarete *Večer Milana Markoviča* (1993 – 1994) a pravidelne prispeval do slovenských médií. Svoje postrehy pod názvom *Z druhého brehu* publikoval v denníku *SME* a Javorové listy v týždenníku *Domino fórum*. V roku 1998 vydal úspešnú knihu s názvom *Javorové listy*. Dodnes spolupracuje na mnohých projektoch so slovenskými hudobníkmi. Prvého januára 2018 mu president Andrej Kiska udelił vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy „za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti kultúry, hudobného umenia a o šírenie dobrého mena Slovenskej republiky v zahraničí“.

- Prezident SR Michal Kováč (vpravo) prijal 11. septembra 1997 kanadského veľvyslance Ronaldu Halpina (vľavo) v Bratislave. Foto: archív Kancelárie prezidenta SR
- President of the Slovak republic Michal Kováč (right) received Canadian Ambassador Ronald Halpin (left) in Bratislava, 11 September 1997. Photo: archive of the Presidential Office of the SR

Kritické vnímanie Mečiarovej vlády

Kanada v prvých rokoch slovenskej štátnosti mimoriadne citlivou vnímala nedemokratické kroky slovenskej vlády. Ako kľúčová krajina NATO vyjadrovala vážne výhrady voči autoritatívnym praktikám Mečiarovej vlády. Slovenský veľvyslanec bol pozývaný na neprijemný „koberček“ a pokyny z ústredia, aby obhajoval vládu a zariadol prijatia na vysokej úrovni v Kanade, jednoducho splniť nemohol. Takisto nepomáhal ani intervencie za zrušenie vízovej povinnosti pre občanov SR.

new state. However, he bade farewell to Canada in a worthy manner. On 22 July 1997, there was a farewell reception in the embassy building with over 200 participants, including Deputy Prime Minister of Canada Herb Gray. As recognition of his difficult mission, Minister of Foreign Affairs of Canada André Ouellet awarded Ambassador Hykisch the honorary medal of the *Corps diplomatique Canada*.

On 3 December 1997 in Ottawa, Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic Zdenka Kramplová signed on behalf of the Slovak government the *Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction* (the Ottawa Treaty).

Zdenka Kramplová and the End of Mečiarism

From the perspective of the young Slovak diplomatic service, it is difficult to imagine a more telling example of the contradictory period of the government of Vladimír Mečiar than the case of Zdenka Kramplová. In 1997, Mečiar appointed her as Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic. After his loss in the elections of September 1998, the Premier wanted to reward his loyal supporters by sending them to diplomatic posts. In October of 1998, Kramplová was entrusted by outgoing Acting President Mečiar to carry out the job of Ambassador of Slovakia to Canada. She travelled to Ottawa, even when she received signals that the incoming Slovak government would not accept her nomination. She did not even have time to present her credentials before she was recalled in December by the new Slovak government of Mikuláš Dzurinda. She protested against the recall and stalled her return home for several months. She described her bizarre Canadian odyssey in a 150-page book, which she called *Revenge in a Diplomatic Tailcoat*. This is a peculiar piece of literature filled with resentment and accusations against the Slovak diplomatic service headed by Foreign Minister Eduard Kukan, in which she even speculated about potential assassination plots against her.

Štvrtého októbra 1996 na zasadnutí Atlantickej rady v Ottawe padlo rozhodnutie, že do NATO budú prijaté Maďarsko, Česká republika a Poľsko. Slovensko neprichádzalo do úvahy vzhľadom na politiku Mečiarovej vlády. Dvadsiateho ôsmeho októbra 1996 osobitný vyslanec Kanady v NATO Michael Bell potvrdil, že SR nie je zahrnutá do prvej skupiny štátov na priatie do NATO. Kanada odmietla začiatkom roka 1997 prijať na návštěvu ministra zahraničných vecí Pavla Hamžíka, čím vyslala slovenskej vláde jasný signál.

Veľvyslanec Anton Hykisch podal v lete 1997 na Ministerstvo zahraničných vecí SR výpoved a predčasne sa vrátil na Slovensko. Odmiel slúžiť vláde, ktorá podľa jeho slov evidentne poškodila nový štát. S Kanadou sa však rozlúčil dôstojne. Dvadsiateho druhého júla 1997 bola v budove ambasády rozlúčková recepcia s vyše 200 účastníkmi, medzi ktorými bol aj podpredseda kanadskej vlády Herb Gray. Ako ocenenie nelehkej misie minister zahraničných vecí Kanady André Ouellet odovzdal veľvyslancovi Hykischovi čestnú medailu *Corps diplomatique Canada*.

Tretieho decembra 1997 podpísala za slovenskú vládu v Ottawe ministerka zahraničných vecí SR Zdenka Kramplová Dohovor o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných min a o ich zničení (Ottawský dohovor).

Zdenka Kramplová a koniec mečiarizmu

Z pohľadu mladej slovenskej diplomacie si len ľahko možno predstaviť výrečnejší záver rozporuplného obdobia vládnutia Vladimíra Mečiara, ako je príbeh Zdenky Kramplovej. Túto svoju spolupracovníčku z Úradu vlády SR dosadil Vladimír Mečiar v roku 1997 za ministerku zahraničných vecí SR. Po prehratých voľbách v septembri 1998 sa premiér chcel postarať o lojalnych ľudí ich vyslaním do diplomatických služieb. V októbri 1998 bola Zdenka Kramplová poverená odchádzajúcim zastupujúcim prezidentom Vladimírom Mečiarom na výkon veľvyslankyne Slovenska v Kanade. Do krajiny javorového listu vycestovala, aj keď dostala signály, že nastupujúca vláda s jej nomináciou súhlasi nebude. Nestihla ani odovzdať poverovacie listiny a už v decembri bola z funkcie novou vládou Mikuláša Dzurindu odvolaná. Proti odvolaniu protestovala a návrat domov niekoľko mesiacov zdržovala. Svoju bizarnú kanadskú anabázu zachytila v asi 150-stranovej knižnej publikácii, ktorú nazvala *Pomsta v diplomatickom fraku*. Ide o svojskú výpoved naplnenú zatrpknutosťou a obviňovaním rezortu diplomacie pod vedením Eduarda Kukana, v ktorej dokonca fabuluje o možnom atentáte na svoju osobu.

After the fall of Mečiarism, there followed a period of catching up for lost time in Slovak domestic and foreign policy. Major reforms and the fulfillment of integration criteria in Western structures were undertaken by the Dzurinda Government (1998–2006). This period, which culminated in 2004 with the accession of the Slovak Republic to both NATO and the European Union, can be considered a golden era of Slovak foreign policy. On the issue of foreign policy direction, there was consensus across the political spectrum, and Slovak diplomatic efforts were headed throughout this period by a single minister of Foreign Affairs—Eduard Kukan (now a Member of the European

- Predsedu NR SR Jozefa Migaša (v strede) prijal v apríli 2001 vo federálnom parlamente v Ottawe predsedu Dolnej snemovne Peter A. S. Milliken (druhý zľava). Foto: archív Miroslava Mikolášika
- Speaker of the Slovak Parliament Jozef Migaš (center) was received in Ottawa by the Speaker of the House of Commons Peter A. S. Milliken (second from left), April 2001. Photo: archive of Miroslav Mikolášik
- Stretnutie premiérov Kanady a Slovenska 11. septembra 2001 v Ottawe. Zľava: veľvyslankyňa Kanady Margaret Huberová, premiér Kanady Jean Chrétien, premiér SR Mikuláš Dzurinda a slovenský veľvyslanec Miroslav Mikolášik. Foto: archív Miroslava Mikolášika
- Meeting of the Prime Ministers of Canada and Slovakia in Ottawa on 11 September 2001. From left: Canadian Ambassador Margaret Huber, Prime Minister of Canada Jean Chrétien, Prime Minister of Slovakia Mikuláš Dzurinda and Slovak Ambassador Miroslav Mikolášik. Photo: archive of M. Mikolášik

Po páde mečiarizmu nastupuje v slovenskej domácej i zahraničnej politike obdobie dobiehania zameškaného. Spúšťajú sa zásadné reformy a napĺňanie integračných kritérií do západných štruktúr. Toto obdobie, ktoré kulminovalo v roku 2004 vstupom SR do NATO i Európskej únie, možno považovať za zlatú éru slovenskej zahraničnej politiky. V otázkach zahraničnopolitického smerovania panovala zhoda naprieč celým politickým spektrom a na čele rezortu diplomacie bol len jeden minister zahraničných vecí – Eduard Kukan –, čo bolo v porovnaní s predchádzajúcim obdobím úplné nôvum. Ottawa nám bola v integračnom úsilí všeestrane nápomocná a bola prvou krajinou, ktorá

- Premiér Mikuláš Dzurinda (vpravo) prijal 30. marca 1999 predsedu Senátu kanadského parlamentu Gildasa Molgata (vľavo). Foto: archív TASR
- Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda (right) received Canadian Speaker of the Senate Gildas Molgat (left) on 30 March 1999. Photo: archive of TASR

Parliament), which was a complete novelty compared to the previous period from 1993-1998, which had seen seven different ministers. Canada was universally helpful in the integration effort. Canada supported Slovakia's effort to join NATO, and was the first country to ratify Slovakia's NATO accession protocols (28 March 2003). Canada also played a leading role in supporting Slovakia's accession to the OECD in December 2000 and supported Slovakia's application for observer status in la Francophonie, which was granted in October 2002. During this period, Canada appreciated Slovakia's support for NATO's intervention in Kosovo, and contributions to KFOR as well as ISAF in Afghanistan.

The Slovak Republic sent to Canada in April 1999 as ambassador Miroslav Mikolášik, a former member of the Slovak parliament (currently a member of the European Parliament for KDH [Christian Democratic Movement]). Dr. Mikolášik soon gained great esteem when he was elected in 2000 as President of the 120-member Ottawa Diplomatic Association. He served until 2002.

Canadian ambassadors accredited to Slovakia in this period were: Ronald Halpin (1997-2001) and Margaret Huber (2001-2003). The Office of the Embassy of Canada in Bratislava (housed on the premises of the Hotel Carlton from 2002) was led by Denis Provost (1998-2001), Diane Masson-Yensen (2001-2003) and Guillaume Sieminski (2003-2004)—all representatives of CIDA (the Canadian International Development Agency).

Series of Visits at the Highest Levels

Slovakia achieved a breakthrough in relations with Canada in these years and carried out the greatest number of high-level visits in its history. Several ministers of the Slovak Government visited Canada in this period of reform, including Minister of Culture Milan Kňažko (May 1999), Minister of Transport, Post and Telecommunications Gabriel Palacka (1999), and Minister of Justice Ján Čarnogurský (February 2000). Notably, Minister of Defence Jozef Stank visited Canada in June 2001, and received the clear support of Canada for membership in NATO. In addition to political and military representatives, Minister Stank also met with military veterans and paid homage to Canadians who died in defence of freedom.

Slovak Parliament Speaker Jozef Migaš travelled to Canada accompanied by five MPs from 23-26 April 2001. He was received by the Speaker of the House

ratifikovala prístupové protokoly Slovenska do NATO (28. marca 2003). Kanada zohrala významnú úlohu aj pri podpore vstupu Slovenska do OECD v decembri 2000 a podporila žiadosť Slovenska o štatút pozorovateľa v Medzinárodnej organizácii Frankofónie, ktorý mu bol udelený v októbri 2002.

Slovenská republika vyslala do Kanady v apríli 1999 za veľvyslanca Miroslava Mikolášika, dovedajúceho poslance NR SR. Miroslavovi Mikolášikovi sa čoskoro dostalo významného ocenenia, kedy ho 120-členná Ottawa Diplomatic Association v roku 2000 zvolila za svojho prezidenta.

Kanadskí veľvyslanci akreditovaní na Slovensku v tomto období boli Ronald Halpin (1997 - 2001) a Margaret Huberová (2001 - 2003). Kanceláriu veľvyslantva Kanady v Bratislave (od roku 2002 sídlila v priestoroch hotela Carlton) viedli Denis Provost (1998 - 2001), Diane Masson-Yensen (2001 - 2003) a Guillaume Sieminski (2003 - 2004) - všetko predstaviteľa agentúry CIDA.

Vlna návštěv na najvyššej úrovni

Vo vzťahoch s Kanadou dosiahlo Slovensko v týchto rokoch prelom a uskutočnil sa najväčší počet návštěv na vysokej úrovni v doterajšej historii. Z ministrov slovenskej vlády navštívili Kanadu v tomto období zmien minister kultúry Milan Kňažko (máj 1999), minister dopravy, pošt a telekomunikácií Gabriel Palacka (1999) a minister spravodlivosti Ján Čarnogurský (prelom februára a marca 2000). Minister obrany Jozef Stank zavítal do Kanady v júni 2001, v čase, kedy sme získali jasné podporné stanovisko Kanady pre naše členstvo v NATO. Minister Stank sa stretol okrem politických a vojenských predstaviteľov aj s vojnovými veteránmi a vzdal úctu padlým Kanadánom.

Predsedu NR SR Jozefu Migašovi pricestoval v sprievode piatich poslancov na návštěvu Kanady v dňoch 23. - 26. apríla 2001. Bol prijatý predsedom Dolnej snemovne a predsedom Senátu a rokoval s poslancami zahraničného výboru. Vrcholom návštěvy bolo prijatie u premiéra Jeana Chrétiena.

Následne prišlo pozvanie pre predsedu vlády SR Mikuláša Dzurindu na oficiálnu návštěvu Kanady v dňoch 11. - 13. septembra 2001. Jeho delegáciu tvorili minister zahraničných vecí Eduard Kukan a štyria ďalší ministri a sprevádzali ju 20-členná skupina z podnikateľskej sféry a asi 25 novinárov. V dôsledku teroristického útoku v USA presne v deň letu slovenského špeciálu sa oficiálne návštěva Dzurindovej delegácie zmenila len na skrátenú pracovnú cestu. Jediným naplneným bodom programu boli pracovné raňajky s premiérom

of Commons and the Speaker of the Senate, and met with members of the Foreign Affairs Committee of the House of Commons. The culmination of the visit was a meeting with Prime Minister Jean Chrétien.

Following this visit, Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda conducted an official visit to Canada from 11-13 September 2001. His delegation consisted of Minister of Foreign Affairs Eduard Kukan and four other ministers, accompanied by a 20-member group from the business sphere and around 25 journalists. Due to the terrorist attack on the U.S.A. exactly on the day of the special Slovak flight, the only plane allowed to fly into Ottawa that day, the visit of the Dzurinda delegation was shortened to a working visit. The only point of the program carried out was a working breakfast with Prime Minister Chrétien, during which the partners discussed current global issues and the support of Canada for Slovakia's membership in NATO. Prime Minister Chrétien expressed appreciation for Prime Minister Dzurinda's reforms and commitment to EU and NATO membership as well as respect for minorities. All other bilateral meetings and discussions with members of the government and business groups were unfortunately cancelled due to the attack.

The following year, in June 2002, another top-level event of bilateral relations occurred – the state visit of Slovak President Rudolf Schuster accompanied by

- Výmena hokejových dresov počas oficiálneho prijatia prezidenta SR Rudolfa Schustera (vpravo) u kanadského premiéra Jeana Chrétiena v Ottawie 5. júna 2002. Foto: archív TASR
↓
- Exchange of hockey jerseys by President of Slovakia Rudolf Schuster (right) and Canadian Prime Minister Jean Chrétien, Ottawa, 5 June 2002. Photo: archive of TASR

Jeanom Chrétienom, počas ktorých partneri prerokovali aktuálne politické témy a podporu Kanady pre členstvo SR v NATO. Všetky ďalšie bilaterálne stretnutia, rokovania členov vlády i podnikateľskej skupiny boli zrušené.

V nasledujúcom roku 2002 sa v júni uskutočnila vrcholná udalosť dvojstranných vzťahov – štátnej návšteva prezidenta SR Rudolfa Schustera v sprievode početnej delegácie (za vládu v nej boli ministri Eduard Kukan, Milan Kňažko, Ján Čarnogurský, Martin Fronc a štátny tajomník Peter Brňo). Kanadská hlava štátu generálna guvernérka Adrienne Clarksonová prijala Rudolfa Schustera s manželkou so všetkými poctami. Nechybali salvy z mažiarov a prezeňanie slovenskej hlavy štátu na koči. Hlavné mesto Ottawa bolo vyzdobené kanadskými a slovenskými vlajkami. Po rokovaniach na najvyššej úrovni bola usporiadaná v sídle hlavy štátu paláci Rideau Hall štátnej večera za účasti najvýznamnejších predstaviteľov politického, spoločenského a kultúrneho života.

Veľvyslanectvo SR v spolupráci s Ottawskou univerzitou zorganizovalo na pôde univerzity dvojdňovú konferenciu s názvom *The Slovak Republic: A Decade of Independence*. Na konferencii vystúpili aj ministri vlády SR a prezident Schuster, čím toto podujatie presiahlo akademický rámec a dostalo punc spoločenskej udalosti so širokým mediálnym pokrytím. Prezidentská návšteva pokračovala v Toronte a vyvrcholila štátnej recepciou na slávnej torontskej CN Tower.

Vo februári 2002 slovenské veľvyslanectvo pripravilo v Toronte dvojdňové podujatie vyšehradských krajín *Invest Forum*, ktoré otvoril podnikateľ Tomáš Baťa.

Z kanadských politických predstaviteľov zavítala na Slovensko v tomto období Hedy Fry, ministerka pre multikulturalizmus a postavenie žien (november 1998). Šlo o prvého člena kanadskej vlády, ktorý navštívil Slovensko po vytvorení Dzurindovej vlády. Ministerka Fry sa stretla s podpredsedom vlády Pálom Csákyom, zodpovedným za ľudské práva a menšiny, a štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí Jánom Figelom. Bola tiež čestným hostom festivalu frankofónnych filmov a otvorila program kanadských štúdií na Univerzite Komenského v Bratislave.

Po nej navštívili Slovensko predseda Senátu Gildas Molgat (apríl 1999), predseda Dolnej snemovne Gilbert Parent (apríl 2000), minister obrany Arthur Eggleton (september 2000), minister zahraničného obchodu Pierre Pettigrew s obchodnou misiou (september 2000), ministerka sociálnych vecí Jane Stewartová (máj 2001) a minister zahraničných vecí John Manley (máj 2001).

a large delegation (for the government this included Deputy Prime Minister Pál Csáky, Ministers Ján Čarnogurský, Martin Fronc, Eduard Kukan, Milan Kňažko, Roman Kováč and State Secretary Peter Brňo). They came to participate in an international scholarly conference at the University of Ottawa, organized by Ambassador Mikolášik and Professor Mark Stolárik of the University. The representative of the Head of State of Canada, Queen Elizabeth II, Governor General Adrienne Clarkson, received President Schuster and his wife with full honours, including a twenty-one gun salute and a ceremonial horse-drawn carriage ride. The capital of Ottawa was decorated with Canadian and Slovak flags. President Schuster and Prime Minister Chrétien exchanged hockey jerseys when they met on June 5, and discussed Slovakia's bid to join NATO, economic reforms, and cooperation in peacekeeping and culture. They also discussed the threat to Slovakia's NATO aspirations posed by a possible return of Mečiar to power in parliamentary elections that year. A state dinner was arranged in the official residence of the Governor General—Rideau Hall, along with the participation of many prominent representatives of Canadian political, social, and cultural life.

The Slovak Embassy, in cooperation with the University of Ottawa, organized a two-day conference on the university campus with the title *The Slovak Republic: A Decade of Independence*. President Schuster and the other visiting members of the Slovak government presented papers, which gave this event wide media coverage. The presidential visit continued in Toronto and culminated with an official reception in the CN Tower.

In February of 2002, the Slovak Embassy organized a two-day event in Toronto of the Visegrad countries—*Invest Forum*. The event was opened by businessman Thomas J. Baťa.

Canadian political leaders and senior government officials who visited Slovakia during this time included Hedy Fry, Secretary of State for Multiculturalism and the Status of Women (11-12 November 1998). She was the first Canadian minister to visit Slovakia after the formation of the Dzurinda Government, and met with Deputy Prime Minister Pál Csáky, responsible for human rights and minorities (himself a Hungarian-Slovak) and Foreign Affairs State Secretary Ján Figel'. She supported the inclusion of minorities in the government, was a guest of honour at the Festival des films francophones, and inaugurated a revitalized Canadian Studies Program and facilities at Comenius University in Bratislava.

Visits were also conducted by Senate Speaker Gildas Molgat (April 1999), House of Commons Speaker Gilbert Parent (April 2000), Minister of International

V roku 2003 sa uskutočnili dve dôležité návštevy – obchodná misia vedená štátnym tajomníkom Ministerstva zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady pre strednú a východnú Európu Garom Knutsonom (október) a misia vládnych predstaviteľov Kanady vedená Paulom Duboisom, zástupcom námestníka ministra zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady (november).

- Generálna guvernérka Kanady Adrienne Clarksonová (vľavo) prijala 6. júna 2002 v Ottawie prezidenta SR Rudolfa Schustera. Foto: archív TASR →

- Canadian Governor General Adrienne Clarkson (left) received the President of Slovakia Rudolf Schuster, Ottawa, 6 June 2002. Photo: archive of TASR

Trade Pierre Pettigrew with a business mission (September 2000), Defence Minister Arthur Eggleton (regarding Slovakia's bid to join NATO and assistance for the Slovak military) (September 2000), and Foreign Minister John Manley (May 2001). The first Canadian foreign minister to visit Slovakia, Mr. Manley met with President Schuster, Prime Minister Dzurinda, and Foreign Minister Kukan to discuss Slovakia's bids to join NATO and the EU as well as cooperation on security, public sector reform and minority issues. Minister for Social Affairs Jane Stewart visited Slovakia in May of 2001.

Two important visits took place in 2003. The first was a trade mission led by Gar Knutson, Secretary of State for Central and Eastern Europe and the Middle East of the Ministry of Foreign Affairs and International Trade of Canada (October); the second occurred in November when Assistant Deputy Minister of Foreign Affairs and International Trade of Canada Paul Dubois led a major interdepartmental delegation to Slovakia where senior officials from both countries discussed the implications of Slovakia's EU membership on its relations with Canada.

Second Presidential Visit

A year before the entry of Slovakia into the Euro-Atlantic structures, Slovak President Rudolf Schuster came on a working visit to Canada and the U.S.A. (in April 2003) (his stay in Canada was managed by Chargé d'affaires Štefan Rozkopál). Besides being received by the highest state representatives, including Governor General Adrienne Clarkson and Prime Minister Jean Chrétien, the Slovak president also met with the Lieutenant Governor of the province of Nova Scotia, Myra Freeman. President Schuster unveiled a commemorative plaque in the city of Halifax at "Pier 21," known as the "Gateway to Canada", through which more than 1.5 million immigrants passed, including thousands of immigrants of Slovak origin.

Meanwhile, upon the recommendation of Professor Mark Stolárik, the University of Ottawa granted the Slovak president the honorary degree *Doctor honoris causa*, which was delivered during a solemn ceremony on the university campus. An important part of the visit of the president was also his meetings with expatriates in Halifax, Montreal and Ottawa. Selected representatives of the expatriate community were decorated by President Schuster.

- Slávostné udeľovanie čestného doktorátu na Ottawskej univerzite slovenskému preidentovi Rudolfovi Schusterovi v apríli 2003. Zľava: preident Schuster, rektor Gilles Patry, kancelárka Huguette Labelle. Foto: archív Rudolfa Schustera
-
- University of Ottawa confers an Honorary Doctorate on President Rudolf Schuster, April 2003. From left to right: President Rudolf Schuster, Rector Gilles Patry, Chancellor Huguette Labelle. Photo: archive of R. Schuster

Druhá presidentská návšteva

Rok pred vstupom Slovenska do euroatlantických štruktúr zavítal na pracovnú návštevu Kanady a USA (v apríli 2003) preident SR Rudolf Schuster (jeho pobyt v Kanade zabezpečoval chargé d'affaires Štefan Rozkopál). Okrem priatí u najvyšších štátnych predstaviteľov vrátane generálnej guvernérky Adrienne Clarksonovej a premiéra Jeana Chrétiena sa slovenský preident stretol aj s guvernérkou provincie Nové Škótsko Myrou Freemanovou. Preident R. Schuster odhalil v meste Halifax na móle Pier 21 pamätnú tabuľu. Bolo to na mieste nazvanom „vstupná brána do Kanady“, ktorým prešlo viac ako 1,5 milióna pristáhovalcov vrátane tisícov prisťahovalcov slovenského pôvodu. Ottawská univerzita udelila preidentovi SR čestný titul Doctor honoris causa, ktorý mu bol odovzdaný počas slávostného ceremoniálu v priestoroch univerzity. Dôležitou súčasťou návštevy slovenského prezidenta boli aj jeho stretnutia s krajanmi v Halifaxe, Montreale a Ottawa. Vybraným zástupcom krajanskej komunity odovzdal Rudolf Schuster vyznamenania prezidenta SR.

Canada's Contribution to Starting the Slovak Development Assistance Agency SlovakAid

A notable example of Canadian assistance to Slovakia was in the area of development assistance. The Slovak diplomat Peter Hulényi recalls this chapter as follows: "From the accession of Slovakia to the OECD (December 2000), we also assumed the role of helping the developing world. However, Slovakia did not have the domestic legislative framework, the institutional basis or the capacity to fulfill this task. The accession process to the EU was indeed already in full swing, but development aid was not part of the *acquis communautaire* and therefore the Commission did not provide the candidate countries for this area even a single Euro.

In the summer of 2001, I visited Dianne Masson-Yensen, director of the European Division of the Canadian International Development Agency (CIDA) (a few years later, she became the head of the Office of the Embassy of Canada to Slovakia). I asked her for help in creating a Slovak version of CIDA. I was in luck. The CIDA management had just launched a competition for the best innovative projects. With the help of CIDA consultants Robert Wiles and Hubert Simard, we wrote a project called "SlovakAid" within a few days and submitted it to the CIDA internal competition.

A few months later, this project was awarded a Canadian government grant (the only one destined for Europe) worth CAD 2 million. As part of the project, the Canadian government committed to the implementation of the project for one year so that after the ending of our assignment in Canada, in 2002 we started to build from scratch the foundation of SlovakAid. At the beginning of 2003, I presented the first results of the project in Ottawa. The CIDA management was particularly interested in linking SlovakAid's capacity-building directly with the implementation of joint projects in developing countries, i.e. "learning by doing".

CIDA decided to expand the project to the group of countries of the Visegrad Four. The program was called ODACE (Official Development Assistance in Central Europe) and increased its budget to CAD 15 million (more than two-thirds of these funds were gained by Slovakia over the next three years). The Canadians opened an ODACE office in Bratislava and sent there David Chaplin, an experienced diplomat and a wonderful person. His regular meetings of the Slovak development "stakeholders" TGIF [Thank God It's Friday] at the ODACE office on Štefánik Street have become legendary. The joint projects of SlovakAid and

Pomoc Kanady pri naštartovaní systému slovenskej rozvojovej pomoci SlovakAid

Medzi pozoruhodné príklady kanadskej asistencie Slovensku možno bezpochyby zaradiť oblasť rozvojovej pomoci. Diplomat Peter Hulényi si na túto kapitolu spomína takto: „Zo vstupu Slovenska do OECD (december 2000) nám vyplynula aj úloha pomáhať rozvojovému svetu. Slovensko však nemalo legislatívny rámec, inštitucionálnu bázu ani kapacity na splnenie tejto domácej úlohy. Prístupový proces do EÚ bol už sice v plnom prúde, ale rozvojová pomoc nebola súčasťou *acquis communautaire*, a preto Komisia neposkytla kandidátskym krajinám na túto oblasť ani euro.“

V lete 2001 som navštívil riaditeľku európskej divízie kanadskej vládnej agentúry pre rozvojovú spoluprácu (CIDA) Dianne Masson-Yensen (o pár rokov neskôr sa stala vedúcou pobočky zastupiteľského úradu Kanady v Bratislave). Poprosil som ju o pomoc pri vytvorení slovenskej modifikácie CIDA. Mal som šťastie. Vedenie CIDA práve vyhlásilo súťaž o najlepšie inovatívne projekty. S pomocou konzultantov CIDA Roberta Wilesa a Huberta Simarda sme v priebehu niekolkých dní spísali projekt s pracovným názvom SlovakAid a predložili do internej súťaže CIDA.

O pár mesiacov neskôr získal tento projekt dotáciu kanadskej vlády (ako jediný určený pre Európu) vo výške dvoch miliónov kanadských dolárov. V rámci projektu ma kanadská vláda sekundovala na jeden rok a poverila implementáciu projektu, takže po ukončení vyslania v Kanade sme v roku 2002 začali budovať na zelenej lúke základy SlovakAid. Začiatkom roku 2003 som bol prezentovať v Ottawe prvé výsledky projektu. Vedenie CIDA projekt zaujal najmä tým, že spájal budovanie kapacít SlovakAid priamo s implementovaním spoločných projektov v rozvojových krajinách, t.j., learning by doing'.

CIDA sa rozhodla projekt rozšíriť na skupinu krajín Vyšehradskej štvorky plus Estónsko, Lotyšsko, Litvu a Slovinsko. Program nazvala ODACE (Official Development Assistance in Central Europe) a navýšila rozpočet na 12 miliónov CAD (počas nasledujúcich troch rokov získalo Slovensko viac ako 2/3 týchto prostriedkov). Kanadania otvorili v Bratislave kanceláriu ODACE a vyslali do nej skúseného rozvojového diplomata a úžasného človeka Davida Chaplina. Jeho pravidelné stretnutia slovenských rozvojových stakeholderov 'TGIF (Thanks God It's Friday) v kancelárii ODACE na Štefánikovej ulici sa stali legendárnymi. Spoločné projekty SlovakAid a CIDA na Balkáne, v Strednej Ázii či v Afrike boli pre slovenskú rozvojovú pomoc prelomové a dodnes patria medzi naše najúspešnejšie.

CIDA in the Balkans, Central Asia, and Africa have been a breakthrough for Slovak development aid and are still among our most successful ones. In Brussels for the next few years they asked us, with a bit of jealousy in their voices, why we were building SlovakAid with the Canadians when we were joining the EU. The answer is this success story. On the occasion of the 10th anniversary of the founding of SlovakAid in October 2013 David Chaplin was awarded the Gold Plaque of the Minister of Foreign Affairs."

Cultural Diplomacy

An important event in raising the profile of Slovakia was the organization of an extensive exhibition entitled *Modern Slovak Art*, curated by prof. Ľudovít Petránsky, in Montreal in June 1999. Prime Minister Chrétien and Slovak Minister of Culture Milan Kňažko visited the exhibition when it moved to the town of Cornwall.

Several top Slovak artists performed in Canada, including: opera singer Márie Eliášová in Ottawa, Montreal, Hull and Toronto (May 2000), opera singer Miroslav Dvorský with the Canadian Opera Company at the O'Keefe Centre in Toronto and in the Cathedral in Montreal (October 2000), and the performance of the Radošin Naive Theatre. In addition, the Slovak film *The Garden*, in the presence of producer Martin Šulík, premiered at the first annual festival of central European films in Ottawa (March 2000), and the paintings *Facets of Slovak Abstraction* of Stanislav Stankoci, Daniel Fischer and Pavol Hlôška were exhibited in Ottawa (2001).

In January 2003 State Secretary of the Slovak Ministry of Culture József Kvarda opened the *Month of Slovak culture* in Canada. It was an important step toward a breakthrough in the perception of Slovakia and in the redefinition of the principles of the presentation of Slovak culture abroad. Montreal, which is known as a cultural metropolis with prestigious festivals, was chosen as the venue.

During this period, various Canadian artists performed in Slovakia, including composer Pierre Michaud and the premiere of *Remi's World* by classical guitarist Rémi Boucher with the Slovak Sinfonietta in Zilina (May 2002). The permanent conductor of the Slovak Radio Symphony Orchestra at this time was a Canadian, Charles Olivieri-Munroe.

"V Bruseli sa ešte niekoľko rokov s trochou žiarlivosti v hľase pýtali, prečo budujeme SlovakAid s Kanadami, keď vstupujeme do EÚ. Odpovedou je tento úspešný príbeh. Pri príležitosti desiateho výročia vzniku SlovakAid v októbri 2013 bol David Chaplin ocenený Zlatou plaketou ministra zahraničných vecí."

Prezentácia Slovenska

Významným počinom v zviditeľnení Slovenska bolo zorganizovanie rozsiahlej výstavy *Súčasné slovenské umenie*, ktorej kurátorom bol prof. Ľudovít Petránsky. V júni 1999 ju v Montreale otvoril minister kultúry Milan Kňažko a veľvyslanectvo dosiahlo jej reinštaláciu v meste Cornwall, čo malo aj politický rozmer, pretože si ju prezrel premiér Chrétien.

V oblasti kultúrnej diplomacie pokračovala prezentácia špičkových slovenských umelcov. Ako príklad možno uviesť: vystúpenia opernej speváčky Márie Eliášovej v Ottawe, Montreale, Hull a Toronte (máj 2000) a Miroslava Dvorského v kanadskej opere v Toronte a v katedrále v Montreale (október 2000), vystúpenie Radošinského naivného divadla, premiérové uvedenie slovenského filmu *Záhrada* režiséra Martina Šulíka na 1. ročníku Festivalu stredoeurópskych filmov v Ottawe (marec 2000) a výstavu obrazov *Facets of Slovak Abstraction* Stanislava Stankociho, Daniela Fischera a Pavla Hlôšku v Ottawе (2001).

V januári 2003 otvoril štátny tajomník Ministerstva kultúry SR József Kvarda *Mesiac slovenskej kultúry v Kanade*. Bol to dôležitý krok smerom k prelomu vo vnímaní Slovenska a k redefinovaniu princípov prezentácie slovenskej kultúry v zahraničí. Za miesto konania bol zvolený Montreal, ktorý je známy ako kultúrna metropola s prestížnymi festivalmi.

Počas tohto obdobia vystúpili na Slovensku rôzni kanadskí umelci vrátane skladateľa Pierra Michauda. Ďalej to bola premiéra *Rémiho svet* v podaní klasickej gitaristi Rémiho Bouchera so Štátnym komorným orchestrom v Žiline (máj 2002). Dirigentom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu bol v tom čase Kanadán Charles Olivieri-Munroe.

Following the fulfillment of the demanding criteria, the Slovak Republic entered NATO at the end of March 2004. The flag of the European Union was raised in May 2004 in front of the chancery of the Slovak Embassy in Ottawa, followed by a reception for representatives of the Canadian government, the diplomatic and the expatriate communities. This was organized by Head of Mission Štefan Rozkopál who, after the completion of the mission of Ambassador Mikolášik in the summer of 2002, led the Slovak Embassy until 2005 as Chargé d'affaires. He was followed by Ambassador Stanislav Opiela (2005–2010), who was intimately acquainted with Canada from his previous diplomatic service in Ottawa.

At that time, Canada was represented by Ambassadors Bruce Jutzi (2003–2006) and Michael Calcott (2006–2009), operating out of Prague. After the entry of Slovakia into the EU, the status of the Office of the Embassy was raised in Bratislava and was headed for the first time by a professional diplomat, John Broadbent (2004–2008), at the level of Chargé d'affaires. His predecessors as Head of the Office had been from CIDA.

Abolition of the visa requirement

Priorities in bilateral relations included increased efforts to abolish visa requirements for citizens of Slovakia travelling to Canada. In this respect, visits by Canadian Senate Speaker Noël Kinsella to Slovakia with a delegation in June 2007 and the visit to Bratislava of Canadian Foreign Minister Peter MacKay in July 2007 and his talks with his Slovak colleague Minister Ján Kubiš and other senior officials were important.

After several years of efforts, including lobbying of Canadian officials by the Canadian Slovak League, abolition of the visa requirement by Canada for the Slovak Republic was eventually achieved. Then Ambassador Stanislav Opiela recalls: *"It was absolutely unexpected. I was with my ambassadorial colleagues in Quebec on an excursion organized by the Ministry of Foreign Affairs when I got a call from the Ministry of Immigration to come to Toronto the next day, where their minister would make an important statement. On Saturday 1 March 2008, representatives of the Slovak, Hungarian, Polish and Lithuanian*

- Vztyčovanie vlajky Európskej únie pred budovou slovenského veľvyslanectva v Ottawe po prijatí SR do EÚ, máj 2004. Foto: Tibor Dej
→
- Raising the European Union Flag in front of the Slovak Embassy in Ottawa after the Slovak Republic joined the EU, May 2004. Photo: Tibor Dej

Po splnení náročných kritérií vstúpila koncom marca 2004 Slovenská republika do NATO. Emotívne vztyčovanie európskej vlajky v máji 2004 pred budovou slovenskej ambasády v Ottawe a následnú recepciu pre predstaviteľov kanadskej štátnej správy, diplomatickej a krajanskej komunity organizoval Štefan Rozkopál, ktorý po ukončení misie veľvyslanca Mikolášika v lete roku 2002 viedol slovenskú ambasádu do roku 2005 ako chargé d'affaires. Poňom nastúpil do funkcie veľvyslanec Stanislav Opiela (2005 – 2010), ktorý Kanadu dôverne poznal zo svojej predchádzajúcej diplomatickej služby v Ottawе.

Kanadu zastupovali v tomto období veľvyslanec Bruce Jutzi (2003 – 2006) a Michael Calcott (2006 – 2009) pôsobiaci v Prahe. Po vstupe Slovenska do EÚ sa povýšil status kancelárie veľvyslanectva v Bratislave a na jej čelo prišiel prvý profesionálny diplomat John Broadbent (2004 – 2008) na úrovni chargé d'affaires.

Zrušenie vízovej povinnosti

Medzi priority v bilaterálnych vzťahoch sa zaradilo zvýšené úsilie o zrušenie vízovej povinnosti pre občanov Slovenska pri ceste do Kanady. Z tohto aspektu boli dôležité návštevy predsedu kanadského Senátu Noela Kinsellu s delegáciou v júni 2007 a návšteva kanadského ministra zahraničných vecí Petra MacKaya v júli 2007 a jeho rokovania so šéfom slovenskej diplomacie Jánom Kubišom v Bratislave.

- Veľvyslanec Bruce Jutzi (vľavo) a chargé d'affaires Kanady John Broadbent (vpravo) na Dni Kanady, Bratislava 29. júna 2005. Foto: archív kanadskej ambasády v Bratislave

- Ambassador Bruce Jutzi (left) and Chargé d'affaires of Canada John Broadbent (right) during Canada Day, Bratislava, 29 June 2005. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Po niekoľkoročnom úsilí sa zrušenie vízovej povinnosti zo strany Kanady pre SR nakoniec podarilo. Vtedajší veľvyslanec Stanislav Opiela na to spomína takto: „*Bolo to absolútne nečakané. Bol som s kolegami veľvyslancami v Quebecu na exkurzii organizovanej ministerstvom zahraničných vecí, keď som dostal z ministerstva imigrácie telefonát, aby som sa nasledujúci deň dostavil do Toronto, kde ich ministerka urobí dôležité vyhlásenie. V sobotu 1. marca 2008 sme sa zástupcovia veľvyslaneckiev Slovenska, Maďarska, Poľska a Litvy zišli na dohodnutom mieste a Diane Finleyová, kanadská ministerka občianstva a imigrácie, v krátkom vystúpení oznámila, že Kanada s okamžitou platnosťou ruší vízovú povinnosť pre občanov týchto štyroch krajín pri ceste do Kanady. Bolo to nečakané a veľmi príjemné víťazstvo a veľké zadostučinenie.*“

ambassadors met at the agreed place, and Canadian Minister of Citizenship and Immigration Diane Finley briefly announced that Canada with immediate effect abolished the visa requirement for the citizens of these four countries to Canada. It was an unexpected and very pleasant victory and great satisfaction.”

High Level Visits

From 26–29 November 2008, the historic first official visit of a Canadian Governor General to Slovakia, Michaëlle Jean took place. The Governor General was accompanied by her husband Jean-Daniel Lafond, the well-known film producer and philosopher of French origin, a delegation composed of artists, academics, and representatives of civil society.

- Slovenský deň v Ottawе, august 2005. Zľava: veľvyslanec SR v Kanade Stanislav Opiela, Andrej Stolárik, profesor M. Mark Stolárik, hokejová hviezda Zdeno Chára. Foto: archív M. Marka Stolárika

- Slovak Day in Ottawa, August 2005. Left to Right: Ambassador Stanislav Opiela, Andrej Stolárik, Professor M. Mark Stolárik, NHL hockey star Zdeno Chára. Photo: archive of M. Mark Stolárik

During her visit, the Governor General met with President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič, visited Banská Bystrica, and took part in discussions on the theme of *Solidarity in a Global World* at Comenius University in Bratislava. The aim of the visit was to evaluate the process of democratic transformation which Slovakia underwent, to show the common historical and cultural ties between Canada and Slovakia, highlight growing commercial relations between the two countries, and recognize their joint participation in NATO missions, especially in reconstruction efforts in Afghanistan.

- Slovenský premiér Robert Fico (v strede) sa počas návštavy Afganistanu v septembri 2006 stretol aj so zástupcom veliteľa ISAF kanadským generál-majorem Angusom Wattom (vpravo). Foto: Pavol Vitko

- Prime Minister of Slovakia Robert Fico (center) during his visit to Afghanistan in September 2006 met with the Deputy Commander of ISAF, Canadian Major-General Angus Watt (right). Photo: Pavol Vitko

- Predseda kanadského Senátu Noël A. Kinsella (vľavo) počas návštavy Bratislavu v júni 2007. V strede veľvyslanec Michael Calcott a vpravo chargé d'affaires John Broadbent. Foto: archív kanadskej ambasády v Bratislave

- Senate Speaker Noël A. Kinsella (left) accompanied by Ambassador Michael Calcott (center) and Chargé d'affaires John Broadbent (right) during his visit to Bratislava, June 2007. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

- Prezident SR Ivan Gašparovič (vľavo) a generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jeanová počas jej oficiálnej návštavy Slovenska, Bratislava november 2008. Foto: archív TASR

- President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič (left) and Governor General of Canada Michaëlle Jean, during her official visit to Slovakia, Bratislava, November 2008. Photo: archive of TASR

Visits to Canada during this period were carried out by the following representatives of the Government of the Slovak Republic: Minister of Justice Daniel Lipšic (November 2005), Minister of the Environment László Miklós (December 2005), Deputy Prime Minister for Human Rights and Minorities Dušan Čaplovič (October 2007), Minister of Education Ján Mikolaj (March 2009), Minister of Defence Jaroslav Baška and Chief of the General Staff Ľubomír Bulík (March 2010).

Culture and Sports

In the area of intensive contacts and cooperation with the expatriate community during this period, the world premiere of the play by Slovak playwright Viliam Klimáček *The Hot Summer 68* in the Toronto Slovak Theater in January 2009 was given special status. The play was commissioned by the Toronto Slovak Theater (at the initiative of Reverend Tóth, who acted in it), and the Slovak Embassy was also involved in the project.

- Generálna guvernérka Kanady Michaëlle Jeanová na stretnutí so zástupcami občianskej spoločnosti.
Zľava: Lenka Surotchak, Zuzana Wienk, Alena Pániková, M. Jeanová, Olga Gyárfášová, Grigorij Mesežníkov. Bratislava november 2008. Foto: Ondrej Mihál →
- Governor General of Canada Michaëlle Jean at a meeting with representatives of civil society. From left to right: Lenka Surotchak, Zuzana Wienk, Alena Pániková, M. Jean, Olga Gyárfášová, Grigorij Mesežníkov. Bratislava, November 2008. Photo: Ondrej Mihál
- Kanadský chargé d'affaires Georges Lemieux (vľavo) a kanadsko-slovenský autor Ondrej Mihál počas prezentácie knihy *Zanikajúca krása*, Bratislava november 2008. Foto: archív Ondreja Mihála ←
- Chargé d'affaires of Canada Georges Lemieux (left) and Canadian-Slovak author Ondrej Mihál at *Zanikajúca krása* book presentation, Bratislava, November 2008. Photo: archive of O. Mihál

Návštevy na vysokej úrovni

V dňoch 26. - 29. novembra 2008 sa uskutočnila historicky prvá oficiálna návšteva kanadskej hlavy štátu generálnej guvernérky Michaëlle Jeanovej s manželom Jeanom-Danielom Lafondom, významným filmovým režisériom a filozofom francúzskeho pôvodu, na Slovensku. Generálnu guvernérku sprevádzala aj delegácia zložená z umelcov, akademikov a predstaviteľov občianskej spoločnosti. Počas svojej návštevy sa generálna guvernérka stretla s prezidentom Slovenskej republiky Ivanom Gašparovičom, navštívila Banskú Bystricu, zúčastnila sa na diskusii na tému *Solidarita v globálnom svete* na Univerzite Komenského v Bratislave a absolvovala početné stretnutia s predstaviteľmi občianskej spoločnosti v Bratislave aj v Banskej Bystrici. Návšteva mala za cieľ vyzdvihnuť proces demokratických premien, ktorými Slovensko prešlo, poukázať na spoľočné historické a kultúrne väzby, rastúce obchodné vzťahy a spoľočnú účasť v misiach NATO, najmä pri rekonštrukčných snahách v Afganistane.

Canadian Slovaks also launched several television programs. The first and longest-lasting was the Ottawa monthly *Slovak Spectrum*, which was launched in 1978 and supported by Branch 63 of the Canadian Slovak League. It operates to this day. For the first twenty years it was produced by Margita (Stolarik) Volk; later it was produced by George Frajkor and Anne (Mader) Ladouceur. In 1980 a group of young expatriates established a Slovak broadcast in Toronto that could be watched throughout Canada. Reverend Toth led the broadcast for the first five years and Katarína Homolová continued it after a pause.

Independently, or in cooperation with expatriates, the Slovak Embassy in Ottawa organized a variety of cultural activities. For example, in 2005, there was an exhibition of photographs by Ladislav Struhár (February) and the screening of the documentary film *Nicolas Winton: The Force of Humanity* at the 6th annual Central European Film Festival with the participation of the legendary Canadian journalist of Slovak origin Joe Schlesinger (March). In May 2005, the Slovak film *Angel of Mercy* was screened at the first European Film Festival in Toronto. The Slovak Folklore Group Zemplín and Šarišan took part in the folklore festivals in Toronto and Drummondville in June and July. In November 2006, a unique literary program called *Shalom* was prepared by Valeria Toth at the Toronto Centre for Arts. It was depicted in a small book publication. In May 2007, Marián Lapšanský gave piano concerts in Ottawa and Montreal, and Andrea Kolpaska and her husband Ed Ambros exhibited their jewellery and art respectively. In March 2009, an exhibition devoted to the hundredth anniversary of the birth of composer Eugen Suchoň was combined with a concert of young Canadian artists. A fashion show of designer Jana Hanzelová from Ottawa took place in November of the same year. An exhibition of photographs by Filip Kulisev was held during the Vancouver Winter Olympics (February 2010).

Slovakia's hockey players participated in the junior world ice hockey championships in Ottawa (26 December 2008 to 5 January 2009) and the Vancouver Winter Olympics in February 2010. President Gašparovič, Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák and Minister of Education, Science, Research and Sport Ján Mikolaj attended the Vancouver Winter Olympics.

The oratorio *Terezin* composed by Canadian Ruth Fazal based on stories written by Jewish children detained in northern Bohemia from 1941-44 was performed in Bratislava on March 10, 2004 with the participation of the Toronto New Stream Children's Choir. Folk duo Zubot and Dawson performed at the Country Music Festival in Trnava in June 2008.

Návštevu Kanady v hodnotenom období uskutočnili títo predstaviteľia vlády SR: minister spravodlivosti Daniel Lipšic (november 2005), minister životného prostredia László Miklós (december 2005), podpredseda vlády pre ľudské práva a menšiny Dušan Čaplovič (október 2007), minister školstva Ján Mikolaj (marec 2009), minister obrany Jaroslav Baška a náčelník generálneho štábu Ľubomír Bulík (marec 2010).

Kultúra a šport

V oblasti intenzívnych kontaktov a spoluprác s krajanskou komunitou v tomto období malo osobitné postavenie uvedenie svetovej premiéry divadelnej hry slovenského dramatika Viliama Klimáčka *Horúce leto 68* v Torontskom slovenskom divadle v januári 2009. Hra sa zrodila na objednávku Torontského slovenského divadla (z iniciatívy reverenda Dušana Tótha, ktorý si v nej i zahrál) a v projekte sa angažovala i slovenská ambasáda.

Kanadskí Slováci tiež spustili niekoľko televíznych programov. Prvým bol ottawský mesačník *Slovenské spektrum*, ktorý začal s podporou pobočky 63 Kanadskej slovenskej ligy v roku 1978 a funguje dodnes. Prvých dvadsať rokov ho produkovala Margita (Stolarik) Volk, neskôr George Frajkor a Anne (Mader) Ladouceur. V roku 1980 skupina mladých krajanov založila v Toronte Slovenské vysielaanie, ktoré bolo možné sledovať po celej Kanade. Počas prvých piatich rokov viedol vysielaanie reverend Tóth a po pauze v ňom pokračuje Katarína Homolová.

Slovenské veľvyslanectvo v Ottawe samostatne alebo v spolupráci s krajanmi zorganizovalo celý rad kultúrnych aktivít. Napríklad v roku 2005 to boli výstava fotografií Ladislava Struhára (február), premietnutie dokumentárneho filmu *Nicolas Winton: Sila ľudskosti* na 6. ročníku Festivalu stredoeurópskych filmov za účasti legendárneho kanadského novinára slovenského pôvodu Joea Schlesingera (marec). V máji 2005 sa v Toronte uskutočnil 1. ročník Európskeho filmového festivalu za účasti slovenského filmu *Anjel milosrdensťa*. Na medzinárodných folklórnych festivaloch v Toronte a Drummondville sa zúčastnili slovenské folklórne skupiny Zemplín a Šarišan (prelom júna a júla 2005). V novembri 2006 sa v Toronto Centre for Arts realizovalo z iniciatívy Valérie Tóthovej unikátne literárne pásmo *Shalom*. Bolo vydané i knižne. Následne sa konali koncert klaviristu Mariána Lapšanského (máj 2007, Ottawa a Montreal), výstava krajanských umelcov Andrey Kolpaskej - šperky - a jej manžela Eda Ambrosa - výtvarné diela (máj 2007), módná prehliadka návrhárej Jany Hanzelovej z Ottawy (november 2009), výstava venovaná storočnici

Canadian films were often screened at film festivals in Bratislava during this period. For example, in 2005 alone two Canadian films were screened at the One World Film Festival (on human rights), *Olivia's Puzzle* by Jason DaSilva and *Aung San Suu Kyi: The Prisoner of Rangoon* by Claude Schauli. The international Francophone Film Festival of Bratislava provided a unique opportunity to promote la Francophonie and to promote the Canadian film industry in Slovakia by featuring five recent films from Quebec in 2005: *20h17, rue Darling* by B. Emond; *Le bonheur c'est une chanson triste* by F. Delisle; *Littoral* by W. Mouawad; *La face cachée de la lune* by R. Lepage; and *Elles étaient 5* by G. Côté.

- Kanadská veľvyslankyňa Valerie Raymondová odovzdala v júni 2009 poverovacie listiny prezidentovi SR Ivanovi Gašparovičovi (vpravo). Foto: archív Kancelárie prezidenta SR
←
• Canadian Ambassador Valerie Reymond presented her credentials to the President of the Slovak Republic Ivan Gašparovič (right) in June 2009. Photo: archive of the Presidential Office of the SR

narodenia skladateľa Eugena Suchoňa spojená s koncertom mladých kanadských umelcov (marec 2009) a výstava fotografií Filipa Kuliseva počas zimných olympijských hier vo Vancouveri (február 2010).

Veľmi dobrou propagáciou Slovenska v Kanade boli juniorské majstrovstvá sveta v hokeji v Ottawe (26. decembra 2008 až 5. januára 2009) a zimné olympijské hry vo Vancouveri vo februári 2010. Podujatia hier navštívili aj prezident Gašparovič, minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák a minister školstva, vedy, výskumu a športu Ján Mikolaj.

Detský chór z Toronto predstavil v Bratislave v marci 2004 *Oratórium Terezín*, ktoré zložila Kanadanka Ruth Fazalová (vychádza z príbehov židovských detí zadržiavaných v severných Čechách v rokoch 1941 - 1944). Folkové duo Zubot a Dawson vystúpilo v júni 2008 na country festival v Trnave. V tomto období boli premetané na festivaloch v Bratislave viaceré kanadské filmy. Napríklad v roku 2005 na festivale *Jeden svet o ľudských právach* to boli *Olivia's Puzzle* od Jasona DaSilvu a *Aung San Suu Kyi: Väzeň z Rangúnu* od Claude Schaula. Medzinárodný festival frankofónneho filmu v Bratislave poskytol jedinečnú príležitosť na propagáciu frankofónie a kanadského filmového priemyslu na Slovensku. Predstavil v roku 2005 päť nových filmov z Quebecu: *20h17 rue Darling* od Bernarda Émonda, *Le bonheur c'est une chanson triste* od Françoisa Delisla, *Littoral* od Wajdiho Mouawada, *La face cachée de la lune* od Roberta Lepaga a *Elles étaient 5* od Ghyslaine Côté.

Od roku 2007 účinkovala s Baletom Slovenského národného divadla v Bratislave kanadská baletka Ana-Sanziana Beschia.

Foreign Policy Frameworks

The country of the maple leaf is a partner and close ally of Slovakia, with whom we share a commitment to collective defense within NATO and the development of a strategic partnership between the EU and Canada. Both countries have similar foreign policy orientations and similar stances on current international issues.

From the perspective of Slovakia/EU-Canada relations, 2017 was a key year: provisional application of the Political Agreement on Strategic Partnership (SPA) between the EU and Canada began on April 1, and from September 21, the Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) between Canada and the EU took effect. Both agreements create a platform for further deepening of political ties and trade exchange between Slovakia and Canada under

- Podpis Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody (CETA) medzi Kanadou a EÚ a Dohody o strategickom partnerstve (SPA) medzi EÚ a Kanadou počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ, Brusel 30. októbra 2016. Zľava: Jean-Claude Juncker, predseda Európskej komisie; Justin Trudeau, predseda vlády Kanady; Donald Tusk, predseda Európskej rady; a Robert Fico, predseda vlády SR. Foto: archív zastúpenia Kanady pri EÚ
- *Signing the Canada-EU Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) and EU-Canada Strategic Partnership Agreement (SPA) during the Slovak Presidency of the Council of the European Union, Brussels, 30 October, 2016. From left to right: Jean-Claude Juncker, President of the European Commission; Justin Trudeau, Prime Minister of Canada; Donald Tusk, President of the European Council and Robert Fico, Slovak Prime Minister. Photo: archive of the Mission of Canada to the European Union*

Zahraničnopolitické rámce

Krajina javorového listu je partnerom a blízkym spojencom SR, s ktorým nás spája záväzok kolektívnej obrany v rámci NATO a rozvíjanie strategického partnerstva medzi EÚ a Kanadou. Oba štáty majú podobnú orientáciu zahraničnej politiky a podobný postoj k aktuálnym medzinárodným otázkam. Z pohľadu vzťahov SR/EÚ – Kanada bol rok 2017 kľúčovým: od 1. apríla sa začala predbežne uplatňovať politická Dohoda o strategickom partnerstve (SPA) medzi EÚ a Kanadou a od 21. septembra ekonomická Komplexná hospodárska a obchodná dohoda (CETA) medzi Kanadou a EÚ. Obe zmluvy vytvárajú platformu pre ďalšie prehlbovanie politických väzieb a obchodného výmenu medzi SR a Kanadou pod hlavičkou EÚ. (Slovensko ako vtedajšia predsednícka krajina v Rade Európskej únie zohralo dôležitú úlohu konštruktívneho *honest broker* v čase finalizácie rozhovorov o podpise dohôd CETA a SPA. Dohody boli nakoniec podpísané na 16. samite EÚ – Kanada 30. októbra 2016 v Bruseli za účasti premiéra Kanady Justina Trudeau a premiéra SR Roberta Fica.) Dohodu CETA schválila Národná rada SR 25. septembra 2019 a 12. novembra 2019 ju podpísala presidentka Zuzana Čaputová.

Spolupráca Slovenskej republiky s Kanadou prebieha i v rámci NATO. Kanada je súčasťou rotujúcej vojenskej prítomnosti v Pobaltí a v Lotyšsku pôsobí ako vedúca krajina posilenej vojenskej prítomnosti na východnej hranici NATO (*Enhanced Forward Presence*). Na základe rozhodnutia vlády a parlamentu vyslalo Slovensko v júli 2018 do Lotyšska 152 vojakov. Pod kanadským velením tam slovenskí vojaci nadalej pôsobia. Jednotku slovenských vojakov pozdravil počas návštavy Lotyšska v júli 2018 kanadský premiér Justin Trudeau, v decembri toho istého roku prezident Andrej Kiska a v decembri 2021 prezidentka Zuzana Čaputová, ktorú sprevádzal minister obrany SR Jaroslav Nad. V auguste 2022 navštívil Bratislavu kanadský plukovník Vince Kirstein, veliteľ Task Force Latvia. Absolvoval stretnutie s náčelníkom Generálneho štábu Ozbrojených síl SR a rokovania so zástupcami Strategického centra krízového manažmentu a Štátu strategického plánovania. Zúčastnil sa tiež na oslavách SNP v Banskej Bystrici.

V marci 2014 bola z iniciatívy ambasády SR v Ottawе v kanadskom parlamente založená a zaregistrovaná skupina priateľstva so SR, ktorej prvými členmi

the EU's umbrella. Slovakia, as the then-presidency country of the Council of the European Union, played an important role as a constructive *honest broker* during the finalization of the CETA and SPA negotiations. The agreements were ultimately signed at the 16th EU-Canada Summit on October 30, 2016, in Brussels, attended by Canadian Prime Minister Justin Trudeau and Slovak Prime Minister Robert Fico. The National Council of the Slovak Republic approved the CETA on September 25, 2019, and it was signed by President Zuzana Čaputová on November 12, 2019.

Slovakia also collaborates with Canada within NATO. Canada is part of the rotating military presence in the Baltic States and serves as the lead nation for the Forward Land Forces on NATO's eastern border in Latvia. Based on a government and parliamentary decision, Slovakia sent 152 soldiers to Latvia in July 2018, and Slovak soldiers continue to serve there under Canadian command. During a visit to Latvia in July 2018, Canadian Prime Minister Justin Trudeau greeted the unit of Slovak soldiers. Slovak President Andrej Kiska did the same in December of that same year, as did President Zuzana Čaputová in December 2021, accompanied by Defense Minister Jaroslav Nadš. In August 2022, Canadian Colonel Vince Kirstein, commander of Task Force Latvia, visited Bratislava. He met with the Chief of the General Staff of the Slovak Armed Forces and held discussions with representatives of the Strategic Crisis Management Center and the Strategic Planning Staff. He also participated in the celebrations of the Slovak National Uprising (SNP) in Banská Bystrica.

In March 2014, at the initiative of the Slovak Embassy in Ottawa, a friendship group with Slovakia was established and registered in the Canadian Parliament. The initial members included about 30 MPs and senators. The first chairman of the group was Cornelius Chisu, a Conservative MP of Romanian-Hungarian-Slovak origin. Conservative MP of Slovak origin, Michelle Rempel Garner, who has led the group since 2016, was also elected to the executive committee.

Currently, the group has about 50 members representing major political parties and both chambers of parliament. The Slovak Embassy maintains active contacts with the members of the parliamentary group and strives to maximize their use to expand political and economic-investment ties.

Canada also cooperates with Slovakia in the V4 regional grouping. This cooperation was formalized in 2014, at the initiative of Slovak diplomacy during Slovakia's presidency in the V4, into annual consultations at the level of political directors of the foreign ministries of the V4 countries and Canada.

- Kanadský predseda vlády Justin Trudeau sa stretol so slovenskými vojakmi počas návštavy kanadskej mnohonárodnnej bojovej skupiny NATO eFP v Lotyšsku, Camp Adaži 10. júl 2018. Foto: Anthony Lavoie
→
- The Prime Minister of Canada Justin Trudeau meeting Slovak troops during the visit to Canadian-led multinational NATO eFP Battle Group Latvia, Camp Adaži, 10 July 2018. Photo: Anthony Lavoie

sa stali asi 30 poslanci a senátori. Za prvého predsedu skupiny bol zvolený poslanec Konzervatívnej strany Cornelius Chisu, ktorý má rumunsko-maďarsko-slovenský pôvod. Za členku riadiaceho výboru bola zvolená aj konzervatívna poslankyňa slovenského pôvodu Michelle Rempelová Garnerová, ktorá skupinu vedie od roku 2016 podnes.

Skupina má v súčasnosti okolo 50 členov zastupujúcich hlavné politické strany a obe komory parlamentu. Slovenské velvyslanectvo udržuje s členmi parlamentnej skupiny živé kontakty a usiluje sa o ich maximálne využitie na rozšírenie politických a ekonomicko-investičných väzieb.

Kanada „objavila“ aj regionálne zoskupenie V4. V roku 2014 došlo z iniciatívy slovenskej diplomacie počas predsedníctva SR vo V4 dokonca k sformalizovaniu tejto spolupráce v podobe pravidelných konzultácií na úrovni politických riaditeľov rezortov diplomacie krajín V4 a Kanady, ktoré prispievali k výmenu a koordinácii stanovísk k zahraničnopolitickej a obrannej agende.

This dialogue has contributed to the exchange and coordination of positions on foreign policy and defense issues. These consultations alternate between Ottawa and the V4 region. The last meeting took place in April 2023 in Ottawa under the Slovak presidency of the V4, attended by Michal Pavúk, the political director of the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic.

Intense interpersonal ties between the two countries continue to be maintained by the sizable Slovak community, primarily through a wide range of cultural and social events. In recent years, the Slovak Embassy in Ottawa, in cooperation with the Office for Slovaks Living Abroad, has been assisting several compatriot organizations through a grant mechanism funded by government sources. The Slovak Embassy uses social networks and regular outreach days to selected Canadian cities for contacts with compatriots and other partners. These are regular „consular outreach days“—aimed at providing consular services outside the embassy's headquarters in Canada's vast territory.

The Canadian Embassy in Bratislava maintains contacts with the small Canadian community in Slovakia, including organizing social and cultural events. Notable personalities include Ben Pascoe, the owner of the well-known Cafe Next Apache restaurant in Bratislava, who works as an editor for the English section of Radio Slovakia International; Csaba and Suzanne Kiss, who transformed the neglected space of the former synagogue in Šamorín into the At Home Gallery; Peter Dostál, founder of Aliter Technologies; Samuel Abrahám, rector of the Bratislava Liberal Arts College Alan Formánek, director of the International Festival of Mountain Films in Vancouver and founder and director of the Bratislava festival Hory a mesto; hockey legend Peter Šťastný; Al Baránik, former MP and chairman of the Parliamentary Friendship Group with Canada and the USA; Mário Radačovský, ballet soloist and choreographer, currently artistic director of the ballet of the National Theatre in Brno; photographer and writer Ondrej Mihál; and Daniel Soska, manager in the IT sector.

Within days of the Russian invasion of Ukraine in February 2022, the Government of Canada announced the Canada-Ukraine Authorization for Emergency Travel (CUAET), a free temporary status program for Ukrainians and their families who were fleeing the war to come to Canada to work, study and stay in Canada until they could safely return home. The Canadian Embassy in Bratislava assisted hundreds of Ukrainian applicants who wished to travel to Canada with biometric data collection.

Konali sa striedavo v Ottawe a regióne V4. Posledné rokovanie prebehlo v apríli 2023 v Ottawe za slovenského predsedníctva vo V4 a za Slovensko sa na ňom zúčastnil politický riaditeľ MZVEZ SR Michal Pavúk.

Na intenzívnych medziľudských väzbách oboch krajín sa nadalej podieľa početná slovenská komunita najmä širokým spektrom kultúrno-spoločenských podujatí. Slovenské veľvyslanectvo v Ottawe v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí pomáha v ostatných rokoch viacerým krajanským organizáciám v rámci dotačného mechanizmu z vládnych zdrojov. Pri kontaktoch s krajanmi, ale i ďalšími partnermi využíva slovenská ambasáda sociálne siete, ale aj pravidelné výjazdové dni do vybraných kanadských miest. Ide o pravidelné „konzulárne výjazdové dni“ – slúžia na poskytovanie konzulárnych služieb mimo sídla ZÚ na rozsiahлом teritóriu Kanady.

- Príhovor kanadskej veľvyslankyne Cheryl Cruz na podujatí Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku pri príležitosti 2. výročia ruskej invázie na Ukrajinu, 22. február 2024. Foto: Ivan Kelement →
- Canadian Ambassador Cheryl Cruz speaking at the event hosted by the European Commission's Representation in Slovakia to mark two years of the war in Ukraine, 22 February 2024. Photo: Ivan Kelement

Diplomatic Representations

Experienced diplomats represented the Slovak Republic in Canada during this period – ambassadors Milan Kollár (2010–2014), Andrej Droba (2014–2018), and Vít Koziak (2018–2023). The current ambassador, Viera Grigová, presented her credentials to the Governor General of Canada, Mary Simon, on September 25, 2023.

Our diplomats were able to rely on a network of honorary consuls and their consulates covering major Canadian cities and provinces: Toronto (Michael Martinček), Montreal (Dezider Michaletz), Calgary (Ľudovít Zanzotto until 2012; Richard Wolfli 2012–2014; Eva Hadzima, who also leads the Slovak School in Calgary), and Vancouver (Stanislav Lišiak 1994–2014; Pavol Hollosy). The honorary consulate in Winnipeg operated under Jozef Kiška from 1994 and was closed in 2012.

The activities of honorary consulates are primarily focused on handling simpler consular tasks, providing consular services, visa, business, and tourist information to the broad Canadian public, developing bilateral relations and economic cooperation between Canada and Slovakia, and engaging with the expatriate community in the consulate's location.

- Cenu prezidenta Slovenskej republiky odovzdal na filmovom festivale *Ekotopfilm 2011* vedúci Kancelárie prezidenta SR Milan Čič kanadskej chargé d'affaires Kathy Bunkovej za film *Architekti zmien: Nič nie je stratené* režiséra Jeana Bourbonnaisa, Bratislava október 2011. Foto: TASR
- The Award of the President of the Slovak Republic at the Ekotopfilm Festival 2011 was presented by the Head of the Office of the President of the SR Milan Čič to Canadian Chargé d'affaires Kathy Bunka for the film Architects of Changes: Nothing is lost by Jean Bourbonnais. Bratislava, October 2011. Photo: TASR

Veľvyslanectvo Kanady v Bratislave udržiava kontakty so zainteresovanými členmi malej kanadskej komunity na Slovensku vrátane organizovania spoločenských a kultúrnych podujatí. Medzi známejšie osobnosti patria napríklad majiteľ populárnej reštaurácie Cafe Next Apache v Bratislave Ben Pascoe, ktorý pracuje ako redaktor anglickej redakcie Radio Slovakia International; Csaba a Suzanne Kissovci, ktorí pretvorili zanedbaný priestor bývalej synagógy v Šamoríne na galériu At Home Gallery; Peter Dostál, zakladateľ firmy Aliter Technologies; Samuel Abrahám, rektor Bratislavskej školy liberálnych štúdií; Alan Formánek, riaditeľ Medzinárodného festivalu horských filmov vo Vancouveri a zakladateľ a riaditeľ bratislavského festivalu *Hory a mesto*; hokejová legenda Peter Šťastný; Al Baránik, bývalý poslanec parlamentu a predseda parlamentnej Skupiny priateľstva s Kanadou a USA; Mário Radačovský, baletný sólista a choreograf, v súčasnosti umelecký šéf baletu Národného divadla Brno; Ondrej Miháľ, fotograf a spisovateľ; Daniel Soska, manažér v IT sektore.

V prvých mesiacoch po začiatku ruskej invázie na Ukrajinu vo februári 2022 Veľvyslanectvo Kanady v Bratislave pomáhalo stovkám ukrajinských žiadateľov, ktorí mali záujem vycestovať do Kanady, s administratívou a odovzdaním biometrických údajov. Išlo celkovo o viac ako 5000 žiadateľov. Dialo sa tak na základe rozhodnutia kanadskej vlády, ktorá prijala osobitné opatrenie na podporu obyvateľov Ukrajiny, ktorí unikali pred vojnovým konfliktom, pod názvom *Kanadsko-ukrajinské povolenie na núdzové cestovanie (CUAET)*. Poskytovalo Ukrajincom a ich rodinným príslušníkom bezplatný dočasný štát, ktorý im umožňoval pracovať, študovať a zostať v Kanade, kým sa budú môcť bezpečne vrátiť domov.

Zastupiteľské úrady

Slovenskú republiku zastupovali v Kanade v tomto období skúsení diplomati – veľvyslanci Milan Kollár (2010 – 2014), Andrej Droba (2014 – 2018) a Vít Koziak (2018 – 2023). Súčasná veľvyslankyňa Viera Grigová odovzdala poverovacie listiny do rúk generálnej guvernérky Kanady Mary Simonovej 25. septembra 2023.

Vo svojej práci sa mohli naši diplomati oprieť aj o sieť honorárnych konzulov a ich konzulátov pokryvajúcich najväčšie kanadské mestá a provincie: Toronto (Michael Martinček), Montreal (Dezider Michaletz), Calgary (Ľudovít Zanzotto do roku 2012; Richard Wolfli 2012 – 2014; Eva Hadzima, ktorá zároveň vedie aj Slovenskú školu v Calgary) a Vancouver (Stanislav Lišiak 1994 – 2014; Pavol Hollosy). Honorárny konzulát vo Winnipegu fungoval pod vedením Jozefa Kišku od roku 1994 a v roku 2012 bol zavretý.

Until 2023, Canadian ambassadors were not resident in Slovakia. Canada's Ambassadors to Slovakia were resident in Prague until 2013, including Valerie Raymond (2009–2013), at which time Canada's were accredited to Slovakia, including: John Barrett (2013–2014); Mark Bailey (2014–2017); Heidi A. Hulan (2017–2022); and Troy Barry Lulashnyk (2022–2023). Canada was represented on the ground in Slovakia by the Office of the Canadian Embassy in Bratislava. From 2010, chargé d'affaires serving in Bratislava included Georges Lemieux (2008–2011), Kathy Bunka (2011–2016), John von Kaufmann (2016–2021), and Cheryl Cruz (from 2021 until October 2023, when she became Canada's first resident ambassador to Slovakia).

- Kanadská veľvyslankyňa Heidi Hulanová počas odovzdávania poverovacích listín prezidentovi SR Andrejovi Kiskovi.
Foto: archív Kancelárie prezidenta SR
↓
- Canadian Ambassador Heidi Hulan presenting her credentials to Slovak President Andrej Kiska, January 2018. Photo: archive of the Presidential Office of the SR

- Veľvyslanec SR v Kanade Milan Kollár (vpravo) s predsedom kanadskej vlády Stephenom Harperom (vľavo) na podujatí *Tribute to Liberty*, Toronto 30. mája 2014. Foto: archív Milana Kollára
↑

- Slovak Ambassador to Canada Milan Kollar (right) with Prime Minister of Canada Stephen Harper (left) at the "Tribute to Liberty" charitable event, Toronto, May 30, 2014. Photo: archive of M. Kollar

- Michelle Rempelová (vľavo), poslankyňa kanadského parlamentu so slovenskými koreňmi, a veľvyslanec SR v Kanade Andrej Droba na Slovenskom dni v Miltone nedaleko Toronto, júl 2016. Foto: archív Vélyvyslanectva SR v Ottawae
←

- Michelle Rempel (left), Member of Parliament of Canada with Slovak roots and Slovak Ambassador to Canada Andrej Droba at the Slovak Day in Milton, near Toronto, July 2016. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa

- Slovensko-kanadské stretnutie v Bratislave: Pavol Demeš (autor), Vít Koziak (poverený veľvyslanec Slovenska v Kanade), M. Mark Stolárik (profesor Ottawskej univerzity), John von Kaufmann (kanadský chargé d'affaires), Milan Kollár (bývalý veľvyslanec SR v Kanade), jún 2018. Foto: archív P. Demeša

↑

- Slovak-Canadian meeting in Bratislava: Pavol Demeš (author), Vít Koziak (Ambassador Designate of Slovakia to Canada), M. Mark Stolárik (professor at University of Ottawa), John von Kaufmann (Canadian Chargé d'affaires), Milan Kollár (former Slovak Ambassador to Canada). June 2018. Photo: archive of P. Demeš

↓

- Slovenský veľvyslanec Vít Koziak počas odovzdávania poverovacích listín generálnej guvernérke Kanady Payettovej, Ottawa 5. september 2018. Foto: MCpl Matthieu Gaudreault, Rideau Hall © OSGG, 2018

←

- Slovak Ambassador Vít Koziak presenting his credentials to the Governor General Julie Payette, Ottawa, 5 September 2018. Photo: MCpl Matthieu Gaudreault, Rideau Hall © OSGG, 2018

Činnosť honorárnych konzulátov je zameraná predovšetkým na vybavovanie jednoduchších konzulárnych úkonov, podávanie konzulárnych, vízových, obchodných a turistických informácií širokej kanadskej verejnosti, rozvoj bilaterálnych vzťahov a ekonomickej spolupráce medzi Kanadou a SR a na krajanskú komunitu v sídle úradu.

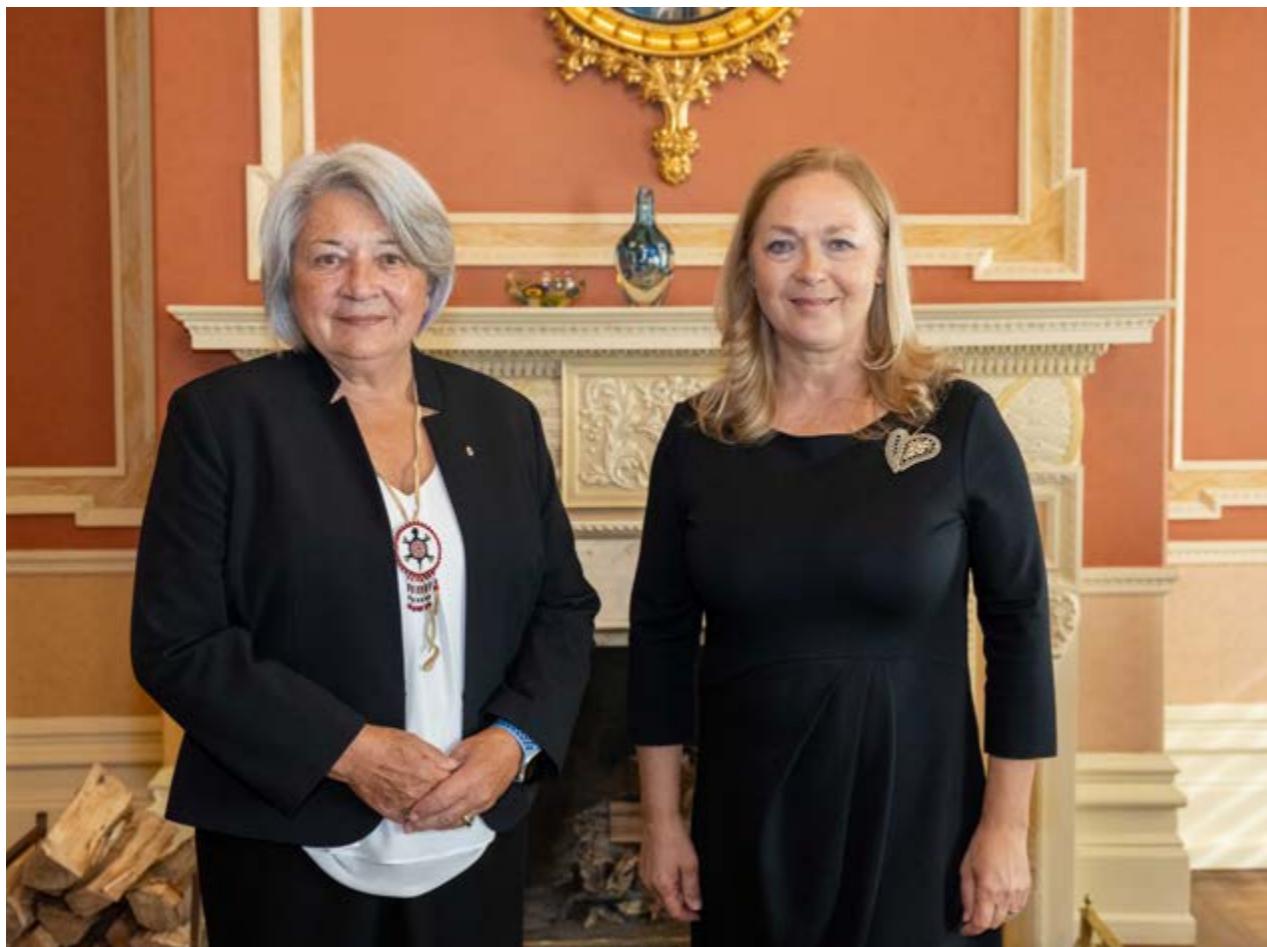
Kanada nemala až do roku 2023 na Slovensku samostatné veľvyslanectvo. V roku 2013 prestala pokrývať Slovensko zo svojho veľvyslanectva v Prahe a presunula danú agendu na veľvyslanectvo vo Viedni.

- Veľvyslanec Vít Koziak s manželkou Jankou na prijatí u kanadského predsedu vlády Justina Trudeau (v strede), 17. decembra 2019. Foto: Úrad kanadského predsedu vlády

↓

- Ambassador Vít Koziak with his wife Janka received by the Prime Minister of Canada Justin Trudeau (center), 17 December 2019. Photo: Office of the Prime Minister of Canada

Canada's decision to open an embassy in Slovakia was first announced by Canadian Foreign Minister Mélanie Joly to her Slovak counterpart Ivan Korčok in late June 2022 during the NATO summit in Madrid. The embassy was finally established on Canada Day, July 1, 2023, and President Zuzana Čaputová received the credentials of Canada's first resident Ambassador to Slovakia, Cheryl Cruz, on October 25, 2023. On this occasion, the president stated, "I am pleased that in the year we commemorate the 30th anniversary of our mutual diplomatic relations, Canada is opening its embassy here. I welcome this shift in our bilateral relations, which have long been very good."

- Slovenská veľvyslankyňa Viera Grigová počas odovzdávania poverovacích listín generálnej guvernérke Kanady Mary Simonovej, Ottawa 25. september 2023. Foto: doplniť
- Slovak Ambassador Viera Grigová presenting her credentials to the Governor General Mary Simon, Ottawa, 25 September 2023. Photo: doplniť

Na poste veľvyslanca sa v tomto období postupne vystriedali: Valerie Raymondová – pôsobila ešte v Prahe (2009 – 2013), John Barrett (2013 – 2014), Mark Bailey (2014 – 2017), Heidi A. Hulanová (2017 – 2022) a Troy Barry Lulashnyk (2022 – 2023).

Veľvyslanectvo sa opieralo pri realizácii svojich aktivít na Slovensku o svoju kanceláriu v Bratislave. Vo funkcií chargé d'affaires slúžili v Bratislave od roku 2010: Georges Lemieux (2008 – 2011), Kathy Bunková (2011 – 2016), John von Kaufmann (2016 – 2021), Cheryl Cruzová (od 2021 do októbra 2023, keď sa stala prvou rezidentnou veľvyslankyňou Kanady na Slovensku).

- Kanadská veľvyslankyňa Cheryl Cruzová počas stretnutia s predsedom Národnej rady SR Petrom Pellegrinim, 16. január 2024. Foto: archív Národnej rady SR

- Canadian Ambassador Cheryl Cruz meeting Speaker of the National Council of the SR Peter Pellegrini, 16 January 2024. Photo: archive of the National Council of the SR

O rozhodnutí Kanady otvorí na Slovensku veľvyslanectvo informovala ako prvá kanadská ministerka zahraničných vecí Mélanie Jolyová svojho slovenského kolegu Ivana Korčoka koncom júna 2022 počas samitu NATO v Madride. Veľvyslanectvo napokon vzniklo na Deň Kanady 1. júla 2023 a prezidentka SR Zuzana Čaputová prijala 25. októbra 2023 poverovacie listiny od veľvyslankyne Kanady na Slovensku Cheryl Cruzovej. Prezidentka pri tejto príležitosti povedala: „Teším sa, že v roku, keď si pripomíname 30. výročie vzájomných diplomatických vzťahov, otvára u nás Kanada svoje veľvyslanectvo. Vítam tento posun v našich bilaterálnych vzťahoch, ktoré sú dlhodobo veľmi dobré.“

- Predseda kanadskej vlády Justin Trudeau s veľvyslankyňou Vierou Grigovou, Ottawa 4. december 2023. Foto: Protocol GAC

- Prime Minister of Canada Justin Trudeau with Ambassador Viera Grigová, Ottawa, 4 December 2023. Photo: Protocol GAC

- Mélanie Jolyová, ministerka zahraničných vecí Kanady (vľavo), s veľvyslankyňou Vierou Grigovou na výročnej diplomatickej recepcii, Ottawa 4. decembra 2023. Foto: archív Veľvyslanectva SR v Ottawe

- Mélanie Joly, Minister of Foreign Affairs of Canada, with Ambassador Viera Grigová at the annual Diplomatic Reception, Ottawa, 4 December 2023. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa

Canadian Officials in Slovakia

During this period, the following working visits of Canadian officials to Slovakia took place: The Minister of International Trade, Hon. Peter Van Loan (July 2010), during which bilateral agreements on youth mobility and investment protection were signed; the Minister of State of Foreign Affairs (Americas and Consular Affairs), Hon. Diane Ablonczy (June 2012); the Minister of Foreign Affairs, Hon. John Baird (April 2014); six members of the Canadian Parliament, members of the EU-Canada Friendship Group (April 2016); and the then Minister of International Trade (and current Deputy Prime Minister), Hon. Chrystia Freeland (attending a working dinner with EU economy ministers during Slovakia's presidency in the EU Council in September 2016, considered significant for the subsequent signing of the CETA agreement).

The Special Envoy of the Canadian Prime Minister for the EU and Europe, Hon. Stéphane Dion, attended the GLOBSEC Bratislava Conference in May 2017 and May 2018.

- Kanadský minister zahraničného obchodu Peter Van Loan a slovenský minister práce, sociálnych vecí a rodiny Jozef Mihál podpísali dohodu IEC o mobilite mládeže, Bratislava júl 2010. Foto: archív kanadského veľvyslanectva
↓
- Canadian Minister of International Trade Peter Van Loan and Slovak Minister of Labor, Social Affairs and Family Jozef Mihál, signing the IEC Youth Mobility Agreement, Bratislava, July 2010. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava
- Pri príležitosti 10. výročia založenia SlovakAid udelil v októbri 2013 minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák (v strede) zlatú plaketu Kanadanovi Davidovi Chaplinovi (vpravo) a Slovákovovi Mariánovi Čaučíkovi (vľavo). Foto: archív Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
↓
- On the occasion of the 10th anniversary of the founding of SlovakAid in October 2013, Canadian David Chaplin (right) and Slovak Marián Čaučík (left) were awarded the Gold Plaque of the Minister of Foreign and European Affairs Miroslav Lajčák (center). Photo: archive of the Ministry of Foreign and European Affairs

Návštevy politických predstaviteľov

Kanadskí predstaviteľia na Slovensku

V tomto období sa uskutočnili nasledovné pracovné návštevy kanadských predstaviteľov: ministra medzinárodného obchodu Kanady Petra Van Loana (júl 2010), počas ktorej boli podpísané bilaterálne zmluvy o mobilite mladých a o podpore a ochrane investícií; štátnej tajomníčky ministerstva zahraničných vecí pre konzulárne záležitosti a panamerickú spoluprácu Diane Ablonczyovej (jún 2012); ministra zahraničných vecí Johna Bairda (apríl 2014); šiestich poslancov kanadského parlamentu, členov parlamentnej skupiny priateľstva EÚ – Kanada (apríl 2016); bývalej ministerky pre medzinárodný obchod a šéfky diplomacie a súčasnej podpredsedníčky vlády Chrystie Freelandovej (účasť na pracovnej večeri s ministrami hospodárstva členských krajín EÚ počas predsedníctva SR v Rade EÚ v septembri 2016. Jej návšteva v Bratislave je považovaná za dôležitú z hľadiska dosiahnutia následnej dohody o podpísaní CETA.).

The Canadian envoy for the CETA agreement and former Minister of Foreign Affairs and International Trade, Hon. Pierre Pettigrew, visited Bratislava in February 2017 to discuss the CETA ratification process with Slovak officials and members of the National Council of the Slovak Republic. He also participated in the opening of the exhibition "Canada: Day 1" about immigrant experiences in Canada, organized by the office of the Canadian Embassy in Bratislava at the University Library in Bratislava.

The Deputy Speaker of the Canadian House of Commons, Bruce Stanton, visited Bratislava in May 2017 to meet with the Deputy Speaker of the National Council of the Slovak Republic, Lucia Nicholsonová and three other MPs, focusing on the CETA agreement.

From May 31 to June 3, 2019, the NATO Parliamentary Assembly meeting took place at Bratislava Castle, attended by a delegation from the Canadian Parliament, including Borys Wrzesnewskyj (chair), Raynell Andreychuk, Pierre-Hugues Boisvenu, Jane Cordy, Joseph Day, David Christopherson, Jean Rioux, and Brad Trost.

- Štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok (vľavo) prijal v apríli 2016 kanadskú parlamentnú delegáciu (Canada-Europe Parliamentary Association), ktorú viedol senátor Percy Downe. Foto: archív Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
→

- State Secretary of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs Ivan Korčok (left) received in April 2016 the Canada-Europe Parliamentary Association Delegation led by Senator Percy Downe. Photo: archive of the Ministry of Foreign and European Affairs

- Kanadský minister zahraničných vecí John Baird (vľavo) so slovenským ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslavom Lajčákom, Bratislava apríl 2014. Foto: archív kanadskej ambasády
→

- Canadian Minister of Foreign Affairs John Baird (left) with Slovak Minister of Foreign and European Affairs Miroslav Lajčák, Bratislava, April 2014. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

- Špeciálny vyslanec predsedu vlády a bývalý minister zahraničných vecí Kanady Stéphane Dion sa zúčastnil v máji 2017 na konferencii GLOBSEC v Bratislave. Foto: archív GLOBSEC
→

- Special Envoy of the Prime Minister and Former Minister of Foreign Affairs of Canada Stéphane Dion took part in the GLOBSEC Conference in Bratislava, May 2017. Photo: archive of GLOBSEC

In October 2020 and June 2021, the Canadian Minister of National Defense, Hon. Harjit Sajjan, attended the GLOBSEC Bratislava Conference virtually due to the COVID-19 pandemic.

Slovak Officials in Canada

Slovak officials also made working visits to Canada during this period. The State Secretary of the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic, Peter Burian visited in May 2014, and the Deputy Prime Minister and Minister of the Interior, Robert Kaliňák visited in March 2015.

In November 2018, the State Secretary of the Ministry of Defense Róbert Ondrejcsák made a working visit to Ottawa and Halifax (International Security Forum), where he also met with Canadian Defense Minister Harjit Sajjan.

Deputy Prime Minister and Minister of Finance Peter Kažimír went on a working visit to Ottawa in February 2019, meeting with high-ranking Canadian officials. The visit was related to Slovakia's preparations for its first-ever presidency of the OECD Council.

Osobitný vyslanec kanadského predsedu vlády pre EÚ a Európu Stéphan Dion sa v máji 2017 a v máji 2018 zúčastnil na bratislavskej konferencii GLOBSEC.

Kanadský vyslanec pre dohodu CETA Pierre Pettigrew, bývalý minister zahraničných vecí a medzinárodného obchodu, navštívil Bratislavu vo februári 2017 s cieľom diskutovať o procese ratifikácie dohody CETA so slovenskými predstaviteľmi a poslancami NR SR a zúčastnil sa na otvorení výstavy *Kanada: Deň 1* o skúsenostiach prisťahovalcov do Kanady v Univerzitnej knižnici v Bratislave, ktorú zorganizovala Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave.

Podpredseda kanadskej Dolnej snemovne Bruce Stanton navštívil Bratislavu v máji 2017, aby sa stretol s podpredsedníčkou NR SR Luciou Nicholsonovou a ďalšími troma poslancami (ich diskusia sa sústredila na dohodu CETA).

V dňoch 31. mája až 3. júna 2019 sa na Bratislavskom hrade konalo rokovanie Parlamentného zhromaždenia NATO, na ktorom sa zúčastnila aj delegácia z kanadského parlamentu v tomto zložení: Borys Wrzesnewskyj (predseda), Raynell Andreychuk, Pierre-Hugues Boisvenu, Jane Cordy, Joseph Day, David Christopherson, Jean Rioux a Brad Trost.

V októbri 2020 a v júni 2021 sa minister obrany Kanady Harjit Sajjan zúčastnil na bratislavskej konferencii GLOBSEC. Vzhľadom na obdobie pandémie COVID-19 boli obe účasti virtuálne.

- Slovenský minister obrany Jaroslav Baška daroval svojmu kanadskému kolegovi Petrovi MacKayovi dres. Kanada 3. marca 2010. Foto: Pavol Vitko
- *Slovak Minister of Defence Jaroslav Baška presenting a jersey to his Canadian counterpart Minister Peter MacKay. Canada, 3 March 2010. Photo: Pavol Vitko*

Slovenskí predstaviteľia v Kanade

Pracovnú návštenu Kanady uskutočnili v máji 2014 štátny tajomník MZVEZ SR Peter Burian a v marci 2015 podpredseda vlády a minister vnútra SR Robert Kaliňák.

V novembri 2018 uskutočnil pracovnú návštenu v Ottawе a Halifaxe (medzinárodné bezpečnostné fórum) štátny tajomník Ministerstva obrany SR Róbert Ondrejcsák, v rámci ktorej sa stretol aj s ministrom obrany Harjitom Sajjanom.

Podpredseda vlády a minister financí SR Peter Kažimír bol vo februári 2019 na pracovnej ceste v Ottawе, kde sa stretol s vysokými predstaviteľmi kanadskej vlády. Návštěva sa týkala prípravy SR na jej historicky prvé predsedníctvo v Rade OECD.

The State Secretary of the Ministry of Foreign and European Affairs, Lukáš Parízek attended the international conference on reforms in Ukraine in Toronto in July 2019.

President Zuzana Čaputová made a state visit to Canada from January 29 to 31, 2024, at the invitation of Governor General Mary Simon. This was the highest protocol form of visit that Canada organizes once or twice a year (the last official visit of a Slovak head of state to Canada was nearly 22 years prior by President Rudolf Schuster in June 2002). The main topics addressed during the state visit were bilateral relations and deepening economic cooperation between the two countries. President Čaputová was accompanied by the State Secretary of the Ministry of Foreign and European Affairs Rastislav Chovanec, the State Secretary of the Ministry of Economy Vladimír Šimoňák, the Director General of the Slovak Investment and Trade Development Agency (SARIO) Robert Šimončič, and a large business delegation.

The presidential visit began with a ceremonial welcome at Rideau Hall, including speeches. Due to Governor General Mary Simon's illness, President Čaputová was hosted by the Hon. Andromache Karakatsanis, Justice of the Supreme Court of Canada. As part of the ceremonies, President Čaputová was invited to symbolically plant a tree in the grounds of Rideau Hall. During a lunch reception at the Slovak Embassy in Ottawa, the president addressed 150 guests—compatriots from Ottawa and Montreal, and members of the Canada-Slovakia Parliamentary Friendship Group, including its chair Michelle Rempel Garner.

The afternoon program for the state visit continued with an official welcome ceremony at the Canadian Parliament, attended by the Speakers of the Senate and House of Commons, as well as Prime Minister Justin Trudeau. This was followed by a meeting between the President and the Prime Minister, attended by Deputy Prime Minister and Minister of Finance Hon. Chrystia Freeland, and the Minister of Defense, Hon. Bill Blair. The leaders were able to discuss the deepening of bilateral relations as well as world affairs. President Čaputová highlighted that Canada was the first country to ratify Slovakia's NATO membership, and today Slovak soldiers serve alongside Canadian forces in NATO's enhanced forward presence in Latvia. Both countries strive to help Ukraine in its conflict with Russia. Canada is also an important trade partner for Slovakia. The president emphasized opportunities in energy, climate protection, green technologies, biotechnology, and the IT sector. The last official event at Parliament was a meeting with the Speaker of the House of Commons, Greg Fergus.

Štátny tajomník MZVEZ SR Lukáš Parízek sa v júli 2019 zúčastnil v Toronte na medzinárodnej konferencii o reformách na Ukrajine.

Prezidentka Zuzana Čaputová uskutočnila v dňoch 29. - 31. januára 2024 štátne návštěvu Kanady na pozvanie jej generálnej guvernérky Mary Simonovej. Išlo o protokolárne najvyššiu formu návštely so všetkými poctami, ktoré Kanada organizuje jeden-dvakrát do roka (oficiálna návštěva slovenskej hľavy štátu v Kanade sa uskutočnila pred takmer 22 rokmi: prezident Rudolf Schuster v júni 2002). Jej hlavnými témami boli bilaterálne vzťahy a prehľadné cesty sprevádzali štátny tajomník MZVEZ SR Rastislav Chovanec, štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR Vladimír Šimoňák, generálny riaditeľ Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) Robert Šimončič, ako aj početná podnikateľská delegácia.

Prezidentka na úvod absolvovala slávnostný uvítací ceremoniál pred Rideau Hall spojený s príhovormi. Z dôvodu ochorenia generálnej guvernérky Mary Simonovej na COVID-19 tesne pred návštěvou rokovala so zástupkynou generálnej guvernérky Kanady Andromache Karakatsanisovou, sudkyňou Najvyššieho súdu Kanady, a symbolicky zasadila strom v parku pri Rideau Hall. Počas obedňajšej recepcie na Veľvyslanectve SR v Ottawe sa prezidentka prihovorila 150 hostom – krajanom z Ottawy a Montrealu, ako aj členom Kanado-slovenskej parlamentnej skupiny priateľstva vrátane jej predsedníčky Michelle Rempelovej Garnerovej.

Popoludňajší program pokračoval oficiálnym uvítacím ceremoniálom na pôde kanadského parlamentu, na ktorom boli prítomní predsedovia oboch jeho komôr a predseda vlády Justin Trudeau. Následne prebehlo rokovanie prezidentky s premiérom, na ktorom sa zúčastnili aj podpredsedníčka vlády a ministerka financií Chrystia Freelandová a minister obrany Bill Blair, pričom diskutovali najmä o prehľbení bilaterálnych vzťahov. Prezidentka zdôraznila, že Kanada bola vôbec prvou krajinou, ktorá ratifikovala vstup Slovenska do NATO, a dnes naši vojaci spoločne pôsobia v rámci posilenej predsunutej prítomnosti NATO v Lotyšsku. Obe krajinu sa snažia pomáhať Ukrajine napadnutej Ruskom. Kanada je pre Slovensko aj dôležitým obchodným partnerom. Prezidentka poukázala na príležitosť najmä v energetike, ochrane klímy a zelených technológiach, ale tiež v biotechnológiach alebo IT oblasti. Posledným bodom oficiálneho programu v parlamente bolo stretnutie s predsedom jeho Dolnej snemovne Gregom Fergusom.

• Slovenskú prezidentku Zuzanu Čaputovú s partnerom Jurajom Rizmanom privítala v sídle guvernéry Rideau Hall zástupkyňa generálnej guvernéry a sudkyňa Najvyššieho súdu Kanady Andromache Karakatsanisová (vpravo), Ottawa 30. január 2024. Foto: Marián Garaj, Kancelária prezidenta SR

←
• Slovak President Zuzana Čaputová, with her partner Juraj Rizman, being welcomed at the governor's residence Rideau Hall by the Deputy Governor General and Judge of the Supreme Court of Canada Andromache Karakatsanis (right), Ottawa, 30 January 2024. Photo: Marián Garaj, the Presidential Office of the SR

- Kanadský predseda vlády Justin Trudeau prijal 30. januára 2024 v Ottawe prezidentku SR Zuzanu Čaputovú. Foto: Marián Garaj, Kancelária prezidenta SR
→ →

- The Prime Minister of Canada Justin Trudeau receiving Slovak President Zuzana Čaputová on 30 January 2024 in Ottawa. Photo: Marián Garaj, the Presidential Office of the SR

The first day of the visit concluded with a state dinner for over 100 guests, including Prime Minister Justin Trudeau, several Cabinet Ministers, members of parliament, and numerous figures from Canadian political and social life, as well as many Slovak compatriots.

The President's program continued on January 31, 2024, in Toronto, where she, along with Ontario's Minister of Small Business Hon. Nina Tangri, opened the largest Slovak-Canadian business forum in history.

After the business event, President Čaputová had a rich and warm program with the compatriot community, attending a mass at the Church of Saints Cyril and Methodius in Mississauga and meeting with about 250 compatriots from the Greater Toronto area.

Following the successful state visit to Canada, President Zuzana Čaputová spoke on February 29 with Governor General Mary Simon about deepening cooperation between Slovakia and Canada in areas of common values and interests, including the economic and energy sectors and continued defense cooperation. The heads of state also discussed enhancing dialogue and exchanging experiences in the protection of the rule of law and the elimination of gender-based violence, including its online forms. Both leaders acknowledged the challenge of online hate against women and minorities, which aims to silence and exclude them from public space, a problem faced by both Slovakia and Canada. They agreed that it is critical for democracies to find ways to counter the spread of hate so that both men and women can engage freely and actively in public life.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=953051596178210&set=a.407682584048450>

President Čaputová then addressed a Symposium: Building a Safe and Respectful Digital World, organized online in April 2024 by the Governor General. The goal of this event was to raise awareness of the impacts of online abuse, to build networks of resilience, and to foster collaborative solutions. President Čaputová's powerful words reminded us that voices hold the power to drive positive change. By speaking out against online abuse, it is possible to pave the way for a more respectful digital world.

<https://www.facebook.com/GovernorGeneralCanada/videos/955977195926449>

Prvý deň návštevy vyvrcholil štátnej večerou pre viac ako 100 hostí, na ktorej sa zúčastnili aj premiér Justin Trudeau, viacerí ministri, poslanci kanadského parlamentu a desiatky ďalších osobností kanadského politického a spoločenského života a tiež mnoho slovenských krajanov.

Program hlavy štátu pokračoval 31. januára 2024 v Toronte, kde prezidentka spoločne s ministerkou pre malé a stredné podnikanie provincie Ontário Niou Tangriovou otvorili historicky najväčšie slovensko-kanadské podnikateľské fórum (pozri nižšie).

Následne mala prezidentka Čaputová bohatý a srdečný program s krajan-skou komunitou: zúčastnila sa na omši v Kostole svätých Cyrila a Metoda v Mississauge a potom absolvovala stretnutie s asi 250 krajanmi z oblasti širšieho Toronto (pozri nižšie).

Prezidentka Zuzana Čaputová po úspešnej štátnej návšteve Kanady hovorila 29. februára s generálnou guvernérkou Mary Simonovou o prehĺbení spolupráce medzi Slovenskom a Kanadou v oblastiach spoločných hodnôt a záujmov vrátane ekonomickej a energetického sektora a o pokračujúcej obrannej spolupráci. Hlavy štátov diskutovali aj o posilnení dialógu a výmene skúseností v oblasti ochrany právneho štátu a odstraňovania rodovo podmieneného násilia vrátane jeho online foriem. Obe líderky vyzdvihli ako výzvu online nenávisť voči ženám a menšinám, ktorej cieľom je umlčať a vylúčiť ich z verejného priestoru. Tomuto problému čelia Slovensko aj Kanada. Zhodli sa, že pre demokracie je nevyhnutné nájsť spôsoby, ako čeliť šíreniu nenávisťi, aby sa muži aj ženy mohli slobodne a aktívne zapájať do verejného života.

Prezidentka Čaputová následne vystúpila na online sympóziu *Budovanie bezpečného a rešpektujúceho digitálneho sveta*, ktoré v apríli 2024 zorganizovala generálna guvernérka. Cieľom tohto podujatia bolo zvýšiť povedomie o dosahoch zneužívania online prostredia, budovanie odolnosti a podpora riešení založených na spolupráci. Vystúpenie prezidentky Čaputovej pripomienulo, že hlasy majú silu viesť k pozitívnej zmene. Postavením sa proti zneužívaniu v online prostredí je možné pripraviť pôdu pre rešpektujúcejší digitálny svet.

A significant driver for the continued growth of mutual trade is the Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) between Canada and the European Union signed on 30 October 2016. Its provisional application started on 21 September 2017, removing import duties on 98% of items traded between the EU and Canada.

In 2023, Canada ranked 38th in imports and 24th in exports for Slovakia. About 190 Slovak companies export to Canada (80% of which are small and medium-sized enterprises).

Slovakia's trade balance with Canada has long been positive, with total trade turnover increasing by one-half from EUR 3,817 million in 2017 to EUR 5,805 million in 2023. This increase was largely driven by a more than 100% rise in Canadian imports, mainly due to increased deliveries of Canadian coal and briquettes.

Hospodárska spolupráca

Dôležitý impulz pre pokračujúci rast vzájomného obchodu predstavuje Komplexná hospodárska a obchodná dohoda (CETA) medzi Kanadou a Európskou úniou, podľa ktorej sa na základe predbežného uplatňovania v septembri 2017 odstránili dovozné clá na 98 % položiek obchodovaných medzi EÚ a Kanadou.

Kanada bola v roku 2023 pre SR celkovo na 38. mieste pri dovoze a 24. mieste pri vývoze. Do Kanady exportuje zhruba 190 firm zo SR (80 % predstavujú malé a stredné firmy).

Obchodná bilancia SR s Kanadou je dlhodobo aktívna a celkový obrat vzájomného obchodu sa v období rokov 2017 – 2023 zvýšil o polovicu z 381,7 mil. EUR na 580,5 mil. EUR. Tento nárast bol do veľkej miery spôsobený kanadským importom, zvýšeným o viac ako 100 % najmä v dôsledku zvýšených dodávok kanadského uhlia a brikiet.

V roku 2018 prvýkrát prekonal slovenský export do Kanady hodnotu viac ako 300 mil. EUR. Pandémia COVID-19 ovplyvnila výsledky zahraničného obchodu medzi Kanadou a SR, keďže bol evidovaný pokles importovaných komodít do SR o 20 % v roku 2020, ale na druhej strane export zo SR do Kanady rástol stabilne o 10 až 13 %.

Po pandémii sa situácia pre slovenských exportérov zlepšila, export postupne rástol a v roku 2023 dosiahol slovenský export do Kanady hodnotu 424,9 mil. EUR.

- Kanadský minister zahraničných vecí John Baird (v strede) sprevádzaný generálnym riaditeľom Velislavom Bakardjievom (vľavo) a veľvyslancom Markom Baileyom (vpravo) navštívil spoločnosť Martinrea vo Svätom Jure, apríl 2014. Foto: archív Veľvyslanectva Kanady v Bratislave
- Canadian Minister of Foreign Affairs John Baird (centre) accompanied by Managing Director Velislav Bakardjiev (left) and Ambassador Mark Bailey (right) visiting Martinrea Company in Svätý Jur, April 2014. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Komoditná štruktúra obchodnej výmeny medzi Kanadou a Slovenskom je zo strany slovenského exportu tradične tvorená výrobkami automobilového priemyslu (75 %), avšak niekoľkonásobný nárast dosiahli ďalšie položky ako pneumatiky alebo prevodové hriadele. V priemere možno pozorovať nárast zodpovedajúci celkovému nárastu slovenského exportu do Kanady (okolo 10 %) aj pri ďalších komodítach od poľnohospodárskych strojov cez zdvíhacie zariadenia až po obuv.

Import z Kanady na Slovensko je tvorený najmä komoditami nerastných surovín s dominanciou uhlia a brikiet (65 %). Avšak aktuálne bol zaznamenaný aj dovoz ferozliatin a bezprecedentný nárast importu automobilových súčiastok. V rámci ostatných sektorov má Kanada silný farmaceutický priemysel, ktorý sa prejavuje aj pri exporte na Slovensko.

Spoločnosť Martinrea International otvorila v Jure pri Bratislave závod na výrobu komponentov pre automobilový priemysel (Martinrea Slovakia Fluid

In 2018, Slovak exports to Canada exceeded EUR 300 million for the first time. The COVID-19 pandemic affected foreign trade results between Canada and Slovakia, with a 20% decrease in imported commodities to Slovakia in 2020, but Slovak exports to Canada grew steadily by 10 to 13%.

After the pandemic, the situation improved for Slovak exporters, with exports gradually increasing, reaching EUR 424.9 million in 2023.

The bulk of trade between Canada and Slovakia is traditionally dominated by automotive industry products (75%) on the Slovak export side. However, there was significant growth in other items such as tires and transmission shifts. On average, other products, from agricultural machinery to lifting equipment or footwear, saw growth corresponding to the overall increase in Slovak exports to Canada (about 10%).

Imports from Canada to Slovakia are mainly composed of mineral raw materials, dominated by coal and briquettes (65%). However, there has also been an unprecedented increase in imports of ferroalloys and automotive parts. In other sectors, Canada has a strong pharmaceutical industry, which is also reflected in its exports to Slovakia.

Martinrea International opened a plant in Jur pri Bratislave for the production of automotive components (Martinrea Slovakia Fluid Systems). Other Canadian investors in Slovakia include Colliers (real estate), Magna Slovteca in Nové Mesto nad Váhom (manufacturing mirrors and plastic parts for the automotive industry), Magna Exteriors and Interiors in Trnava (manufacturing leather interiors for the automotive industry—Porsche, BMW, Mercedes) and two Magna facilities in eastern Slovakia's Kehnec industrial park: Magna Powertrain PT (manufacturing gearboxes for various car producers) and Magna Electronics (producing advanced cameras and electronics for inverters). Canadian companies operating in Slovakia also include CGI (ICT), Colonnade Insurance (financial services), Windsor Machines (automotive parts) and IKO (roof tile manufacturer). There are estimated close to 1,500 Slovaks employed directly by companies with connections to Canada.

Slovak company ESET opened two branches in Canada: An R & D center in Montreal in 2012 (celebrating its 10th anniversary in 2022 with the Slovak embassy) and another in Toronto in 2016. Slovak company Aliter Technologies (ICT specializing in communication technologies) has a representation in Toronto. In 2018, Slovak company Syic opened a branch in Toronto. In 2023, Slovak group Heneken acquired a magnesium recycling factory in Montreal, Canada. The MTR—Magnesium Technologies Recycles plant recycles magnesium scrap from foundries.

Systems). Ďalšími kanadskými investormi v SR sú Colliers (real estate), Magna Slovteca v Novom Meste nad Váhom (výroba zrkadiel a plastových častí pre automobilový priemysel), Magna Exteriors and Interiors v Trnave (výroba kožených interiérov pre automobilový priemysel - Porsche, BMW, Mercedes) a dva závody koncernu Magna sídliace v priemyselnom parku v Kehneci pri Košiciach: Magna Powertrain PT (výroba prevodoviek pre rôzne automobilky) a Magna Electronics (technológie pre automatizované riadenie na zabezpečenie konektivity a elektrifikáciu vozidiel). Medzi kanadské spoločnosti pôsobiacé na Slovensku patria tiež CGI (IKT), Colonnade Insurance (finančné služby), Windsor Machines (automobilové diely) a IKO (výrobca strešných škrídiel). Odhaduje sa, že v spoločnostiach s prepojením na Kanadu je priamo zamestnaných takmer 1500 Slovákov.

Slovenská spoločnosť ESET otvorila v Kanade dve pobočky, v Montreale (R & D centrum) v roku 2012 (10. výročie firmy oslavila v jeho priestoroch spoločne so slovenským veľvyslanectvom) a v Toronte v roku 2016. Slovenská spoločnosť Aliter Technologies (IKT so špecializáciou na komunikačné technológie) má zastúpenie v Toronte. V roku 2018 otvorila svoje zastúpenie v Toronte spoločnosť Syic. V roku 2023 kúpila slovenská skupina Heneken fabriku na recykláciu horčíka v kanadskom Montreale. Výrobný závod MTR – Magnesium Technologies Recycles – recykluje horčíkový šrot zo zlievarní.

- Ministerka zahraničného obchodu (neskôr ministerka zahraničných vecí) Chrystia Freelandová sa stretla v septembri 2016 v Bratislave so slovenským ministrom hospodárstva Petrom Žigom. Foto: archív Veľvyslanectva Kanady v Bratislave →
- Minister of International Trade (subsequently Minister of Foreign Affairs) Chrystia Freeland met with Slovak Minister of Economy Peter Žiga, Bratislava, September 2016. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Events Organized Between Slovakia and Canada

Economic diplomacy is a crucial part of the Slovak Embassy's activities in Canada. Besides individual events, joint presentations in the V4 format have proven successful. In November 2018, during Slovakia's presidency of the V4, the Slovak Embassy, in cooperation with SARIO, organized a seminar titled "Partnership for Innovation." Slovak companies ESET and NG Aviation participated.

The Slovak Embassy continued in 2019 to present the potential of the Slovak innovative ecosystem, including ensuring Slovakia's participation in the fastest-growing technology conference in North America—Collision 2019 in Toronto.

In 2022, based on the initiative of the Slovak Embassy, more than 30 Slovak startups and technology companies were contacted to participate and present at the Collision 2022 technology conference. Slovak software company Sudolabs, based in Košice, successfully participated.

In May 2023, as part of Slovakia's V4 presidency activities, the Slovak Embassy, in cooperation with the Canadian Space Agency, organized a presentation of the space industry of the V4 countries and cooperation opportunities with Canada. The presentation took place at the agency's premises near Montreal. The Canadian Embassy in Slovakia has been actively supporting economic and commercial interactions over the past five years, providing essential services to Canadian companies in the Slovak market. The Embassy's trade program engages with Slovak authorities and the business community to promote business opportunities, leveraging the CETA agreement, which has significantly increased bilateral commerce, highlighted by high-level advocacy activities organized by the Embassy, culminating in Slovakia's ratification of CETA at the end of 2019.

The Embassy has also promoted Canadian education and business opportunities through various initiatives. For instance, in 2019 it supported the "Study, Work and Live in Canada" Road Show in Slovak cities and participated repeatedly in local study fairs to promote studying in Canada. Additionally, the Embassy has increased the promotion of Cleantech business opportunities over the past five years through a two-pronged approach: raising awareness among decision-makers about Canadian capabilities and conducting specific technical outreach to targeted groups, including companies in waste management, hydrogen, energy, and water and wastewater sectors. Given Canada's position as a top-tier nuclear energy country, Ambassador Cruz has

Podujatia realizované medzi Slovenskom a Kanadou

Ekonomická diplomacia je dôležitou súčasťou činnosti slovenského veľvyslanectva v Kanade. Okrem samostatných podujatí sa osvedčili spoločné prezentácie vo formáte V4. Slovenské veľvyslanectvo takto v spolupráci so SARIO-m zorganizovalo v novembri 2018 v rámci predsedníctva SR vo V4 seminár *Partnerstvo pre inovácie/Partnership for innovation*. Zúčastnili sa na ňom aj slovenské firmy ESET a NG Aviation.

Veľvyslanectvo SR v roku 2019 pokračovalo v prezentácii potenciálu slovenského inovatívneho ekosystému vrátane zaistenia slovenskej účasti na najrýchlejšie rastúcej technologickej konferencii v Severnej Amerike – *Collision 2019* v Toronte.

V roku 2022 bolo na základe iniciatívy slovenského veľvyslanectva oslovených viac ako 30 slovenských startupov a technologických spoločností, ktoré mali možnosť zúčastniť sa a odprezentovať na technologickej konferencii *Collision 2022*. Podarilo sa zabezpečiť účasť slovenskej softvérovej spoločnosti Sudolabs so sídlom v Košiciach.

V máji 2023 v rámci aktivít predsedníctva SR vo V4 slovenské veľvyslanectvo zorganizovalo v spolupráci s Kanadskou vesmírnou agentúrou prezentáciu vesmírneho priemyslu krajín V4 a možnosti na kooperáciu s Kanadou. Prezentácia sa konala priamo v priestoroch agentúry, ktorá sídli nedaleko Montrealu.

Kanadské veľvyslanectvo na Slovensku aktívne podporuje ekonomické a obchodné interakcie a poskytuje kanadským spoločnostiam na slovenskom trhu základné služby. Obchodný program veľvyslanectva sa zapája do spolupráce so slovenskými úradmi a podnikateľskou komunitou s cieľom propagovať obchodné príležitosti, pričom využíva dohodu CETA, ktorá výrazne zvýšila bilaterálny obchod, zvýraznený aktivitami na vysokej úrovni organizovanými veľvyslanectvom, ktoré vyvrcholili ratifikáciou CETA zo strany Slovenska na konci roku 2019.

Veľvyslanectvo tiež napomáha e-vzdelávanie v Kanade a ďalšie obchodné príležitosti prostredníctvom rôznych iniciatív. Napríklad v roku 2019 podporilo v slovenských mestách Road Show *Študuj, pracuj a ži v Kanade* a opakovane sa zúčastnilo na miestnych študijných veľtrhoch na podporu štúdia v Kanade. Veľvyslanectvo okrem toho za posledných päť rokov zvýšilo propagáciu obchodných príležitostí v oblasti Cleantech prostredníctvom dvojakého prístupu: zvyšovaním povedomia o kanadských kapacitách medzi tými, čo rozhodujú

also engaged with government and Slovak nuclear energy industry executives from JAVYS, JESS, and Slovenské elektrárne to explore possibilities for further Canadian-Slovak cooperation in the sector, including potential for small modular reactors (SMRs), aligning with both countries' interest in advancing clean energy production.

With strong support from the embassy, innovative Canadian technologies are entering the Slovak market to address challenges in the green transition of the Slovak economy, particularly in waste-to-energy, waste-to-biofuels, hydrogen, and energy efficiency. In waste-to-energy, Veolia Energia Slovakia, a. s. has selected Nexterra Systems Corp. from Vancouver to supply waste gasification technology for producing electricity or hydrogen. For waste-to-biofuels, the Slovak biofuels producer Envien Group is preparing a project to convert municipal waste into bioethanol using waste gasification technology from Montreal-based Enerkem. In the hydrogen sector, Mobility & Innovation Production (MIP) in Slovakia has launched a prototype hydrogen-powered bus, utilizing hydrogen fuel cell units made by LOOP Energy Inc. from Burnaby, British Columbia. Additionally, Vancouver's Ballard Power Systems is supplying hydrogen fuel cells to the Slovak company Rošero-P for their hydrogen-powered buses. In energy efficiency, Corinex Corp. from Vancouver and Slovakia-based Corinex Communications are collaborating to enable decarbonization through optimized and self-regulating electric energy systems. Furthermore, the embassy promotes diversity, equity, and inclusion (DEI) in the business sector. In November 2022, the embassy officially joined the Diversity Charter Slovakia initiative run by Pontis Foundation. Signatories of this initiative aim to contribute to quality interpersonal work relationships to create a culture of mutual respect, trust, and inclusion, and are committed to integrating the principles of diversity and inclusion into their business strategies and their decision-making processes on all management levels of their organizations. The embassy also supported the participation of Slovak businesses in Canada's first-ever LGBTQ+ Chamber of Commerce (CGLCC) trade mission to Vienna in March 2023 which provided a unique opportunity to learn about supplier diversity and access a network of certified Canadian LGBTQ+ businesses.

Active promotion of DEI and inclusive growth in the business sector by the embassy inspired a new initiative led by the Kosice Regional Chamber of Commerce and Industry (SOPK) called *The Role of Women in the 21st Century*, which aims to create a reinvigorated community in eastern Slovakia around women's empowerment and equality, especially in the business arena. The SOPK launched the initiative on May 30, 2024 at an event in Kosice attended

(decision-makers), a oslovaním cieľových skupín vrátane spoločností v sektore odpadového hospodárstva, vodíka, energetiky, vody a odpadových vôd.

Vzhľadom na pozíciu Kanady ako krajiny s najvyššou úrovňou jadrovej energetiky sa veľvyslankyňa Cruzová tiež spojila s vládnymi a slovenskými predstaviteľmi jadrovej energetiky zo spoločností JAVYS, JESS a Slovenských elektrární, aby preskúmali možnosti ďalšej kanadsko-slovenskej spolupráce v tomto sektore vrátane potenciálu malých modulárnych reaktorov (SMR), čo je v súlade so záujmom oboch krajín napredovať vo výrobe čistej energie.

So silnou podporou veľvyslanectva vstupujú na slovenský trh inovatívne kanadské technológie s cieľom riešiť výzvy v rámci zelenej transformácie slovenskej ekonomiky, a to najmä v oblasti energetiky odpadu, biopalív, vodíka a energetickej efektívnosti. V energetike odpadu Veolia Energia Slovakia, a. s., si vybraла Nexterra Systems Corp. z Vancouveru, aby dodala technológiu splyňovania odpadu na výrobu elektriny alebo vodíka. Pre spracovanie odpadu na biopalivá pripravuje slovenský výrobca biopalív Envien Group projekt premeny komunálneho odpadu na bioetanol technológiou splyňovania odpadu z montrealskej spoločnosti Enerkem. V sektore vodíka spoločnosť Mobility & Innovation Production (MIP) na Slovensku uviedla na trh prototyp autobusu na vodíkový pohon využívajúci jednotky s vodíkovými palivovými článkami od LOOP Energy Inc. z Burnaby v Britskej Kolumbii. Vancouverská spoločnosť Ballard Power Systems navyše dodáva vodíkové palivové články slovenskej spoločnosti Rošero-P, s. r. o., pre jej vodíkom poháňané autobusy. V oblasti energetickej účinnosti Corinex Corp. z Vancouveru a Corinex Communications a. s. so sídlom na Slovensku spolupracujú s cieľom umožniť dekarbonizáciu prostredníctvom optimalizovaných a samoregulačných systémov elektrickej energie.

Veľvyslanectvo okrem toho podporuje diverzitu, rovnosť a inkluziu (DEI) v podnikateľskom sektore. V novembri 2022 sa oficiálne pripojilo k iniciatíve *Charta diverzity Slovensko*, ktorú zastrešuje Nadácia Pontis. Signatári tejto iniciatívy, ktoréj zámerom je prispieť ku kvalitným medziľudským pracovným vzťahom s cieľom vytvoriť kultúru vzájomného rešpektu, dôvery a inkluzie, sa zaväzujú k integrácii princípov rozmanitosti a začlenenia do svojich obchodných stratégii a rozhodovacích procesov na všetkých úrovniach riadenia svojich organizácií. Veľvyslanectvo tiež podporilo účasť slovenských podnikateľov na historicky prvej obchodnej misii kanadskej LGBTQ+ obchodnej komory (CGLCC) vo Viedni v marci 2023, ktorá poskytla jedinečnú príležitosť dozvedieť sa o rozmanitosti dodávateľov a získať prístup k sieti certifikovaných kanadských LGBTQ+ firiem.

by dozens of women from the spheres of business, academia, and civil society, as well as by several of the Bratislava-based women ambassadors. Ambassador Cruz opened the conference as the keynote speaker.

Business Mission Accompanying the Slovak President to Canada

From January 29 to February 1, 2024, a business and trade mission accompanied Slovak President Zuzana Čaputová during her visit to Canada. The delegation of over 100 members included representatives from 31 entities—private companies, the Slovak Investment and Trade Development Agency (SARIO), Eximbanka, the Ministry of Economy, as well as Slovak-Canadian entrepreneurs operating in Canada, who had the opportunity to establish new partnerships with Canadian firms and entrepreneurs.

The mission's program began in Ottawa, where the delegation was received at Global Affairs Canada by the Director General for Export Sectors and High-Intensity Services, Jordan Reeves. Besides presenting investment and trade conditions in Canada, the delegation was also introduced to the country's startup ecosystem.

In the afternoon, the delegation moved to the EU Delegation in Canada (EU DEL), where practical implications of the CETA agreement were discussed. Subsequently, a Slovak partner from the Canadian law firm Allan Snelling LLP provided detailed information on the conditions for establishing a business entity in Canada.

On Wednesday, January 31, the entire delegation flew to Toronto, where a business forum was held at the Ontario Investment and Trade Centre. The forum was opened by President Čaputová and Ontario's Minister of Small Business Hon. Nina Tangri.

Aktívna podpora DEI a inkluzívneho rastu v podnikateľskom sektore zo strany veľvyslanectva inšpirovala novú iniciatívu pod vedením Regionálnej obchodnej a priemyselnej komory Košice (SOPK) s názvom *Úloha žien v 21. storočí*, ktorej cieľom je vytvoriť oživenú komunitu na východe Slovenska vďaka posilneniu postavenia a rovnosti žien najmä v podnikateľskej sfére. SOPK odštartovala iniciatívu 30. mája 2024 na podujatí v Košiciach, na ktorom sa zúčastnili desiatky žien z podnikateľskej, akademickej a občianskej sféry, ako aj viaceré bratislavské ambasádorky. Veľvyslankyňa Cruzová otvorila konferenciu ako hlavná rečníčka.

Podnikateľská misia sprevádzajúca prezidentku SR do Kanady

V dňoch od 29. januára do 1. februára 2024 sa uskutočnila podnikateľská a obchodná misia sprevádzajúca prezidentku SR Zuzanu Čaputovú počas jej cesty do Kanady. Vyše 100-člennú delegáciu tvorili zástupcovia 31 subjektov – súkromných firiem, agentúry SARIO, Eximbanky, MH SR, ako aj slovensko-kanadskí podnikatelia pôsobiaci v Kanade, ktorí mali možnosť nadviazať nové partnerstvá s kanadskými firmami a podnikateľmi.

Program misie sa začal v Ottawe, kde delegáciu prijal na Ministerstve zahraničných vecí Kanady (Global Affairs Canada) generálny riaditeľ pre vývozné odvetvia a služby vysokej intenzity Jordan Reeves. Okrem prezentácie investičných a obchodných podmienok Kanady sa delegácií predstavil aj ekosystém startupov v krajinе.

Popoludní sa delegácia presunula do Zastúpenia EÚ v Kanade (EU DEL), kde sa diskutovalo o praktických implikáciách dohody CETA. Následne slovenský partner z kanadskej právnickej kancelárie Allan Snelling LLP poskytol podrobnejšie informácie o podmienkach založenia podnikateľského subjektu v Kanade.

V stredu 31. januára odletela celá delegácia do Toronto, kde sa v Ontario Investment and Trade Centre konalo podnikateľské fórum. Fórum otvorila prezidentka SR Zuzana Čaputová a za kanadskú stranu ministerka pre malé podnikanie Nina Tangriová.

Numerous exhibitions of Slovak-Canadian artists have taken place at the Slovak Embassy in Ottawa, such as those of artists Mikuláš Kravjanský (May 2011), Andrea Dankaninová and fashion designer Jana Hanelová (September 2011), Emil Purgiňa (November 2013), ceramicist Zuzana Kunstadt (March 2014), artist Edo Ambróz and jeweler Andrea Kolpaská (April 2014), artist Esther Bryan (April 2014), and artist Juri Janovčík from Calgary (March 2019).

Significant events included the presentations of books by historian Marián Mark Stolárik, "The Prague Spring and the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia 1968: Forty Years Later" (October 2010) and "Where is my Home?" (November 2012).

Ambassador Kollár opened a presentation by the Toronto Slovak Theatre as part of the "Portraits of Successful Slovaks" cycle, dedicated to the life and work of photographer Yuri Dojc (May 2013), a concert by the Bratislava Boys Choir in Ottawa (September 2013), and an exhibition of photographs by Yuri Dojc, "Love Song to Slovakia," in the Ottawa City Hall (November 2013).

Key cultural-presentation events in 2016 included an exhibition by Slovak photographer and traveler Filip Kulisev at the premises of Global Affairs Canada (June); an exhibition of visual arts and ceramics by Canadian artists

V priestoroch slovenskej ambasády v Ottawe sa uskutočnili početné výstavy slovensko-kanadských umelcov, napríklad výtvarníkov Mikuláša Kravjanského (máj 2011), Andrey Dankaninovej a módnej návrhárky Jany Hanelovej (september 2011), Emila Purgiňa (november 2013), keramikárky Zuzany Kunstadt (marec 2014), výtvarníka Eda Ambróza a šperkárky Andrey Kolpaskej (apríl 2014), výtvarníčky Esther Bryanovej (apríl 2014) a výtvarníka Juriho Janovčíka z Calgary (marec 2019).

Medzi významné podujatia patrili prezentácie kníh historika Mariána Marka Stolárika *The Prague Spring and the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia 1968: Forty Years Later* (október 2010) a *Where is my Home?* (november 2012).

Veľvyslanec Kollár otvoril prezentáciu Torontského slovenského divadla v rámci cyklu *Portréty úspešných Slovákov* venovanú životu a dielu fotografa Yurija Dojča (máj 2013), koncert Bratislavského chlapčenského zboru v Ottawе (september 2013) a výstavu fotografií Yurija Dojča *Love Song to Slovakia* v hale Mestského úradu v Ottawе (november 2013).

Medzi hlavné kultúrno-prezentačné podujatia za rok 2016 môžeme zaradiť výstavu slovenského fotografa a cestovateľa Filipa Kuliseva v priestoroch MZV Kanady (jún), výstavu výtvarných diel a keramiky kanadských umelkýň so slovenským pôvodom Dariny Boldižárovej a Zuzany Kunstadt (marec; december), literárne turné spisovateľky Petry Nagyovej-Džerengovej v Ottawе, Toronte a Calgary (október) a prezentáciu Múzea holokaustu na pôde veľvyslanectva SR (september).

V roku 2017 to boli koncerty známeho slovenského hudobníka Pavla Hammeľa v Ottawе a Toronte (máj), výstava kanadskej umelkyne slovenského pôvodu Esther Bryanovej *Quilt of Belonging* na pôde ottawskej radnice (jún) a premietanie filmu *Učiteľka* vo viacerých kanadských mestách v rámci 32. ročníka Filmového festivalu Európskej únie (november).

Pri príležitosti osláv 150. výročia založenia Kanady pripravilo slovenské veľvyslanectvo 1. októbra 2017 mimoriadne úspešné prezentačné podujatie s názvom *Slovenský deň*, ktoré bolo najväčším svojho druhu v Kanade od vzniku samostatnej SR. Celodenná návštěvnosť podujatia dosiahla úroveň viac ako šesťtisíc ľudí. *Slovenský deň*, jeden zo 47 podobných tematických dní v rámci projektu *Ottawa Welcomes The World*, predstavil Slovensko ako modernú krajinu s dôrazom na turizmus, šport, kultúru, investície a inovácie.

of Slovak origin Darina Boldižárová and Zuzana Kunstadt (March, December); a literary tour by writer Petra Nagyová-Džerengová in Ottawa, Toronto, and Calgary (October); and a presentation of the Holocaust Museum at the premises of the Slovak embassy (September).

In 2017, these included concerts by renowned Slovak musician Pavol Hammel in Ottawa and Toronto (May); an exhibition by Canadian artist of Slovak origin Esther Bryan, „Quilt of Belonging,” at Ottawa City Hall (June); and screenings of the film „The Teacher“ in several Canadian cities as part of the 32nd European Union Film Festival (November).

To celebrate Canada’s 150th anniversary, the Slovak Embassy organized a highly successful presentation event called „Slovak Day“ on October 1, 2017. It was the largest of its kind in Canada since the establishment of the independent Slovak Republic. The all-day attendance reached more than six thousand people. Slovak Day, one of 47 similar thematic days within the Ottawa Welcomes The World project, showcased Slovakia as a modern country, emphasizing tourism, sports, culture, investment, and innovation.

In May 2018, the Ottawa City Hall hosted the vernissage of „Party in the 21st Century,“ a project by Slovak photographers Zuzana Sénášiová and Ľubomír Sabo, artist Sarah I. Avni, and ethnologist Katarína Chabrečeková.

In October 2018, ambassadors Vít Koziak of Slovakia and Pavel Hrnčíř of the Czech Republic organized a large reception for expatriates with Canadian guests and the diplomatic corps to jointly commemorate the 100th anniversary of the founding of Czechoslovakia. To highlight the unique relationship between the two nations, the embassies also organized presentations by Slovak historian Professor Marína Zavacká and University of Toronto Professor Veronika Ambros at Carleton University.

To commemorate the 30th anniversary of the fall of communism and the Velvet Revolution, the Slovak Embassy, in cooperation with the General Consulates of the Czech Republic, Poland, and Hungary, held a gala concert titled „Freedom Reborn“ in St. Andrew’s Church in Toronto in October 2019.

On the occasion of Canadian Thanksgiving in October 2019, the winners of the popular Slovak competition „Land Sings“—the Urpín folklore ensemble from Banská Bystrica and Matej Repáň from Terchová—performed. In 2019, the Slovak Embassy hosted an exhibition by Slovak Roma artist Miloš Rác in its premises.

- Kanadský vyslanec CETA Pierre Pettigrew (4. sprava) otvoril počas svojej návštavy Slovenska výstavu *Kanada: Deň 1*. Na snímke s ním stojí – veľvyslanec Mark Bailey (3. zľava), Caroline Charette, riaditeľka sekretariátu CETA, a tím Kancelárie kanadského veľvyslanectva v Bratislave: obchodný radca Milan Haruštiak (1. zľava), office manažérka Magdaléna Čerňanská (4. zľava), chargé d’affaires John von Kaufmann (3. sprava), konzulárna asistentka Ľubica Koniarová (2. sprava) a Dušan Pastorek, politické otázky a verejná diplomacia (1. sprava), Bratislava 28. február 2017. Foto: archív Veľvyslanectva Kanady v Bratislave →

- Canada’s CETA Envoy Pierre Pettigrew (4th from right) during his visit to Slovakia opened the exhibit “Canada: Day 1”. Pictured with him are Ambassador Mark Bailey (3rd from left), Caroline Charette, Director of the CETA Secretariat (2nd from left), and the team of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava: Trade Commissioner Milan Haruštiak (1st from left), Office Manager Magdaléna Čerňanská (4th from left), Chargé d’affaires John von Kaufmann (3rd from right), Consular Assistant Ľubica Koniarová (2nd from right), and Political and Public Diplomacy Officer Dušan Pastorek (1st from right), Bratislava, 28 February 2017. Photo: archive of the Office of the Embassy of Canada in Bratislava

Na pôde ottawskej radnice sa v máji 2018 uskutočnila vernisáž *Party v 21. storočí*. Išlo o projekt dvojice slovenských fotografov Zuzany Sénášiovej a Ľubomíra Sabu, umeleckej maliarky Sarah I. Avni a etnologičky Kataríny Chabrečekovej.

V októbri 2018 veľvyslanec Vít Koziak a český veľvyslanec Pavel Hrnčíř zorganizovali veľkú krajanskú recepciu za účasti kanadských hostí a diplomatického zboru, ktorou si spoločne pripomenuli 100. výročie založenia Československa.

Slovak films regularly participated in the European Union Film Festivals in Canada. At its 34th edition in 2019, on the 30th anniversary of the Velvet Revolution, the Slovak film „Freedom Under Load“ by Pavol Barabáš was presented to Canadian audiences in Ottawa.

The COVID-19 pandemic initially required focusing almost exclusively on consular assistance to Slovak citizens, including repatriations and information about the changing complex rules. Presentations of Slovakia moved to virtual forms on social networks.

Due to the inability to organize the traditional state reception on the Slovak Constitution Day on September 1, 2020, the online addresses of Ambassador Koziak and the chair of the Canada-Slovakia Parliamentary Friendship Group, Michelle Rempel Garner, along with the subsequent cultural program, were broadcast on Facebook. At the initiative of Ambassador Koziak, a virtual program titled #ProudToBeSlovak was launched, consisting of photo and video greetings from expatriates across Canada. The online form of the Constitution Day celebration continued in 2021. During this holiday, the ambassador regularly honored the volunteer work of expatriates.

Cultural presentations during this period carried the slogan and hashtag „Together We Can Do It Easier with Culture.“ Successful events organized by the Slovak Embassy included the project „Canada Reads Hviezdoslav“ in collaboration with the Anton Habovštiak Orava Library in Dolný Kubín in November 2021, marking the 100th anniversary of the death of Pavol Országh Hviezdoslav.

The Slovak Embassy, in cooperation with the University of Ottawa and the Department of Slovak History and Culture, organized two webinars during the pandemic, dedicated to Slovak personalities: on the 140th anniversary of the birth of General Milan Rastislav Štefánik, historian Michal Kšiňan from the Slovak Academy of Sciences gave a lecture (October 2020), and on the 100th anniversary of the birth of Alexander Dubček, historian Peter Jašek from the National Memory Institute gave a presentation (December 2021).

During the Year of Slovak Design 2021, the Slovak Embassy in Ottawa, in cooperation with the Slovak Design Center, regularly presented the best works of Slovak design on its Facebook page.

Ambassador Koziak organized the first virtual meeting of representatives of Slovak weekend schools in Canada in August 2021, along with a competition

K unikátnemu vzťahu oboch národov velvyslanectvá zároveň zorganizovali na Carletonskej univerzite prezentácie slovenskej historičky profesorky Maríny Zavackej a profesorky Torontskej univerzity Veroniky Ambros.

30. výročie pádu komunizmu a Nežnej revolúcie si v októbri 2019 veľvyslanectvo SR v spolupráci s generálnymi konzulátmi Česka, Poľska a Maďarska pripomienulo galakoncertom pod názvom *Freedom Reborn* v Kostole svätého Andreja v Toronte.

Pri príležitosti kanadského Dňa vdakyzdania v októbri 2019 sa uskutočnilo vystúpenie víťazov populárnej slovenskej súťaže *Zem spieva* - folklórneho súboru Urpín z Banskej Bystrice a Mateja Repána z Terchovej. Veľvyslanectvo SR usporiadalo v roku 2019 vo svojich priestoroch výstavu rómskeho výtvarníka zo Slovenska Miloša Ráca.

Pravidelnú formu nadobudla účasť slovenských filmov na Filmových festiváloch EÚ v Kanade. Na jeho 34. ročníku v roku 2019 sa v deň 30. výročia Nežnej revolúcie kanadským divákom v Ottawe predstavil film Pavla Barabáša *Sloboda pod nákladom*.

Obdobie pandémie ochorenia COVID-19 si v úvode vyžiadalo venovať sa prakticky iba konzulárnej pomoci slovenským občanom vrátane repatriácií a informovaniu o meniacich sa komplikovaných pravidlach. Prezentácia Slovenska sa prenesla do virtuálnej formy na sociálne siete.

Pri príležitosti Dňa Ústavy SR 1. septembra 2020 už nebolo možné zorganizovať tradičnú štátnu recepciu. Online príhovory velvyslanca Koziaka a predsedníčky Kanadsko-slovenskej parlamentnej skupiny priateľstva Michelle Rempelovej Garnerovej, ako aj následný kultúrny program boli na sociálnej sieti Facebook. Z iniciatívy velvyslanca Koziaka sa spustil virtuálny program pod názvom #ProudToBeSlovak, ktorý sa skladal z foto a video pozdravov krajanov z celej Kanady. Online forma oslav Dňa ústavy sa uskutočnila aj v roku 2021. Počas tohto sviatku velvyslanec pravidelne oceňoval dobrovoľníku prácu krajanov.

Kultúrne prezentácie sa v tomto období niesli pod sloganom a hashtagom *Spolu to zvládneme s kultúrou ľahšie*. Medzi úspešné podujatia slovenského veľvyslanectva sa zaradil napríklad projekt *Kanada číta Hviezdoslava* v spolupráci s Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v novembri 2021 pri príležitosti 100. výročia úmrtia Pavla Országha Hviezdoslava.

for their students on the 140th anniversary of the birth of M. R. Štefánik. These educational centers got to know each other and began actively cooperating.

In May 2022, the EU Book Club held a discussion with Slovak writer Jana Juráňová about her memoir conversation „My Seven Lives“ with renowned journalist, editor, translator, and publicist Agneša Kalinová.

After the easing of pandemic restrictions in mid-2022, the Slovak Embassy returned to standard presentations of Slovakia. For the 30th anniversary of the Slovak Constitution, the Slovak flag flew in front of the Ontario provincial parliament for the first time on September 1, 2022. Ambassador Koziak, along

- Pri príležitosti štátneho sviatku Dňa Ústavy Slovenskej republiky sa z iniciatívy veľvyslanectva SR v Kanade, po prvýkrát rozozierali v kanadskom Ontáriu vo farbách slovenskej trikolóry Niagarské vodopády, 1. september 2021. Foto: Vít Koziak
←
- *On the national holiday Constitution Day of the Slovak Republic, on the initiative of the Slovak Embassy in Ottawa, Niagara Falls lit up for the first time in Ontario, Canada, in the colors of the Slovak tricolor, 1 September 2021. Photo: Vít Koziak*

Veľvyslanectvo SR v spolupráci s Ottawskou univerzitou a Katedrou slovenských dejín a kultúry usporiadalo v čase pandémie dva webináre venované slovenským osobnostiam: pri príležitosti 140. výročia narodenia generála Milana Rastislava Štefánika vystúpil historik zo SAV Michal Kšíňan (október 2020) a pri príležitosti 100. výročia narodenia Alexandra Dubčeka mal prednášku historik z Ústavu pamäti národa Peter Jašek (december 2021).

Počas Roku slovenského dizajnu 2021 Veľvyslanectvo SR v Ottave v spolupráci so Slovenským centrom dizajnu na svojej facebookovej stránke pravidelne prezentovalo najlepšie diela slovenského dizajnu.

Veľvyslanec Koziak zorganizoval v auguste 2021 prvé virtuálne stretnutie zástupcov slovenských víkendových škol v Kanade a zároveň i súťaž ich žiakov k 140. výročiu narodenia M. R. Štefánika. Tieto vzdelávacie centrá sa takto navzájom spoznali a začali aktívne spolupracovať.

V máji 2022 sa v rámci Knižného klubu EÚ konala diskusia so slovenskou spisovateľkou Janou Juráňovou o jej memoárovom rozhovore pod názvom *Mojich 7 životov* so známou novinárkou, redaktorkou, prekladateľkou a publicistkou Agnešou Kalinovou.

Po uvoľnení pandemických obmedzení v polovici roka 2022 sa slovenské veľvyslanectvo vrátilo k štandardnej prezentácii SR. K 30. výročiu Ústavy SR zaviala slovenská vlajka 1. septembra 2022 po prvýkrát pred parlamentom provincie Ontário. Vztyčili ju veľvyslanec Koziak spolu s významnou krajanou Helen Romanovou-Barberovou za prítomnosti predsedu a poslancov parlamentu provincie vrátane poslankyne slovenského pôvodu Natálie Kusendovej. Oslavy vyvrcholili vysvetlením Niagarských vodopádov vo farbách slovenskej vlajky. (Prvýkrát došlo k takému vysvetleniu z iniciatívy veľvyslanca SR už 1. septembra 2021 a tento moment zvečnili kanadsko-slovenský fotograf Paul Stacho i veľvyslanec Vít Koziak. Pamätná fotografia zdobí priestory Veľvyslanectva SR v Ottawe.)

Úplné skončenie cestovateľských pandemických obmedzení v Kanade k 1. októbru 2022 uvoľnilo veľvyslanectvu cestu k viackrát odloženému vystúpeniu Slovenského divadla tanca s moderným baletom *Carmen* v choreografii jeho riaditeľa Jána Ďurovčíka v novembri 2022 v Gatineau pri Ottawе a v Toronte. Stretlo sa s mimoriadnym úspechom a informovali o ňom aj kanadské médiá. V auguste 2023 pricestovala do Ottawy veľvyslankyňa Viera Grigová a 25. septembra odovzdala do rúk generálnej guvernérky Kanady Mary Simonovej poverovacie listiny. Pár dní po slávnostnom ceremoniáli usporiadala dve re-

with prominent expatriate Helen Romanová-Barber, raised it in the presence of the Speaker and members of the provincial parliament, including a Member of the Provincial Parliament of Slovak origin, Ms. Natália Kusendová. The celebrations culminated with the illumination of Niagara Falls in the colors of the Slovak flag. This illumination first occurred on the initiative of Ambassador Koziak on September 1, 2021, and this moment was captured by Slovak-Canadian photographer Paul Stacho and Ambassador Koziak. The commemorative photograph adorns the premises of the Slovak Embassy in Ottawa. The complete lifting of travel restrictions in Canada on October 1, 2022, paved the way for the long-delayed performances of the Slovak Dance Theatre with the modern ballet „Carmen“ choreographed by its director Ján Ďurovčík in November 2022 in Gatineau near Ottawa and Toronto. The performances met with great success and were reported on by Canadian media.

Ambassador Viera Grigová arrived in Ottawa in August 2023 and presented her credentials to Governor General Mary Simon on September 25. A few days after the ceremonial event, she hosted two receptions on the Slovak national holidays—Constitution Day and the 79th anniversary of the Slovak National Uprising—during which the exhibition „Mission Slovakia“ was presented to mark the 30th anniversary of the Slovak Republic's establishment. Before that, on September 1, Niagara Falls were again illuminated in the colors of the Slovak tricolor, and the embassy, in cooperation with the Center for Traditional Folk Culture (CTLK), the professional base of SLUK (the Slovak Folk Art Collective), provided a virtual concert—a recording of SLUK's performance at the UNESCO headquarters in Paris.

On October 11, 2023, the Slovak Cultural Autumn in Canada began in Ottawa with a discussion with Janet Livingston, the translator of the novel „The Fifth Boat“ by Slovak author Monika Kompaníková. The literary evening was organized by the Slovak Embassy in cooperation with the Ottawa Public Library and the Network of European Union National Institutes for Culture (EUNIC).

The Slovak Cultural Autumn in Canada culminated with performances by the Vranovčan folklore ensemble in Toronto and Ottawa. On October 14, 2023, Vranovčan entertained 500 Slovak expatriates and friends of Slovak folklore in Mississauga near Toronto. As part of this event, a “dance school” was broadcast live online for other interested parties in Canada. Subsequently, on October 20, more than 400 visitors enjoyed a gala performance in the Grand Hall of the Canadian Museum of Civilization in Gatineau near Ottawa. During the two-hour program, on the occasion of the 30th anniversary of the Slovak Republic's establishment, expatriates, Canadian guests, and representatives

- Recepcia k štátному sviatku SR. Na foto zľava: poslankyňa Michelle Rempelová Garnerová, predsedníčka Kanadsko-slovenskej skupiny priateľstva; veľvyslankyňa Viera Grigová; poslankyňa Carol Hughes, podpredsedníčka Dolnej snemovne; poslanec Robert Oiphant, parlamentný tajomník ministra zahraničných vecí, Ottawa 27. september 2023. Foto: archív Veľvyslanectva SR v Ottawе

- *Slovak National Day Reception.
In the photo from the left: Michelle Rempel Garner, M.P., Chair of the Canada-Slovakia Friendship Group; Ambassador Viera Grigová; Carol Hughes, M.P., Deputy Speaker of the House of Commons; Robert Oiphant, M.P., Parliamentary Secretary to the Minister of Foreign Affairs, Ottawa, 27 September 2023. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa*

cepcie k štátnym sviatkom SR – Dňu Ústavy a 79. výročiu Slovenského národného povstania, počas ktorých bola prezentovaná aj výstava *Misia Slovensko* k 30. výročiu vzniku Slovenskej republiky. Ešte predtým 1. septembra boli Niagarské vodopády už tradične vysvetlené vo farbách slovenskej trikolóry a veľvyslanectvo v spolupráci s Centrom pre tradičnú ľudovú kultúru (CTLK), odborným pracoviskom SLUK-u, sprostredkovalo v tento sviatočný deň virtuálny koncert – záznam z vystúpenia SLUK-u v organizácii UNESCO v Paríži.

Dňa 11. októbra 2023 sa začala v Ottawe *Slovenská kultúrna jeseň v Kanade* diskusiou so Janet Livingstonovou, prekladateľkou románu *Piata loď* slovenskej autorky Moniky Kompaníkovej. Literárny večer pod hlavičkou Knižného klubu EÚ usporiadalo veľvyslanectvo SR v spolupráci s organizáciami Ottawa Public Library a The Network of European Union National Institutes for Culture (EUNIC).

Slovenská kultúrna jeseň v Kanade vyvrcholila vystúpeniami folklórneho súboru Vranovčan v Toronte a Ottawe. Dňa 14. októbra 2023 Vranovčan roztačoval 500 slovenských krajanov a priateľov slovenského folklóru v Mississauga

of the diplomatic corps watched a short film about the beauty of Slovakia and its traditional culture and admired the songs and dances performed by the Vranovčan ensemble. They also had the opportunity to learn more about Slovakia from two exhibitions installed in the theater foyer. These were the „Mission Slovakia“ exhibition and a separate exhibition prepared in cooperation with the CTLK, presenting nine Slovak elements inscribed in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. The exhibition complemented the successful performance of the Vranovčan ensemble.

On October 24, 2023, the Slovak Embassy presented traditional Slovak gastronomy and popular Slovak beverages at the „Y Embassy Chef Showcase“ charity presentation event organized by the YMCA association in Ottawa.

The Slovak Cultural Autumn also presented several Slovak films. At the Calgary European Film Fest 2023, Slovakia was represented by the film „Piargy“ directed by Ivo Trajkov. At the 38th European Union Film Festival in Ottawa, Toronto, and Vancouver, Slovakia presented the film „Censor“ directed by Peter Kerekes. As part of the Montreal International Documentary Film Festival, director Viera Čakányová was welcomed at a discussion titled „Documentary Film in the Digital Age“ on November 21. Her film „Notes from the Eremocene“ was included in the competition.

The series of cultural and presentation events in 2023 concluded with a pre-Christmas day of Slovak culture and traditions titled „Taste of Slovakia.“ The event took place in two parts – a lunchtime presentation in collaboration with the International Club of Ottawa and an evening session dedicated mainly to expatriates and Canadian partners with whom the embassy has long cooperated. During the event, the work of Slovak-Canadian artist Zuzana Kunstadt living in Ottawa was presented, and chef Mário Sládek demonstrated the preparation of Christmas gingerbread.

On April 25, 2024, the Slovak Embassy, in cooperation with the Friends of National Arts Center Orchestra, organized a classical music concert featuring two compositions by Eugen Suchoň. The Canadian audience had the opportunity to get acquainted with the works of this significant Slovak composer and learn more about his life and work. The sheet music was provided by the composer's grandson, Richard Štilicha, who lives in Toronto.

The Canadian Embassy conducted several public diplomacy activities during this period. In 2012, the embassy ceased publishing the periodical „Kanadská mozaika“ (first published in 2004) and transitioned to public communication

pri Toronte. V rámci tohto podujatia sa uskutočnila „tanečná škola“ prenášaná naživo online aj pre ostatných záujemcov v Kanade. Následne 20. októbra si viac ako 400 návštěvníkov prišlo vychutnať slavnostné vystúpenie do Veľkej sály Kanadského múzea civilizácie v Gatineau pri Ottawe. Počas dvojhodinového programu pri príležitosti 30. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky si krajania, kanadskí hostia a zástupcovia diplomatického zboru po príhovore veľvyslankyne Grigovej pozreli krátke film o krásach Slovenska a jeho tradičnej kultúre a obdivovali piesne a tance v podaní súboru Vranovčan. Mali tiež možnosť dozvedieť sa o Slovensku viac z dvoch výstav nainštalovaných vo foyeri divadla. Išlo o výstavy *Misia Slovensko* a samostatnú výstavu pripravenú v spolupráci s CTLK, ktorá predstavila deväť slovenských prvkov zapísaných v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva organizácie UNESCO. Výstava vhodne doplnila úspešné predstavenie súboru Vranovčan.

Veľvyslanectvo SR predstavilo 24. októbra 2023 na charitatívnom prezentáčnom podujatí *Y Embassy Chef Showcase* usporiadanom asociáciou YMCA v Ottawe tradičnú slovenskú gastronómiu a oblúbené nápoje zo Slovenska. Slovenská kultúrna jeseň odprezentovala aj viacero slovenských filmov. Na festivale Calgary European Film Fest 2023 bolo Slovensko zastúpené filmom *Piargy* režiséra Iva Trajkova; na 38. ročníku Filmového festivalu Európskej únie v Ottawie, Toronte a Vancouveri sa Slovensko predstavilo snímkou *Cenzorka* režiséra Petra Kerekeša. V rámci festivalu Montreal International Documentary Film Festival privítali 21. novembra na diskusii nazvanej *Dokumentárny film v digitálnej ére* režisérku Vieru Čakányovú. Jej film *Poznámky z Eremocénu* bol zaradený do súťaže.

Sériu kultúrnych a prezentačných podujatí v roku 2023 uzavrel predvianočný deň slovenskej kultúry a tradícií pod názvom *Taste of Slovakia*. Podujatie sa uskutočnilo v dvoch častiach – obedná prezentácia sa konala v spolupráci s International Club of Ottawa, večerná časť bola venovaná najmä krajanom a kanadským partnerom, s ktorými veľvyslanectvo dlhodobo spolupracuje.

Počas podujatia bola prezentovaná tvorba slovensko-kanadskej výtvarníčky žijúcej v Ottawie Zuzany Kunstadt a šéfkuchár Mário Sládek predviedol ukážku prípravy vianočných medovníkov.

Dňa 25. apríla 2024 veľvyslanectvo v spolupráci s organizáciou Friends of National Arts Center Orchestra pripravilo koncert vážnej hudby, na ktorom boli uvedené aj dve skladby Eugena Suchoňa. Kanadské publikum tak malo príležitosť zoznámiť sa s tvorbou nášho významného hudobného skladateľa

through Facebook and social networks. The embassy participated in events such as the screening of the film „Nicky's Family“ (June 2011) and several times at the Bratislava International Film Festival and Art Film Fest. It also took part in the launch of books by Canadian writer Kathy Kacer (her parents are from Slovakia) about the Holocaust (September 2015) and organized exhibitions by Canadian artist of Slovak origin Emil Purgiňa (October 2015), artists Darlene Kulig (August 2017), Dan O'Neill (Levoča, May 2017), and photographer Yuri Dojc (May 2017).

The embassy has been a long-time partner of the One World documentary film festival dedicated to human and has also collaborated with the International Festival of Mountain and Adventure Films „Hory a mesto“ (Mountains and City), which is organized in close cooperation with the Vancouver International Mountain Film Festival by program director Alan Formánek (living in Vancouver).

In 2018, young Canadian-Slovak author Zuzana Palovič published the book „The Great Return,“ focusing on successful Slovaks who gained experience abroad and returned to Slovakia.

The Canadian Embassy has repeatedly supported the International Festival of Contemporary Dance „Bratislava in Movement“ and in 2017 collaborated with the International Festival of Contemporary Art „White Night“ (Košice in September, Bratislava in October), supported an expert workshop on cultural diversity in the 21st century at Comenius University (September 2017), hosted the launch of Ondrej Mihál's book on Slovak immigration to Canada (June 2017), and organized a visit by the Canadian non-profit organization Wapikoni Mobile, which focuses on documentary filmmaking in cooperation with Canada's indigenous peoples. During their visit, they conducted an expert workshop with Slovak NGOs working with marginalized communities and several public lectures and student presentations combined with screenings of documentaries focused on indigenous peoples (November 2017).

To mark the 150th anniversary of the Canadian Confederation, the embassy organized an exhibition on the history of immigration to Canada titled „Canada: Day 1“ at the University Library in Bratislava (February–March 2017). On June 5, 2017, in honor of Canada's 150th anniversary and World Environment Day, chargé d'affaires John von Kaufmann and Deputy Mayor of Bratislava Ľudmila Farkašovská planted a Canadian maple on Republic Square in Petržalka. The Canadian Embassy office in Bratislava organized presentations on the Canadian immigration and refugee system for government officials

a dozvedieť sa viac aj o jeho živote a diele. Notový materiál kanadským hudobníkom poskytol vnuk hudobného skladateľa Richard Štilicha, ktorý žije v Toronte.

Kanadská ambasáda realizovala v tomto období viacero akcií v oblasti verejnej diplomacie. V roku 2012 ukončilo veľvyslanectvo vydávanie periodika *Kanadská mozaika* (začalo vychádzať v roku 2004) a prešlo na informovanie verejnosti prostredníctvom Facebooku a sociálnych sietí. Veľvyslanectvo sa podieľalo napríklad na projekcií filmu *Nickyho rodina* (jún 2011) a niekoľkokrát tiež participovalo na Medzinárodnom filmovom festivale Art Film Fest, ktorý sa konal v Bratislave. Zúčastnilo sa tiež na uvedení kníh kanadskej spisovateľky Kathy Kacerovej (jej rodičia pochádzajú zo Slovenska) o holokauste (september 2015), na príprave výstav kanadského výtvarníka slovenského pôvodu Emila Purgiňa (október 2015), výtvárníkov Darlene Kuligovej (august 2017), Dana O'Neilla (Levoča máj 2017) či fotografa Yurija Dojča (máj 2017).

Ambasáda je mnoho rokov partnerom medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov *Jeden svet*, ktorý je venovaný tematike ľudských práv. Ambasáda v minulosti tiež spolupracovala s medzinárodným festivalom horských a dobrodružných filmov *Hory a mesto*, ktorý bol prostredníctvom programového riaditeľa Alana Formánka (žijúceho vo Vancouveri) organizovaný v úzkej spolupráci s Medzinárodným festivalom horských filmov vo Vancouveri.

V roku 2018 vydala mladá kanadsko-slovenská autorka Zuzana Palovičová knihu *Veľký návrat* zameranú na úspešných Slovákov, ktorí odišli za skúsenosťami do zahraničia a vrátili sa späť na Slovensko.

Kanadské veľvyslanectvo opakované podporilo medzinárodný festival súčasného tanca *Bratislava v pohybe* a v roku 2017 spolupracovalo s medzinárodným festivalom súčasného umenia *Biela noc* (Košice september, Bratislava október), podporilo expertný workshop o kultúrnej rozmanitosti v 21. storočí na Univerzite Komenského (september 2017), hostilo uvedenie kníhy Ondreja Mihála o slovenskej imigrácii do Kanady (jún 2017) a zorganizovalo návštěvu kanadskej neziskovej organizácie Wapikoni Mobile, ktorá sa venuje dokumentárnej filmovej tvorbe v spolupráci s pôvodnými obyvateľmi Kanady. V rámci tejto návštěvy sa uskutočnil expertný workshop so slovenskými mimovládnymi organizáciami, ktoré sa venujú vylúčeným komunitám, a niekoľko prednášok pre verejnosť a študentov, ktoré boli spojené s premietaním dokumentárnych filmov zameraných na pôvodné obyvateľstvo (november 2017). Pri príležitosti 150. výročia založenia Kanadskej konfederácie zorganizovala ambasáda v Univerzitnej knižnici v Bratislave výstavu o historii imigrácie do

and civil society, on the CETA agreement for members of the National Council of the Slovak Republic, as well as for businesses, chambers of commerce, and NGOs. It supported the opening of the Rainbow Pride Bratislava event (July 2018) and, in cooperation with the Department of Roma Studies at the University of Prešov, the latest edition of a practical guide on successful examples of Roma integration at local level titled „It Works.“

The distinguished Canadian violist Juan-Miguel Hernandez performed in Bratislava in February 2019 at the international chamber music festival “Convergences.” Canadian poet, performer, essayist, and translator Anne Carson, considered one of the world’s most significant poets of the 21st century, appeared in October 2019 in Bratislava at the international contemporary literature festival „Novotvar“.

The Canadian Embassy in Bratislava co-organizes the annual „Days of Francophonie“ in March with embassies of Francophone countries, including celebrations of International Francophonie Day (March 20). These often include screenings of acclaimed Canadian Francophone films (during the COVID-19 pandemic, they were held online on Facebook) by award-winning directors like Xavier Dolan. The embassy is also a regular partner of the Slovak Queer Film Festival, which brings films with LGBTQ+ themes and aims to raise awareness about LGBTQ+ people’s lives and contribute to eliminating homophobic and xenophobic attitudes in society.

In September 2023, the At Home Gallery in Šamorín hosted an art installation titled „and the silence that shatters winter“ with a theme of the war in Ukraine, prepared by Canadian artists Denise Hawrisio and John Wynne.

The historical family drama „Finally We Have a Republic“ by director Michal Kunes-Kováč, set during the breakup of Czechoslovakia and a Slovak-Canadian co-production, premiered in October 2023. Financial support was provided by the Slovak Audiovisual Fund, Radio and Television Slovakia (RTVS), Toronto’s Screen Wizards Pictures, and the Czech distributor Bontonfilm. The film was made in collaboration with Ontario Creates.

President Zuzana Čaputová received Humberto Carolo, executive director of the Canadian organization White Ribbon, on March 14, 2024. Carolo came to Slovakia to discuss how to engage men as allies in promoting gender equality, addressing gender-based and domestic violence, and supporting healthy masculinities. The Canadian Embassy in Bratislava, in cooperation with the Office of the President of the Slovak Republic, organized a series of presentations about White Ribbon to military servicemen, human rights activists, business sector representatives, and a group of diverse civil society organizations.

- Návštěva zamestnancov kanadského veľvyslanectva v Blue Dot Michalovce, spoločnom podpornom centre UNHCR, IOM a UNICEF, kde sa poskytuje sociálna, psychologická, zdravotná pomoc a výučba jazykov (slovenský, ukrajinský a anglický) pre dospelých a deti z Ukrajiny, 14. február 2023. Foto: archív Veľvyslanectva Kanady v Bratislave

- Embassy staff visit to Blue Dot Michalovce, a joint support center of UNHCR, IOM, and UNICEF, where social, psychological, medical assistance, and language lessons (Slovak, Ukrainian and English) are provided to adults and children from Ukraine, 14 February 2023. Photo: archive of the Canadian Embassy in Bratislava

Kanady pod názvom *Kanada: Deň 1* (február - marec 2017). Piateho júna 2017 na počesť 150. výročia Kanady a Svetového dňa životného prostredia zasadil chargé d'affaires John von Kaufmann s námestníčkou primátora Bratislavu Ľudmilou Farkašovskou na Námestí republiky v Petržalke kanadský javor. Kancelária veľvyslanectva Kanady v Bratislave zorganizovala prezentácie o kanadskom imigračnom a utečeneckom systéme pre vládnych úradníkov a občiansku spoločnosť, o dohode CETA pre poslancov NR SR, ako aj pre podniky, obchodné komory a mimovládne organizácie. Podporila otvorenie podujatia *Dúhový Pride Bratislava* (júl 2018) a v spolupráci s Katedrou rómskych štúdií Prešovskej univerzity najnovšie vydanie praktickej príručky o úspešných príkladoch integrácie Rómov na miestnej úrovni pod názvom *Darí sa*.

Youth Mobility Program

The program has been implemented based on an agreement between Canada and Slovakia on youth mobility, which came into effect on July 1, 2011. Canada has a similar program with most EU member countries. It is intended for citizens of Slovakia and Canada aged 18 to 35, allowing participants to travel and work in the other country for up to 12 months based on a special visa. Each country has a predetermined quota – for Slovakia, it is 350 persons.

The program enjoys great popularity among young Slovaks, and the quota is quickly filled every year. The Slovak Embassy in Ottawa is working to better promote the program among young Canadians to increase the participation from the Canadian side.

Since September 30, 2016, Canada has introduced a mandatory pre-travel electronic authorization system (Electronic Travel Authorization – eTA), similar to the American ESTA system. (Slovakia has had visa-free travel with Canada since March 1, 2008.)

Canadian Slovaks

According to the latest census in 2021, 68,210 people in Canada claimed Slovak origin, and another 33,135 identified their origin as „Czechoslovak.“ Unofficial estimates suggest a higher number, exceeding 100,000 individuals. Most of them live permanently in Canada, predominantly in Ontario.

The expatriate community is not homogeneous, consisting of representatives of various waves of emigrants, their descendants, and a new Slovak diaspora represented by Slovaks coming to Canada for studies or work. An exceptional group comprises Slovaks who arrived in Canada over the past 20 to 30 years and are now well-established professionals.

Traditional expatriate associations and parishes are losing members, and community life is significantly fragmented, a trend exacerbated by the COVID-19 pandemic. The younger generation is not interested in the traditional forms of expatriate life and does not feel the need for formal associations. However, cooperation among Slovak schools and teachers in Canada is thriving, with a keen interest in closer contacts with institutions in Slovakia and obtaining textbooks and teaching materials. The most active include the

Vynikajúci kanadský violista Juan-Miguel Hernandez účinkoval v Bratislave vo februári 2019 na medzinárodnom festivale komornej hudby *Konvergencie*. Kanadská poetka, performerka, eseistka a prekladateľka Anne Carsonová, považovaná za jednu z najvýznamnejších svetových poetiek 21. storočia, vystúpila v októbri 2019 v Bratislave na medzinárodnom festivale súčasnej literatúry *Novotvar*.

Veľvyslanectvo Kanady v Bratislave spoluorganizuje každoročne v marci s veľvyslanectvami frankofónnych krajín *Dni Frankofónie* vrátane osláv Medzinárodného dňa Frankofónie (20. marca). V rámci nich organizuje najčastejšie premietania oceňovaných kanadských frankofónnych filmov (počas pandémie ochorenia COVID-19 sa konali online formou na Facebooku), viackrát napr. od známeho režiséra Xaviera Dolana. Je tiež pravidelným partnerom Filmoveho festivalu inakosti, ktorý prináša filmy s LGBTI tematikou a je zameraný na zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti o živote LGBTI ľudí a snaží sa prispievať k eliminácii homofóbnych a xenofóbnych postojov v spoločnosti. Galéria At Home Gallery v Šamoríne hostila v septembri 2023 umeleckú inštaláciu ... a ticho, ktoré triešti zimu s tematikou vojny na Ukrajine. Pripravili ju kanadskí umelci Denise Hawrisio a John Wynne.

Historická rodinná dráma režiséra Michala Kunes-Kováča *Konečne máme republiku* z obdobia rozpadu Česko-Slovenska v kanadsko-slovenskej koprodukcii mala premiéru v októbri 2023. Finančnú podporu poskytli Slovenský audiovizuálny fond, Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS), Toronto's Screen Wizards Pictures a český distribútor Bontonfilm. Film vznikol v spolupráci s agentúrou Ontario Creates.

Prezidentka Zuzana Čaputová prijala 14. marca 2024 výkonného riaditeľa kanadskej mimovládnej organizácie White Ribbon (Biela stuha) Humberta Carola, ktorý prišiel na Slovensko diskutovať nielen s mužskými lídrami o tom, ako zapojiť mužov ako spojencov v presadzovaní rodovej rovnosti a v riešení rodovo podmieneného a domáceho násilia a podpory zdravej mužskosti. Kanadské veľvyslanectvo v spolupráci s Kanceláriou prezidenta SR zorganizovalo sériu prezentácií Humberta Carola pre vojenských profesionálov, aktivistov za ľudské práva, zástupcov podnikateľského sektora a skupinu rôznych organizácií občianskej spoločnosti.

Slovak school in Calgary, led by Honorary Consul Eva Hadzima, the school in Vancouver, led by Zuzana Chlepková, and the school in Edmonton, led by Nina Paulovičová. Folklore ensembles and groups are also flourishing. In light of an amendment to the Citizenship Act, there is an increasing number of applications for Slovak citizenship through ancestors and inquiries from Slovaks about the possibility of returning to Slovakia.

The oldest expatriate organization in Canada is the Canadian Slovak League (founded in 1932). Since 2016, it has been chaired by Professor Marián Mark Stolárik. The league publishes the Canadian-Slovak fortnightly (previously weekly until August 2014) „Kanadský Slovák“ (publisher Július Behul, editorial board chair Stanislav Kirschbaum). Since 1938, it has organized the Slovak National Day in Canada near Toronto. Its headquarters is in Toronto, and it currently has about 500 members across Canada. The long-time chairperson of the league was Mary Ann Doucett, who was awarded the Gold Plaque of the Minister of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic, Miroslav Lajčák, in 2016 by Ambassador Andrej Droba for her long-standing work for the expatriate community, contribution to preserving Slovak identity and awareness, and promoting the good name of Slovakia in Canada.

Since 1992, the University of Ottawa has had a Department of Slovak History and Culture. Professor Marián Mark Stolárik led it for three decades. President R. Schuster awarded him the Medal of the President of the Slovak

Program Mobilita mladých

Program sa implementuje na základe medzinárodnej zmluvy medzi Kanadou a SR o mobilite mladých, ktorá nadobudla platnosť 1. júla 2011. Podobný program má Kanada uzatvorený s väčšinou členských krajín EÚ. Je určený občanom SR a Kanady vo veku od 18 do 35 rokov a jeho účastníci možno cestovať a pracovať na území druhého štátu v období maximálne 12 mesiacov iba na základe osobitného víza. S každou krajinou má Kanada dohodnutú vopred stanovenú kvótu - pre SR je to 350 osôb.

Program sa teší veľkej popularite u mladých Slovákov a kvótu sa každý rok darí veľmi rýchlo napĺňať. Slovenské veľvyslanectvo v Ottave vyvíja aktivity smerom k lepšej propagácii programu medzi mladými Kanadčanmi v záujme masívnejšieho využívania mobility z kanadskej strany.

Od 30. septembra 2016 Kanada zaviedla povinný systém predcestovnej elektronickej autorizácie (*Electronic Travel Authorisation - eTA*), podobný americkému systému ESTA. (Slovensko má s Kanadou bezvízový styk od 1. marca 2008.)

Kanadskí Slováci

Podľa posledného sčítania obyvateľstva z roku 2021 sa k slovenskému pôvodu v Kanade prihlásilo 68 210 osôb, ďalších 33 135 ľudí označilo svoj pôvod ako „československý“. Neoficiálne odhady hovoria o vyššom počte, ktorý presahuje stotisíc osôb. Väčšina z nich žije na území Kanady trvale, najviac v provincii Ontário.

- Potomkovia zakladateľov zaniknej slovenskej dediny Bradlo nedaleko mesta Hearst v severnom Ontáriu s veľvyslancom SR v Kanade Milantom Kollárom (vpravo od pamätnej tabule), august 2012. Foto: archív Milana Kollára
- *The descendants of the founders of the small defunct Slovak village of Bradlo near Hearst in northern Ontario, with the Ambassador of the Slovak Republic to Canada Milan Kollár (right from the memorial plaque), August 2012. Photo: archive M. Kollár*

Krajanská komunita nie je homogénna, tvoria ju zástupcovia rôznych emigrantských vln, ich potomkovia, ako aj nová slovenská diaspora, ktorú reprezentujú Slováci prichádzajúci do Kanady za štúdiom alebo prácou. Osobitnú skupinu krajanov predstavujú Slováci, ktorí do Kanady pricestovali v období posledných zhruba 20 – 30 rokov a dnes sú dobre etablovanými odborníkmi.

Tradičné krajanské spolky i farnosti však prichádzajú o členov a upadajú, komunitný život je značne fragmentovaný, pričom pandémia ochorenia COVID-19 tento trend ešte znásobila. Mladá generácia už nejaví záujem o pôvodné formy krajanského života a nemá potrebu formálneho združovania. Dobre sa rozvíja spolupráca slovenských škôl a učiteľov v Kanade, ktoré java záujem aj o bližšie kontakty s inštitúciami v SR a o získavanie učebníč a učebných materiálov.

Republic in 2002, and in May 2013, he was appointed as a goodwill ambassador by Minister Miroslav Lajčák for his significant contribution to preserving and promoting Slovak language, culture, and heritage. In 2022, Professor Roman Krakovský, originally from Žilina, who studied and taught European history at universities in France and Switzerland, took over the department. Local clubs and associations sporadically present various cultural activities at provincial level. Examples include the Slovak Cultural Club in Calgary and the Slovak House in Montreal, which is no longer active. The most renowned Slovak folklore ensembles in Canada are the Slovak Domovina Dancers from Windsor, the Východna Slovak Dancers from Toronto, the folklore ensemble Slnečnica, and the children's folklore ensemble Slniečko from Calgary. In Vancouver, folklore enthusiasts founded the Slávik ensemble and the children's group Sláviček.

Amateur Slovak theaters also operated in Canada – the Toronto Slovak Theatre, which split and led to the formation of the Slovak Young Stage in Toronto and the Canadian Foundation for Arts and Theatre. Another important artistic entity was the Gems of Olga Turok, a theater focusing on presenting notable personalities from Slovak history through dramatizations of small stage forms.

Since 2006, the CANADA.SK Entertainment artistic agency of Richard Štilicha and Pavol Džačko in Toronto has organized many artistic events for expatriates. These include tours by Miroslav Žbirka, Peter Nagy, Robo Grigorov; a concert of works by Eugen Suchoň in collaboration with the Toronto Philharmonic; performances by the Radošinské Naivné Divadlo, the bands Taktici and Bez Ladu a Skladu, Backwards, Longital; as well as organizing beauty contests Miss Czech Slovak Canada, the children's folk song recitation competition Kanadský Slávik under the patronage of Peter Dvorský, and the radio show Rishow on Radio Slovakia USA. Janko Kosiba continued their activities, inviting more artists to Toronto, such as Vašo Patejdl, Peter Lipa, Pavol Hammel, and Dušan Grúň.

The Canadian Slovak Professional and Business Association (CSBPA) in Montreal has been organizing the traditional scholarship ball for nearly 60 years, awarding scholarships to students from the Slovak-Canadian community in Quebec. It has provided over 450 scholarships worth more than CAD 350,000. During the 56th ball in 2022, Slovak Ambassador Vít Koziak awarded special recognition to the association's president, Dr. Jozef Brody. The leadership of the association has since been taken over by Daniela Arendášová, a native of Bratislava, former director of studies at the National Circus School, and

K najaktívnejším patria slovenská škola v Calgary, ktorú vede honorárna konzulka Eva Hadzima, vo Vancouveri, ktorú vede Zuzana Chlepková, a v Edmontone, ktorú vede Nina Paulovičová. Rozvíja sa aj činnosť folklórnych súborov a skupín. V súvislosti s novelou zákona o štátnom občianstve v poslednej dobe narastá počet žiadostí o slovenské občianstvo po predkoch, ako aj počet dopytov Slovákov o možnosť presídlenia naspäť na Slovensko.

Najstaršou krajanskou organizáciou v krajinе javorového listu je Kanadská slovenská liga (založená v roku 1932). Od roku 2016 je jej predsedom prof. Marián Mark Stolárik. Vydáva kanadsko-slovenský dvojtýždenník (do augusta 2014 týždenník) *Kanadský Slovák* (vydavateľ Július Behul, predseda redakčnej rady Stanislav Kirschbaum). Od roku 1938 organizuje v okolí Toronto *Slovenský národný deň v Kanade*. Jej ústredná správa sídli v Toronte, dnes má

• Známý kanadsko-slovenský fotograf Yuri Dojc (vľavo) v akcii počas otvorenia svojej výstavy *Last Folio* v Bratislave, máj 2018. Foto: Pavol Demeš
→

• Well-known Canadian-Slovak photographer Yuri Dojc taking a picture during the opening of his *Last Folio* exhibition in Bratislava, May 2018. Photo: Pavol Demeš

recipient of the highest cultural award of the Quebec province (L'Ordre des arts et des lettres du Québec). At the 57th scholarship ball on November 10, 2023, attended by Ambassador Viera Grigová, seven students were awarded scholarships.

The expansion of cable television in the 1970 s enabled the broadcasting of ethnic programs. Ottawa's Slovak Spectrum has been broadcasting since 1974.

- S bývalým a súčasným vedúcim Katedry slovenských dejín a kultúry na Ottawskej univerzite. Na foto zľava: zakladateľ katedry prof. Marián Mark Stolárik, veľvyslankyňa Viera Grigová, nový vedúci katedry prof. Roman Krakovský, Huguette Labelle Hall, Ottawska univerzita, 4. apríla 2024. Foto: archív Veľvyslanectva SR v Ottawе
- With former and current Chair of Slovak History and Culture at the University of Ottawa. In the photo from the left: founder of the Chair prof. M. Mark Stolarik, Ambassador Viera Grigová, new Chair holder prof. Roman Krakovský, the Huguette Labelle Hall, University of Ottawa, 4 April, 2024. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa

v celej Kanade už len okolo 500 členov. Dlhoročnou predsedníčkou ligy bola Mary Ann Doucettová, ktorej v roku 2016 veľvyslanec Andrej Droba odovzdal Zlatú plaketu ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka za jej dlhoročnú prácu v prospech krajanskej komunity, prínos k zachovaniu slovenskej identity a povedomia a šírenie dobrého mena Slovenskej republiky v Kanade.

Na Ottawskej univerzite funguje od roku 1992 Katedra slovenskej histórie a kultúry. Tri desaťročia ju viedol prof. Marián Mark Stolárik. V roku 2002 mu preident R. Schuster udelil Medailu prezidenta SR a v máji 2013 bol za svoj významný prínos k zachovaniu a šíreniu slovenského jazyka, kultúry a dedičstva ministrom Miroslavom Lajčákom vymenovaný za vyslanca dobrej vôle. V roku 2022 prevzal vedenie katedry prof. Roman Krakovský (pochádza zo Žiliny, vyštudoval a vyučoval história Európy na univerzitách vo Francúzsku a Švajčiarsku).

Na úrovni provincií sa sporadicky prezentujú rôznymi, prevažne kultúrnymi aktivitami lokálne spolky a združenia. Príkladom je Slovenský kultúrny klub v Calgary či Slovenský dom v Montreale, ktorý v súčasnosti už nefunguje. Najznámejšími slovenskými folklórными súbormi v Kanade sú tanecná skupina Slovak Domovina Dancers z Windsoru, Východna Slovak Dancers z Toronto, folklórny súbor Slnečnica a detský folklórny súbor Slniečko z Calgary. Vo Vancouveri si nadšenci folklóru založili súbor Slávik a detský súbor Sláviček.

V Kanade pôsobili aj amatérské slovenské divadlá – Torontské slovenské divadlo, ktoré sa rozdelilo a následne vznikla Slovenská mladá scéna v Toronte a Kanadská základina pre umenie a divadlo. Ďalším dôležitým umeleckým telesom boli Skvosty Olgy Turokovej – divadlo, ktoré sa sústredilo na prezentáciu význačných osobností slovenskej histórie prostredníctvom dramatizácie malých javiskových foriem.

Od roku 2006 v Toronte taktiež začala pôsobiť umelecká agentúra CANADA.SK Entertainment Richarda Štilichu a Pavla Džačka, ktorá počas svojho trvania zorganizovala pre krajanov mnoho umeleckých podujatí. Z nich treba spomenúť turné Miroslava Žbirku, Petra Nagy, Roba Grigorova, koncert z diel Eugena Suchoňa v spolupráci s Torontskou filharmóniou, vystúpenia Radošinského naivného divadla, MafStory, hudobných skupín Taktici, Bez ladu a skladu, Backwards a Longital, ako aj organizovanie súťaží krásy Miss Czech Slovak Canada, Kanadského slávika – detskej súťaže v prednese ľudovej piesne pod záštitou Petra Dvorského, a rozhlasovej relácie Rishow na vlnach

The program, aimed at presenting Slovakia and its culture in Canada, is prepared by volunteers from the Slovak community in close cooperation with the Slovak Embassy. The long-time producer of Slovak Spectrum is Anna Ladouceur, who is also a very successful amateur beekeeper, having won first places in Canadian and world competitions. A wave of new immigrants in the late 1990 s led to the creation of another Slovak broadcast, TV Slovenský Svet in Toronto, produced by former TV Markíza journalist Katarína Homolová.

Several Slovak personalities in culture, science, education, and business have contributed to Canada's success and prestige, finding a home there. They include artists Eduard Ambros, Elena Gregušová, Ladislav Guderna, Martin Guderna, Frank Jalšovský, Tibor Kovalík, Emil Purgiňa; photographers Yuri Dojc (recipient of the Slovak state award in 2023), Julo Grznár, Joe Klamar; costume designer Barbara Gregušová, jeweler Andrea Kolpaská, fashion designers Jana Hanzelová and Ľubica Kučerová; dancer Alexandra Apjarová, ballet master and pedagogue Tomáš Schramek, director of studies at the National Circus School in Canada Daniela Arendášová, acrobats Ján Petrovič and Silvia Vršková, mime and clown Juraj Benčík, writer Ilja Čičvák, director and producer Ivan Reitman, university professors and scientists Ľudovít Zanzotto, Pavel Cheben (recipient of the Slovak state award in 2019, International Fellow of the Royal Academy of Engineering in London), John Smol, Nina Paulovičová, Peter Ondruš, Jan Veizer, Igor Jurisica, Timea Spitka, world-renowned TV and film designer Valerián Stražovec, and top manager, entrepreneur, and philanthropist Jozef Straus.

In 2021, a book titled „Štefan Boleslav Roman: Uranium King“ (written by Joseph M. Burza) was published about one of the most significant personalities of the Slovak expatriate world, Štefan Boleslav Roman. In the same year, a bust of Roman was unveiled in Martin at the initiative of Matica slovenská. The 100th anniversary of the birth of Štefan Roman, founder of the World Congress of Slovaks and a native of Veľký Ruskov, was commemorated on April 17, 2021, by the Slovak Embassy in Canada. It highlighted that Roman did not hesitate to use his influence and resources to support Slovakia and the development of expatriate cultural and social life in Canada and worldwide. On the 100th anniversary, Slovak Post issued a stamp, and the Kremnica Mint produced a set of coins featuring his likeness.

In June 2023, the autobiography of the former Secretary-General of the World Congress of Slovaks, Reverend Dušan Tóth, titled „My Journey,“ was launched at the manor house in Modra (his birthplace).

Rádia Slovakia USA. Na ich aktivitu nadviazal Janko Kosiba, ktorý do Toronto pozval ďalších umelcov ako Vaša Patejdlá, Petra Lipu, Pavla Hammela a Dušana Grúňa.

Krajanská organizácia Kanadsko-slovenská asociácia profesionálov a podnikateľov (Canadian Slovak Professional and Business Association - CSBPA) v Montreali usporadúva už takmer 60 rokov tradičný štipendijný ples, na ktorom oceňuje študentov zo slovensko-kanadskej komunity v provincii Quebec. Dospel poskytla viac ako 450 štipendií v hodnote viac ako 350-tisíc kanadských dolárov. Počas 56. ročníka v roku 2022 udeli slovenský veľvyslanec v Kanade Vít Koziak osobitné uznanie predsedovi asociácie Dr. Jozefovi Brodymu. Vedenie asociácie medzičasom prezvala Daniela Arendášová, rodáčka z Bratislav, bývalá riaditeľka pre štúdium Národnej cirkusovej školy a držiteľka najvyššieho vyznamenania kanadskej provincie Quebec v oblasti kultúry (L'Ordre des arts et des lettres du Québec). Na 57. ročníku štipendijného plesu 10. novembra 2023 bolo ocenených sedem študentiek a študentov a zúčastnila sa na ňom aj veľvyslankyňa Viera Grigová.

Vďaka rozšíreniu káblovej televízie v 70. rokoch 20. storočia bolo umožnené vysielanie národnostných programov. Ottawské televízne vysielanie *Slovak Spectrum* funguje už od roku 1974. Príprava programu, ktorého cieľom je prezentovať Slovensko a jeho kultúru v Kanade, je dielom dobrovoľníkov zo slovenskej komunity za úzkej spolupráce so slovenským veľvyslanectvom. Dlhoročnou producentkou vysielania *Slovak Spectrum* je Anna Ladouceur, ktorá je zároveň veľmi úspešnou amatérskou včelárkou. Získala prvé miesta v celokanadských i svetových súťažiach. Vlna nových pristáhovalcov koncom 90. rokov priniesla vznik ďalšieho slovenského vysielania TV *Slovenský svet* v Toronte, ktorého producentkou je bývalá novinárka TV Markíza Katarína Homolová.

K úspechu a prestíži Kanady prispeli viaceré slovenské osobnosti zo sveta kultúry, vedy, školstva a podnikania, ktoré tu našli domov. Patria medzi ne: výtvarníci Eduard Ambros, Elena Gregušová, Ladislav Guderna, Martin Guderna, Frank Jalšovský, Tibor Kovalík, Emil Purgiňa; fotografi Yuri Dojc (nositeľ štátneho vyznamenania SR udeleného v roku 2023), Julo Grznár, Joe Klamar; kostymérka Barbara Gregušová, návrhárka šperkov Andrea Kolpaská, módne dizajnérky Jana Hanzelová, Ľubica Kučerová; tanečnica Alexandra Apjarová, baletný majster a pedagóg Tomáš Schramek, riaditeľka pre štúdium Národnej cirkusovej školy v Kanade Daniela Arendášová, akrobati Ján Petrovič, Silvia Vršková, mím a klaun Juraj Benčík, spisovateľ Ilja Čičvák, režisér a producent Ivan Reitman, univerzitní profesori a vedci Ľudovít Zanzotto a Pavel Cheben

During her state visit to Canada, President Zuzana Čaputová met with over 100 compatriots from Ottawa, Montreal, and the surrounding area at the Slovak Embassy on January 30, 2024. The next day, she attended a Slovak mass at the Roman Catholic Church of Saints Cyril and Methodius in Mississauga and subsequently met with approximately 250 compatriots, including children from the Vychodna Slovak Dancers ensemble (celebrating its 40th anniversary in the fall). The ensemble, currently led by Miriam Valová Normore, organizes spring and fall Slovak balls and dances attended by hundreds of Slovak expatriates from the Greater Toronto area. The most recent event was the spring ball on April 27, 2024, where, in addition to dancers of various age groups from the Vychodna Slovak Dancers, the famous Rusyn singer Štefan Štec performed.

(nositeľ štátneho vyznamenania SR udeleného v roku 2019, International Fellow Royal Academy of Engineering v Londýne), John Smol, Nina Paulovičová, Peter Ondrus, Jan Veizer, Igor Jurisica, Timea Spitka, svetoznámý televízny a filmový výtvarník Valerián Stražovec a špičkový manažér, podnikateľ a filantrop Jozef Straus.

V roku 2021 vyšla kniha *Štefan Boleslav Roman: Uránový kráľ* (vedúci autor-ského kolektívu Joseph M. Burza) o jednej z najvýznamnejších osobností slovenského krajanského sveta Štefanovi Boleslavovi Romanovi. V tom istom roku bola Romanovi z iniciatívy Matice slovenskej odhalená v Martine busta. 100. výročie narodenia Štefana Romana, zakladateľa Svetového kongresu Slovákov, rodáka z Veľkého Ruskova, si 17. apríla 2021 pripomenulo aj slovenské veľvyslanectvo v Kanade. Vyzdvihlo, že svoj vplyv a prostriedky neváhal používať na podporu Slovenska, ako aj na rozvoj krajanského kultúrneho a spoločenského života v Kanade a vo svete. Pri príležitosti 100. výročia vydala Slovenská pošta známku a Mincovňa Kremnica súbor mincí s jeho podobizňou. V júni 2023 sa v kaštieli v Modre (rodisko autora) konal krst autobiografickej knihy bývalého generálneho tajomníka Svetového kongresu Slovákov reverenda Dušana Tótha *Moja cesta* (od roku 1969 žije v Toronte).

Prezidentka SR Zuzana Čaputová sa počas štátnej návštevy Kanady 30. januára 2024 stretla na slovenskom veľvyslanectve s viac ako 100 krajanmi z Ottawy, Montrealu a okolia. Na ďalší deň sa zúčastnila na slovenskej omši v rímskokatolíckom Kostole svätých Cyrila a Metoda v Mississauge a následne sa stretla s približne 250 krajanmi vrátane detí z folklórneho súboru Vychodna Slovak Dancers (na jeseň oslávi 40. výročie založenia). Súbor v súčasnosti pôsobí pod vedením Miriam Valovej Normore a organizuje na jar a na jeseň slovenské plesy a zábavy, na ktorých sa zúčastňujú stovky slovenských krajanov a krajaniek z oblasti širšieho Toronto. Poslednou akciou bol jarný ples 27. apríla 2024, na ktorom popri tanečniciach a tanečníkoch rôznych vekových skupín zo súboru Vychodna Slovak Dancers vystúpil aj známy rusínsky spevák Štefan Štec.

- Prezidentka SR Zuzana Čaputová s deťmi z krajanského folklórneho súboru Vychodna Slovak Dancers, 31. január 2024. Súbor pôsobí pri slovenskom rímskokatolíckom Kostole svätých Cyrila a Metoda v Mississauge pod vedením Miriam Valovej Normore. Foto: Marián Garaj, Kancelária prezidenta SR

- The President of the SR Zuzana Čaputová with children from the compatriot folk group Vychodna Slovak Dancers, 31 January 2024. The ensemble works at the Slovak Roman Catholic Church of St. Cyril and Methodius in Mississauga under the leadership of Miriam Valová Normore. Photo: Marián Garaj, the Presidential Office of the SR

In public perception, Canada is closely associated with the popular sport of ice-hockey. Many Slovak hockey players have made their mark in the more than a century-long history of the National Hockey League (NHL), founded in 1917 in Montreal. Before 1989, the legends were mainly Stan Mikita and the Šťastný brothers. Mikita, from the now-defunct village of Sokolčie in Liptov, was sent to Canada to live with his uncle in 1948 and in 1961, he became the first Slovak to win the Stanley Cup. Following him were the famous Šťastný brothers from Bratislava. Peter and Anton emigrated in 1980, and a year later, Marián joined them. They established themselves in the Quebec Nordiques team. As a result of his excellent performances, Peter was inducted into the Hockey Hall of Fame in Toronto.

The Šťastný brothers received the honor of having a joint statue unveiled in Quebec, Canada. The ceremonial event took place on August 9, 2019, in front of the Videotron Center arena, where Peter, Anton, and Marián played together for the Quebec Nordiques. The widely publicized ceremony was attended by numerous fans, Quebec City Mayor Régis Labeaume, and Slovak Ambassador to Canada Vít Koziak. The artistic piece, titled „Touching the Goal,” was created by Pierre Brassard and Marie-Pier Lebeau.

- Bývalé hokejové hviezdy NHL Peter Bondra (vpravo vzadu) a Marián Hossa (vpravo) podpisujú fotografie na Slovenskom dni v Ottawе v októbri 2017. Foto: archív Veľvyslanectva SR v Ottawе
◀
- Former NHL hockey stars Peter Bondra (far right) and Marian Hossa (right) while signing photographs at the Slovak Day in Ottawa, October 2017. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa

Hokejové spojenia

Vo vnímaní verejnosti je Kanada u nás vo veľkej miere spájaná s populárnym hokejom. Do vyše storočnej histórie National Hockey League - NHL (vznikla v roku 1917 v Montreale) sa zapísali i mnohí slovenskí hokejisti. Pred rokom 1989 to boli najmä legendy ako Stan Mikita pochádzajúci z dnes už zaniknutej liptovskej obce Sokolčie, ktorého v roku 1948 poslali za strýkom do Kanady (v roku 1961 ako prvý Slovák získal Stanley Cup). Po ňom to boli slávni súrodenci z Bratislavы bratia Šťastní. Peter a Anton emigrovali v roku 1980 a o rok neskôr za nimi prišiel Marián. Etablovali sa v tíme Quebec Nordiques. Peter sa vďaka svojim výkonom stal členom Hokejovej siene slávy v Toronte.

Bratskej trojici hokejistov Šťastných sa dostalo pocty v podobe odhalenia spoľočného súsošia v kanadskom Quebecu. Slávnostná udalosť sa uskutočnila 9. augusta 2019 pred halou Videotron Center, v ktorej Peter, Anton a Marián spoločne nastupovali v drese tímu NHL Quebec Nordiques. Na široko medializovanej ceremonii za prítomnosti početných fanúšikov sa zúčastnil aj starosta mesta Quebec Régis Labeaume a slovenský veľvyslanec v Kanade Vít Koziak. Autormi umeleckého diela sú Pierre Brassard a Marie-Pier Lebeau a nesie názov *Dotknúť sa cieľa*.

Po roku 1989 sa uchytili v kanadských a amerických kluboch mnohí slovenskí hráči. Hokejové dresy kanadských klubov si obliekali napríklad Peter Bondra (Ottawa Senators), Zdeno Cíger (Edmonton Oilers), Pavol Demitra (Ottawa Senators, Vancouver Canucks), Miroslav Šatan (Edmonton Oilers), Richard Zedník (Montreal Canadiens), Róbert Švehla (Calgary Flames), Marián Hossa (Ottawa Senators), Zdeno Chára (Ottawa Senators) a Marián Gáborík (Ottawa Senators).

Montreal Canadiens si z prvého miesta draftu NHL v júli 2022 vybrali Slováka Juraja Slafkovského, ktorý sa stal vôbec najvyššie draftovaným Slovákom v histórii. Vo svojom tíme patrí k najúspešnejším hráčom.

V roku 2017 sa trénerom slovenskej hokejovej reprezentácie stal Kanadčan Craig Ramsay, ktorý v tejto funkcií pôsobí dodnes a úspešne spolupracuje s prezidentom Slovenského zväzu ľadového hokeja (SZĽH) Miroslavom Šatanom. Pred ním už v tejto funkcií krátko pôsobil jeho krajan Glen Hanlon (2010 – 2011). Craig Ramsay priviedol slovenský hokejový tím na ZOH v Pekingu v roku 2022 k bronzovej medaile. Na majstrovstvách sveta v roku 2023 v zápase proti Kazachstanu viedol ako tréner slovenskú hokejovú reprezentáciu 123. raz, čím prekonal rekord Júliusa Šuplera.

Since 1989, many Slovak players found success in Canadian and American clubs. Slovak players who donned the jerseys of Canadian clubs include Peter Bondra (Ottawa Senators), Zdeno Cíger (Edmonton Oilers), Pavol Demitra (Ottawa Senators, Vancouver Canucks), Miroslav Šatan (Edmonton Oilers), Richard Zedník (Montreal Canadiens), Róbert Švehla (Calgary Flames), Marián Hossa (Ottawa Senators), Zdeno Chára (Ottawa Senators), and Marián Gáborík (Ottawa Senators).

In July 2022, the Montreal Canadiens selected Slovak Juraj Slafkovský as the first overall pick in the NHL draft, making him the highest-drafted Slovak player in history. In the 2023-24 season, Slafkovský set a new Canadiens record for most goals scored by a teenager in a single season, surpassing a record that had stood since 1975.

In 2017, Canadian Craig Ramsay became the coach of the Slovak national hockey team, a position he still holds, working successfully with the president of Slovak Ice Hockey (SZĽH), Miroslav Šatan. Before him, another Canadian,

Marián Hossa ako druhý Slovák a tretí rodák zo Slovenska po Petrovi Šťastnom a Stanovi Mikitovi vstúpil v novembri 2021 do Hokejovej siene slávy v Toronte.

Bohatá je aj história stretnutí reprezentačných výberov Kanady a Slovenska. Štatistická prevaha víťazstiev je určite na strane hráčov z kolísky tohto športu, ale pre Slovensko sú pamätné výhry. Na ZOH v Nórsku v roku 1994 vyhrali Slováci nad Kanadou prvýkrát - 3:1. Reprezentanti SR uspeli v duelis s Kanadou aj v roku 2002 na majstrovstvách sveta vo Švédsku. Svoje play-off ťaženie za zlatou medailou začali vo švédskom Karlstade výhrou nad „javorovými listami“ 3:2. Dôkazom spoločnej lásky k hokeju je aj častá účasť kanadskej veľvyslankyne (predtým vo funkciu chargé d'affaires) Cheryl Cruzovej na rôznych podujatiach organizovaných SZĽH. V auguste 2023 sa na štadióne Pavla Demitra v Trenčíne konal prestížny medzinárodný turnaj hokejistov do 18 rokov Hlinka Gretzky Cup. Úvodné buly zápasu tímov Kanady a Slovenska vhodila Cheryl Cruzová spolu s prezidentom SZĽH Miroslavom Štanom. Na druhej strane, v marci 2023 sa na špeciálnom podujatí venovanom odhaleniu loga slovenskej firmy ESET na lade klubu Calgary Flames zúčastnil aj veľvyslanec Vít Koziak.

Veľvyslanectvo Kanady sprostredkovalo návštěvu Katherine Hendersonovej, prezidentky a generálnej riaditeľky Hockey Canada, ktorá 27. mája 2024 navštívila Bratislavu, aby diskutovala o podpore hokeja žien a dievčat na Slovensku. Stretnula sa s najvyššími predstaviteľmi Slovenského zväzu ľadového hokeja, aby začala sľubné partnerstvo medzi Kanadou a Slovenskom v tejto oblasti. Pani Hendersonová bola jedným z čestných hostí na večeri, ktorú usporiadala veľvyslankyňa Cruzová na oslavu nového partnerstva a tiež na ocenenie Craiga Ramsayho za jeho prínos k rozvoju slovenského hokeja.

- Legendárnej bratskej trojici hokejistov Šťastných sa dostalo pocuty v podobe odhalenia spoločného súsošia v kanadskom Quebecu. Slávnostná udalosť sa uskutočnila 8. augusta 2019 pred halou Videotron Center, v ktorej Peter, Anton a Marián spoločne nastupovali v drese tímu NHL Quebec Nordiques. Na foto zľava: veľvyslanec Vít Koziak, Marián Šťastný, Anton Šťastný (v poklaku), za ním tvorcovia diela Marie-Pier Lebeau a Pierre Brassard, starosta mesta Quebec Régis Labeaume, Marie Claire Ouellet, prezidentka Quebec National Capital Commission, Peter Šťastný. Foto: archív Veľvyslanectva SR v Ottawе
- The legendary fraternal trio of hockey players Šťastný was honored in the form of the unveiling of a joint statue in Quebec, Canada. The ceremonial event took place on 8 August, 2019 in front of the Videotron Center Hall, in which Peter, Anton and Marián appeared together in the jersey of the NHL team Quebec Nordiques. In the photo from the left: Ambassador Vít Koziak, Marián Šťastný, Anton Šťastný (kneeling), behind him the creators of the work Marie-Pier Lebeau and Pierre Brassard, the mayor of the city of Quebec Régis Labeaume, Marie Claire Ouellet, the president of the Quebec National Capital Commission, Peter Šťastný. Photo: archive of the Slovak Embassy in Ottawa

Glen Hanlon, briefly served as coach (2010-2011). Craig Ramsay led the Slovak hockey team to a bronze medal at the Beijing Winter Olympics in 2022. At the 2023 World Championship, in a game against Kazakhstan, he coached the Slovak national team for the 123rd time, breaking the record of Július Šupler.

Marián Hossa became the second Slovak and the third Slovak-born player after Peter Šťastný and Stan Mikita, to be inducted into the Hockey Hall of Fame in Toronto in November 2021.

The history of matches between the national teams of Canada and Slovakia is rich. Canada holds a statistical advantage in wins, but Slovakia has memorable victories. At the 1994 Winter Olympics in Norway, Slovakia defeated Canada for the first time with a score of 3-1. Slovak players also succeeded in a duel with Canada at the 2002 World Championship in Sweden, beginning their playoff run for the gold medal with a 3-2 victory over the „Maple Leafs“ in Karlstad, Sweden.

Demonstrating a shared love for hockey, the Canadian ambassador (previously chargé d'affaires) Cheryl Cruz frequently attended various events organized by the SZĽH. In August 2023, the prestigious Hlinka Gretzky Cup, an international tournament for U-18 hockey players, was held at the Pavol Demitra Stadium in Trenčín. The opening puck at the game between Team Canada and Team Slovakia was dropped by the Canadian ambassador.

The embassy facilitated the visit of Katherine Henderson, the President and CEO of Hockey Canada, who visited Bratislava on May 27, 2024, to discuss the promotion of hockey for women and girls in Slovakia. She met with Hockey Slovakia top officials to start what promises to be an important partnership between Canada and Slovakia. Ms. Henderson was one of the guests of honor at a dinner hosted by Ambassador Cruz to celebrate the new partnership, and to recognize Craig Ramsay, for his contributions to the advancement of Slovak hockey.

- Stretnutie hokejových lídrov v Bratislave. Na foto zľava: Miroslav Šatan, prezident SZĽH, Cheryl Cruzová, veľvyslankyňa Kanady na Slovensku, Katherine Hendersonová, prezidentka a CEO Hockey Canada, a Craig Ramsay, hlavný tréner slovenského národného hokejového mužstva, 27. máj 2024. Foto: Ivan Kelement

- Meeting of hockey leaders in Bratislava. In the photo from the left: Miroslav Šatan, President of Slovak Hockey Federation, Cheryl Cruz, Ambassador of Canada to Slovakia, Katherine Henderson, Hockey Canada President & CEO, and Craig Ramsay, Team Slovakia head coach, 27 May 2024. Photo: Ivan Kelement

- Čestné vhadzovanie (kanadská veľvyslankyňa Cheryl Cruzová a prezident SZĽH Miroslav Šatan) na hokejovom zápase Kanada – Slovensko na medzinárodnom turnaji Hlinka Gretzky Cup U-18, Trenčín 2. august 2023. Foto: Andrej Galica

- Honorary faceoff (Canadian Ambassador Cheryl Cruz and President of the Slovak Hockey Federation Miroslav Šatan) at the Canada-Slovakia hockey game at the Hlinka Gretzky Cup U-18 international tournament, Trenčín, 2 August 2023. Photo: Andrej Galica

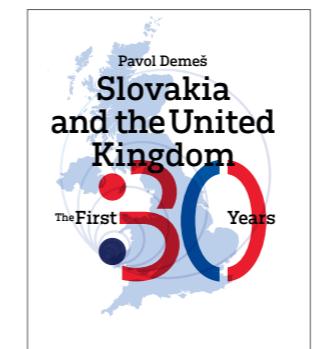

Pavol Demeš (born 1956) is an independent foreign policy analyst, civil society expert and TV anchor based in Bratislava. He serves as a board member of the Slovak Foreign Policy Association as well as European Endowment for Democracy.

He has his own online TV program on international relations and diplomacy at TASR.TV. He has published numerous articles and books on international relations and civil society and had many photographic exhibitions in multiple countries. Before that he served as the Executive Director of the Slovak Academic Information Agency—Service Centre for the Third Sector. From 1991–1992 he was the Slovak Minister of International Relations and also served as Foreign Policy Advisor to the President of the Slovak Republic (1993–1997). From 2000 until September 2010, he was the Director for Central and Eastern Europe of the German Marshall Fund of the United States (GMF US).

Selected awards: the EU-US Democracy and Civil Society Award (in 1998), Royal Dutch decoration Knight of the Order of Orange Nassau (2005), Yugoslav Star of First Class (2005), Woodrow Wilson Award (2018), Medal for Merit for Slovak Diplomacy (2023).

Pavol Demeš (nar. 1956) je nezávislý zahraničnopolitickej analytik, expert na občiansku spoločnosť a televízny moderátor sídliaci v Bratislave. Pôsobí ako člen správnej rady Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, ako aj Európskej nadácie pre demokraciu.

V online televízii TASR.TV má vlastný televízny program o medzinárodných vzťahoch a diplomacii. Publikoval množstvo článkov a kníh o medzinárodných vzťahoch a občianskej spoločnosti a mal niekoľko desiatok fotografických výstav vo viacerých krajinách. Predtým pôsobil ako výkonný riaditeľ Slovenskej akademickej informačnej agentúry – Servisného centra pre tretí sektor. V rokoch 1991 – 1992 bol ministrom medzinárodných vzťahov SR a pracoval aj ako poradca prezidenta SR pre zahraničnú politiku (1993 – 1997). Od roku 2000 do septembra 2010 bol riaditeľom pre strednú a východnú Európu organizácie German Marshall Fund of the United States (GMF US).

Vybrané ocenenia: Cena EÚ-USA za rozvoj demokracie a občianskej spoločnosti (1998), holandské kráľovské vyznamenanie Rytier Rádu Orange Nassau (2005), Rád juhoslovanskej hviezdy prvej triedy (2005), Cena Woodrowa Wilsona (2018), Medaila za zásluhy o slovenskú diplomaciu (2023).

Pavol Demeš

Kanada a Slovensko: Prvých 30+ rokov / **Canada and Slovakia:** The First 30+ Years

© Pavol Demeš a Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku / Slovak Foreign Policy Association
Preklad do anglického jazyka / Translation to English — Paul Hacker, Pavol Demeš, Michal Bróska
Jazyková úprava / Copy Editing — Lenka Motúzová, Stanislav Dzurjanin and Guy Bailey
Grafický dizajn / Graphic Design © Zuzana Chmelová

ISBN 978-80-974480-3-5

Veľvyslanectvo Kanady na Slovensku finančne podporilo vydanie tejto publikácie, pretože ponúka dôležitý pohľad na tri dekády spolupráce medzi Kanadou a Slovenskom. Avšak názory uvedené v tejto publikácii sú iba autorove a Veľvyslanectvo Kanady na Slovensku nenesie zodpovednosť za ich obsah.

/ The Embassy of Canada to Slovakia financially supported this publication because it offers a valuable information on the three decades of cooperation between Canada and Slovakia. However, the views expressed in this publication are those of the author and do not necessarily represent the views of the Embassy of Canada.

ISBN 978-80-89356-84-3

9 788089 356843